

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**

Directie Klimaat

BezoekadresBezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag**Postadres**Postbus 20401
2500 EK Den Haag**Overheidsidentificatienr**

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/ezk**Behandeld door**

T 070

@minez.nl

Ons kenmerk

DGKE-K / 19153705

Uw kenmerk**Bijlage(n)**

2

Datum **- 15 JULI 2019 -**

Betreft Deelbesluit II: Wob-verzoek inzake Klimaatakkoord

Geachte [redacted],

In uw brief van 30 januari, ontvangen op 4 februari 2019, heeft u met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob) informatie verzocht over het Klimaatakkoord.

U vraag documenten met betrekking tot;

1. Alle facturen en onkostendeclaraties van de voorzitters van de klimaattafels alsmede van de voorzitter van het Klimaatberaad.
2. Alle notulen, agenda's en tussentijdse rapportages opgesteld door het Klimaatberaad.
3. Alle documenten die betrekking hebben op partijen in de meest brede zin van het woord die wilden deelnemen aan de klimaattafels mobiliteit, industrie, elektriciteit en gebouwde omgeving, maar om welke reden dan ook, geen onderdeel uit maakten van het overleg.
4. Alle documenten met betrekking tot voorstellen van de klimaattafel industrie, inzake CO2-heffing voor de industrie, (of: belasting en of toeslag in welke vorm dan ook en die geen onderdeel uitmaken van het Klimaatakkoord.
5. Het communicatieplan rond het Klimaatakkoord.

Procesverloop

De ontvangst van uw verzoek is schriftelijk bevestigd bij brief van 19 februari 2019, kenmerk DGKE/19047277. In deze brief is tevens de beslistermijn met vier weken verdaagd tot 1 april 2019.

Over dit verzoek heeft u op 7 april 2019 een e-mail ontvangen van [redacted] van mijn ministerie waarin zij aan geeft de door u gevraagde documenten pas openbaar te maken na vaststelling van het Klimaatakkoord.

Naar aanleiding van deze e-mail hebt u op woensdag 8 mei 2019 telefonisch contact gehad met de [redacted] van mijn ministerie. In dit

telefoongesprek heeft u aangegeven een juridische onderbouwing te wensen van de mededeling dat documenten openbaar zullen worden gemaakt na vaststelling van het Klimaatakkoord.

Om zo snel mogelijk te kunnen beslissen op uw verzoek heb ik besloten uw Wob-verzoek op te splitsen. Op 19 juni 2019 heb ik het besluit op onderdeel 2 en 4 van uw Wob-verzoek genomen. Dit besluit heeft u reeds ontvangen.

Naar aanleiding hiervan heeft u in de week van 17 juni 2019 wederom telefonisch contact gehad met de [REDACTED] van mijn ministerie. In dat gesprek is het eerste deelbesluit aangekondigd en heeft de [REDACTED] u aangegeven dat het besluit op de overige onderdelen een afronding nadert.

Dit besluit heeft alleen betrekking op de onderdelen 1, 3 en 5 en is hiermee het laatste deelbesluit. Met dit besluit is door mij op alle onderdelen van uw Wob-verzoek beslist.

Wettelijk kader

Uw verzoek valt binnen de reikwijdte van de Wob. Voor de relevante Wob-artikelen verwijs ik u naar bijlage 1.

Achtergrond

Voordat ik toelicht welke documenten onder de reikwijdte van uw verzoek vallen en hoe ik deze op grond van de Wob heb beoordeeld, vind ik het van belang om de achtergrond en de rol van het ministerie van EZK bij deze aangelegenheid uiteen te zetten en meer specifiek bij onderdeel 3.

Het ministerie van EZK heeft een beperkte rol gehad bij het selecteren van deelnemers voor de sectortafels. De selectie vond voornamelijk plaats door de tafelvoorzitters en daarmee via de SER.

De documenten die met dit besluit deels openbaar worden gemaakt zijn dus voornamelijk verzoeken die vervolgens zijn doorgeleid naar de SER.

In het licht van het bovenstaande heb ik, voor zover van belang op grond van de Wob, van de aangetroffen documenten beoordeeld of ik deze openbaar kan maken dan wel of er een belang is dat zich tegen openbaarmaking verzet. Voor de besluitvorming en de motivering over de aangetroffen documenten verwijs ik naar de navolgende onderdelen Besluit en Overwegingen.

Inventarisatie documenten

Op basis van uw verzoek zijn in totaal 38 documenten aangetroffen. Deze documenten zijn opgenomen in een inventarislijst, die als bijlage 2 bij dit besluit is gevoegd. In dit besluit wordt verwezen naar de corresponderende nummers uit de inventarislijst, zodat per document duidelijk is wat is besloten.

Zienswijze

U bent er over geïnformeerd in het telefonisch contact dat er derde belanghebbenden zijn bij de openbaarmaking van (delen) van de documenten met nummers 1 (onderdeel 1), 2, 3, 3a, 3b, 4, 9, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 21, 23, 25,

26, 27, 27a, 29, 31, 31a, 33 (onderdeel 3) en dat deze in de gelegenheid zijn gesteld hierover hun zienswijze te geven.

De zienswijzen van de derde belanghebbenden heb ik in mijn belangenafweging meegenomen. Zie het onderdeel Overwegingen van dit besluit.

Besluit

Ik heb besloten deels aan uw verzoek tegemoet te komen en de informatie waarom u verzocht in het document met nummer 14a geheel openbaar te maken.

Ik heb besloten de documenten met nummers 1, 2, 3, 3a, 3b, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 29a, 30, 30a, 31, 32, 33 openbaar te maken met uitzondering van de daarin vermelde persoonsgegevens de persoonlijke beleidsopvattingen voor intern beraad. Voor document 19 geldt bovendien dat ik de daarin opgenomen bedrijfsgegevens niet openbaar maak. Voor de motivering verwijs ik naar onderdeel Overwegingen van dit besluit.

Voor de motivering verwijs ik naar het onderdeel Overwegingen van dit besluit.

Overwegingen

Allereerst wil ik u wijzen op het volgende. Ingevolge artikel 3, vijfde lid, van de Wob, wordt een verzoek om informatie ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10 en 11.

Het recht op openbaarmaking op grond van de Wob dient uitsluitend het publieke belang van een goede en democratische bestuursvoering. Het komt iedere burger in gelijke mate toe. Daarom kan ten aanzien van de openbaarheid geen onderscheid worden gemaakt naar gelang de persoon of de bedoeling of belangen van de verzoeker. Bij de te verrichten belangenafweging worden dan ook betrokken het algemene belang bij openbaarmaking van de gevraagde informatie en de door de weigeringsgronden te beschermen belangen, maar niet het specifieke belang van de verzoeker.

Evenmin kent de Wob een beperkte vorm van openbaarmaking. Dit betekent dat openbaarmaking van de gevraagde documenten uitsluitend aan u op grond van de Wob niet mogelijk is. Indien ik aan u de betreffende documenten verstrek, moet ik deze ook aan anderen geven indien zij daarom verzoeken. In dat licht vinden de onderstaande belangenafwegingen dan ook plaats.

Zienswijzen

Voor onderdeel 1 is om zienswijze gevraagd aan alle tafelvoorzitters en de voorzitter van het Klimaatberaad.

Voor onderdeel 3 is aan 34 derde belanghebbenden om een zienswijze gevraagd. Zij hebben allen geen bezwaar tegen openbaarmaking van de door hen verstrekte verzoeken en de informatie die daarmee openbaar wordt gemaakt.

Bedrijfs- en fabricagegegevens

Artikel 10, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wob bepaalt dat het verstrekken van informatie achterwege blijft voor zover dit bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn medegedeeld. Onder bedrijfsgegevens moet blijkens bestendige jurisprudentie worden verstaan: al die gegevens waaruit wetenswaardigheden kunnen worden afgelezen of afgeleid met betrekking tot de technische bedrijfsvoering of het productieproces dan wel met betrekking tot de afzet van producten of de kring van afnemers of leveranciers. Cijfers of gegevens die de financiële bedrijfsvoering en financiële stromen betreffen, worden eveneens als bedrijfs- en fabricagegegevens aangemerkt.

In het document met nummer 19 staan bedrijfsgegevens. Deze gegevens zijn vertrouwelijk aan mij medegedeeld. Uit deze gegevens kunnen wetenswaardigheden worden afgeleid met betrekking tot de technische bedrijfsvoering, het productieproces, de afzet van producten of de kring van afnemers en leveranciers.

Het betreft informatie over de strategische plannen van een partij. Uit die informatie die in het kader van het verzoek voor deelname aan de klimaattafels aan mij is overhandigd, kan het investeringsbudget van het bedrijf worden afgeleid. Ik zal deze informatie dan ook niet openbaar maken.

De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd. In het de documenten met nummers 1, 2, 3, 3a, 3b, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 29a, 30, 30a, 31, 32, 33 staan persoonsgegevens, zoals namen, telefoonnummers en e-mailadressen. Ik ben van oordeel dat t.a.v. deze gegevens het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd, zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid. Daarom heb ik de persoonsgegevens verwijderd uit deze documenten.

Voor zover het de namen van ambtenaren betreft is hierbij het volgende van belang. Weliswaar kan, waar het gaat om beroepshalve functioneren van ambtenaren, slechts in beperkte mate een beroep worden gedaan op het belang van eerbiediging van hun persoonlijke levenssfeer. Dit ligt anders indien het betreft het openbaar maken van namen van ambtenaren. Namen zijn immers persoonsgegevens en het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer kan zich tegen het openbaar maken daarvan verzetten. Daarbij is van belang dat het hier niet gaat om het opgeven van een naam aan een individuele burger die met een ambtenaar in contact treedt, maar om openbaarmaking van de naam in de zin van de Wob.

Persoonlijke beleidsopvattingen in een stuk voor intern beraad

Artikel 11, eerste lid, van de Wob bepaalt dat in geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, geen

informatie wordt verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.

Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat onder het begrip "documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad" onder meer moeten worden begrepen: nota's van ambtenaren en hun politieke en ambtelijk leidinggevenden, correspondentie tussen de onderdelen van een ministerie en tussen ministeries onderling, concepten van stukken, agenda's, notulen, samenvattingen en conclusies van interne besprekingen en rapporten van ambtelijke adviescommissies. Ten aanzien van deze stukken moet van de bedoeling om ze als stukken voor intern beraad beschouwd te zien, uitdrukkelijk blijken of men moet deze bedoeling redelijkerwijs kunnen vermoeden. Deze beperking op de informatieverplichting is in de Wob opgenomen omdat een ongehinderde bijdrage van ambtenaren en van hen die van buiten bij het intern beraad zijn betrokken bij de beleidsvorming en -voorbereiding gewaarborgd moet zijn. Zij moeten in alle openhartigheid onderling en met bewindspersonen kunnen communiceren. Staatsrechtelijk zijn slechts de standpunten die het bestuursorgaan voor zijn rekening wil nemen relevant. Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden verstaan: meningen, opinies, commentaren, voorstellen, conclusies met de daartoe aangevoerde argumenten.

De documenten met nummers 10, 20, 23, 25, 28, 30 zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad en bevatten persoonlijke beleidsopvattingen. Ik verstrek daarover geen informatie. Deze persoonlijke beleidsopvattingen heb ik uit de documenten verwijderd.

Ik acht het niet in het belang van een goede en democratische bestuursvoering indien de standpunten van ambtenaren zelfstandig worden betrokken in de publieke discussie. Ik zie dan ook geen aanleiding om met toepassing van artikel 11, tweede lid, van de Wob in niet tot personen herleidbare vorm informatie te verstrekken over deze persoonlijke beleidsopvattingen.

Wijze van openbaarmaking

De documenten die met dit besluit (gedeeltelijk) openbaar worden gemaakt, treft u bij dit besluit in kopie aan. Dit besluit en de stukken die met dit besluit voor een ieder openbaar worden, worden geanonimiseerd op www.rijksoverheid.nl geplaatst.

Hoogachtend,

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,

namens deze:

mr. H.J.I.M. de Rooij

Plaatsvervangend Secretaris-Generaal

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**

Directie Klimaat

Ons kenmerk

DGKE-K / 19153705

De bezwaarclausule

Een belanghebbende die bezwaar heeft tegen de weigering om informatie openbaar te maken kan binnen zes weken na de dag waarop dit is bekend gemaakt een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet door de indiener zijn ondertekend en bevat ten minste zijn naam en adres, de dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden waarop het bezwaar rust. Dit bezwaarschrift moet worden gericht aan de Minister van Economische Zaken, directie Wetgeving en Juridische Zaken, Postbus 20401, 2500 EK 's-Gravenhage. Dit besluit is verzonden op de in de aanhef vermelde datum.

Bijlage 1 – Relevante artikelen uit de Wob

Artikel 1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. document: een bij een bestuursorgaan berustend schriftelijk stuk of ander materiaal dat gegevens bevat;
- b. bestuurlijke aangelegenheid: een aangelegenheid die betrekking heeft op beleid van een bestuursorgaan, daaronder begrepen de voorbereiding en de uitvoering ervan;
- c. intern beraad: het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel binnen een kring van bestuursorganen in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid;
- d. niet-ambtelijke adviescommissie: een van overheidswege ingestelde instantie, met als taak het adviseren van een of meer bestuursorganen en waarvan geen ambtenaren lid zijn, die het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren adviseren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd. Ambtenaren, die secretaris of adviserend lid zijn van een adviesinstantie, worden voor de toepassing van deze bepaling niet als leden daarvan beschouwd;
- e. ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie: een instantie, met als taak het adviseren van één of meer bestuursorganen, die geheel of gedeeltelijk is samengesteld uit ambtenaren, tot wier functie behoort het adviseren van het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd;
- f. persoonlijke beleidsopvatting: een opvatting, voorstel, aanbeveling of conclusie van een of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daartoe door hen aangevoerde argumenten;
- g. milieu-informatie: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 19.1a van de Wet milieubeheer;
- h. hergebruik: het gebruik van informatie die openbaar is op grond van deze of een andere wet en die is neergelegd in documenten berustend bij een overheidsorgaan, voor andere doeleinden dan het oorspronkelijke doel binnen de publieke taak waarvoor de informatie is geproduceerd;
- i. overheidsorgaan:
 - 1°. een orgaan van een rechtspersoon die krachtens publiekrecht is ingesteld, of
 - 2°. een ander persoon of college, met enig openbaar gezag bekleed.

Artikel 6

1. Het bestuursorgaan beslist op het verzoek om informatie zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen vier weken gerekend vanaf de dag na die waarop het verzoek is ontvangen.
2. Het bestuursorgaan kan de beslissing voor ten hoogste vier weken verdagen. Van de verdaging wordt voor de afloop van de eerste termijn schriftelijk gemotiveerd mededeling gedaan aan de verzoeker.
3. Onverminderd artikel 4:15 van de Algemene wet bestuursrecht wordt de termijn voor het geven van een beschikking opgeschort gerekend vanaf de dag na die waarop het bestuursorgaan de verzoeker mededeelt dat toepassing is gegeven

aan artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht, tot de dag waarop door de belanghebbende of belanghebbenden een zienswijze naar voren is gebracht of de daarvoor gestelde termijn ongebruikt is verstreken.

4. Indien de opschorting, bedoeld in het derde lid, eindigt, doet het bestuursorgaan daarvan zo spoedig mogelijk mededeling aan de verzoeker, onder vermelding van de termijn binnen welke de beschikking alsnog moet worden gegeven.

5. Indien het bestuursorgaan heeft besloten informatie te verstrekken, wordt de informatie verstrekt tegelijk met de bekendmaking van het besluit, tenzij naar verwachting een belanghebbende bezwaar daar tegen heeft, in welk geval de informatie niet eerder wordt verstrekt dan twee weken nadat de beslissing is bekendgemaakt.

6. Voor zover het verzoek betrekking heeft op het verstrekken van milieu-informatie:

- a. bedraagt de uiterste beslistermijn in afwijking van het eerste lid twee weken indien het bestuursorgaan voornemens is de milieu-informatie te verstrekken terwijl naar verwachting een belanghebbende daar bezwaar tegen heeft;
- b. kan de beslissing slechts worden verdaagd op grond van het tweede lid, indien de omvang of de gecompliceerdheid van de milieu-informatie een verlenging rechtvaardigt;
- c. zijn het derde en vierde lid niet van toepassing.

Artikel 10

1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:

- a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
- b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
- c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
- d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in de artikelen 9, 10 en 87 van de Algemene verordening gegevensbescherming, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.

2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:

- a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;
- b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;
- c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
- d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
- e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
- f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;
- g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

3. Het tweede lid, aanhef en onder e, is niet van toepassing voorzover de betrokken persoon heeft ingestemd met openbaarmaking.
4. Het eerste lid, aanhef en onder c en d, het tweede lid, aanhef en onder e, en het zevende lid, aanhef en onder a, zijn niet van toepassing voorzover het milieu-informatie betreft die betrekking heeft op emissies in het milieu. Voorts blijft in afwijking van het eerste lid, aanhef en onder c, het verstrekken van milieu-informatie uitsluitend achterwege voorzover het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het daar genoemde belang.
5. Het tweede lid, aanhef en onder b, is van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie voor zover deze handelingen betreft met een vertrouwelijk karakter.
6. Het tweede lid, aanhef en onder g, is niet van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie.
7. Het verstrekken van milieu-informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voorzover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
 - a. de bescherming van het milieu waarop deze informatie betrekking heeft;
 - b. de beveiliging van bedrijven en het voorkomen van sabotage.
8. Voorzover het vierde lid, eerste volzin, niet van toepassing is, wordt bij het toepassen van het eerste, tweede en zevende lid op milieu-informatie in aanmerking genomen of deze informatie betrekking heeft op emissies in het milieu.

Artikel 11

1. In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.
2. Over persoonlijke beleidsopvattingen kan met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.
3. Met betrekking tot adviezen van een ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie kan het verstrekken van informatie over de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen plaatsvinden, indien het voornemen daartoe door het bestuursorgaan dat het rechtstreeks aangaat aan de leden van de adviescommissie voor de aanvang van hun werkzaamheden kenbaar is gemaakt.
4. In afwijking van het eerste lid wordt bij milieu-informatie het belang van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen afgewogen tegen het belang van openbaarmaking. Informatie over persoonlijke beleidsopvattingen kan worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Het tweede lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing.

Bijlage 2 – Inventarislijst

Naam: Klimaatakkoord, onderdeel 1 van het Wob-verzoek							
Nummer	Datum	Soort document	Onderwerp	Beoordeling	Wob	Afzender	Ontvanger
1.	Onbekend	Tabel	Declaraties	Deels openbaar	10.2.e		
Naam: Klimaatakkoord, onderdeel 3 van het Wob-verzoek							
Nummer	Datum	Soort document	Onderwerp	Beoordeling	Wob	Afzender	Ontvanger
2.	03-01-2018	Brief	Open brief Klimaat- en Energieakkoord	Deels openbaar	10.2.e	NPBO	EZK
3.	05-01-2018, 11:01	E-mail	FW: Brief 18-0002 + bijlage betreffende verzoek deelname afvalsector aan Klimaat- en Energieakkoord	Deels openbaar	10.2.e	EZK	EZK
a.	04-11-2016	Bijlage	Brief van Vereniging van Afvalbedrijven. Toetreding afvalsector tot Energieakkoord	Deels openbaar	10.2.e	EZK	EZK
b.	04-01-2018	Bijlage	Verzoek deelname afvalsector aan	Deels openbaar	10.2.e	EZK	EZK

			Klimaat- en Energieakkoord				
4.	11-01-2018	Brief	Betreft: deelname HIER Klimaatbureau aan transitiepad lage temperatuur warmte	Deels openbaar	10.2.e	HIER klimaatbureau	EZK
5.	19-01-2018, 16:28	E-mail	Fwd: Deelname klimaatakkoord en biedingen	Deels openbaar	10.2.e	EZK	EZK
6.	02-02-2018, 16:09	E-mail	RE: nav kennismakingsges prek minister- Klaas Knot	Deels openbaar	10.2.e	BZK	EZK
7.	19-02-2018, 11:32	E-mail	FW: FME Inzet voor Energie- Klimaatakkoord	Deels openbaar	10.2.e	EZK	EZK
8.	20-02-2018	Brief	FME-deelname Energie- Klimaatakkoord	Deels openbaar	10.2.e	FME	EZK
9.	22-02-2018, 13:01	E-mail	FW: Verzoek om toe te treden tot de Tafel "Gebouwde Omgeving"	Deels openbaar	10.2.e	BZK	EZK
10.	22-02-2018, 15:01	E-mail	Mobiele werktuigen in klimaat- en energieakkoord?	Deels openbaar	10.2.e, 11.1	IenW	EZK
11.	23-02-2018, 17:50	E-mail	Verzoek deelname Klimaatakkoord	Deels openbaar	10.2.e	EZK	Waternet
12.	26-02-2018, 16:53	E-mail	WEW,	Deels openbaar	10.2.e		EZK
13.	28-02-2018, 17:16	E-mail	Fwd: Geobusiness Nederland en deelname aan een van de	Deels openbaar	10.2.e	EZK	SER

			sectortafels Klimaatakkoord				
14.	02-03-2018, 10:39	E-mail	FW: Aanbod Vattenfall voor bijdrage aan Klimaatakkoord – sector Gebouwde Omgeving	Deels openbaar	10.2.e	BZK	EZK
a.	28-02-2018	Bijlage	Presentatie. Op weg naar een nieuw klimaat- & Energieakkoord – de bijdrage van Vattenfall aan een klimaatneutraal Nederland	Geheel openbaar		BZK	EZK
15.	02-03-2018, 17:07	E-mail	RE: (concept!) lijst deelnemers tafels	Deels openbaar	10.2.e	EZK	EZK
16.	04-03-2018, 19:41	E-mail	RE: Aanbod Vattenfall voor bijdrage aan Klimaatakkoord – sector Elektriciteit.	Deels openbaar	10.2.e	IenW	EZK
17.	06-03-2018, 08:16	E-mail	FW: deelname Nucleair Nederland aan Klimaattafel Elektriciteit	Deels openbaar	10.2.e	EZK	EZK
18.	06-03-2018, 09:44	E-mail	Fwd: Verzoek inzake Klimaatakkoord	Deels openbaar	10.2.e	EZK	EZK
19.	07-03-2018, 15:20	E-mail	FW: subtafel Elektriciteit onder de tafel Mobiliteit - klimaatakkoord	Deels openbaar	10.2.e, 10.1.c	IenW	EZK
20.	09-03-2018, 12:13	E-mail	VERZOEK om te bellen over leden tafel – shell	Deels openbaar	10.2.e, 11.1	IenW	EZK
21.	12-03-2018, 18:00	E-mail	FW: Verzoek klimaatakkoord deelname	Deels openbaar	10.2.e	BZK	EZK
22.	13-03-2018, 10:28	E-mail	Rabobank: gebouwde omgeving	Deels openbaar	10.2.e	Rabobank	SER, EZK

23.	13-03-2018, 14:07		Vorbereiding gesprek	Deels openbaar	10.2.e, 11.1		
24.	16-03-2018, 20:07	E-mail	RE: klimaataakkoord/d eelname tafel elektriciteit	Deels openbaar	10.2.e	EZK	EZK
25.	19-03-2018, 14:14	E-mail	FW: Brief inzake de Klimaattafel Elektriciteit	Deels openbaar	10.2.e, 11.1	EZK	EZK
26.	12-03-2018	Bijlage	Brief Urenco Klimaattafel Elektriciteit	Deels openbaar	10.2.e	Urenco	EZK
27.	21-03-2018, 20:15	E-mail	VRAAG: mobiliteitstafel	Deels openbaar	10.2.e	IenW	EZK
28.	22-03-2018, 13:58	E-mail	FW:	Deels openbaar	10.2.e, 11.1	EZK	EZK
29.	22-03-2018, 21:05	E-mail	Fwd: Tafel Mobiliteit Klimaataakkoord	Deels openbaar	10.2.e	EZK	EZK
a.	22-03-2018	E-mail	Deelname aan tafel Mobiliteit t.b.v. het Klimaataakkoord	Deels openbaar	10.2.e	Alco Energy Rotterdam	EZK
30.	26-03-2018, 14:55	E-mail	Antwoord verzoek deelname Tafel Mobiliteit Klimaataakkoord	Deels openbaar	10.2.e, 11.1	SER	EZK
a.	22-03-2018	Bijlage	Deelname aan tafel Mobiliteit t.b.v. het Klimaataakkoord	Deels openbaar	10.2.e	SER	EZK
31.	17-05-2019, 15:35	E-mail	FW: graag samenstelling industrietafel	Deels openbaar	10.2.e	EZK	EZK
32.	Onbekend	Lijst	Aanmeldingen organisaties	Deels openbaar	10.2.e		

Naam: Klimaatakkoord, onderdeel 5 van het Wob-verzoek							
Nummer	Datum	Soort document	Onderwerp	Becoördeling	Wob	Afzender	Ontvanger
33.	November 2018	Presentatie	Communicatie Klimaattransitie	Deels openbaar	10.2.e	EZK	EZK

LEVERANCIER	NAAM	OMSCHRIJVING	BEDRAG (incl. BTW)	VALUTA	FACTUURDATUM	Kostenplaats
194946		credit 12 uren april	-885,72 EUR		15-05-2018	Geen Kostenplaats
194946		werkzaamheden mei 2018	4.832,73 EUR		01-06-2018	Energie & Omgeving
194946		werkzaamheden feb-mrt 2018 (5-21/m5-4)	11.824,25 EUR		11-04-2018	Energie & Omgeving
194946		werkz juni 2018	6.120,18 EUR		01-07-2018	Energie & Omgeving
194946		werkzaamheden/reisk. april 2018	6.511,06 EUR		02-05-2018	Energie & Omgeving
194946		werkz. heden juli 2018 (42 uur x 61,=)	3.421,80 EUR		3-8-2018	Energie & Omgeving
194946		werkz augustus 2018	2.209,76 EUR		02-09-2018	Energie & Omgeving
194946		werkzaamheden september 2018	5.087,98 EUR		01-10-2018	Energie & Omgeving
194946		werkzaamheden okt-2018	6.679,52 EUR		18-01-2019	Directie Klimaat
194946		werkzaamheden december en reiskosten	7.250,28 EUR		02-01-2019	Directie Klimaat
194946		werkzaamheden nov 2018	9.675,06 EUR		01-12-2018	Directie Klimaat
147571			21.847,76 EUR		22-7-2018	Energie & Omgeving
147571			1.514,12 EUR		12-08-2018	Energie & Omgeving
147571			21.847,76 EUR		24-12-2018	Directie Klimaat
136236			5.905,85 EUR		25-05-2018	Energie & Omgeving
136236			6.832,00 EUR		09-06-2018	Energie & Omgeving
136236		kredietnota btw	-1.025,45 EUR		23-06-2018	Geen Kostenplaats
136236			6.832,40 EUR		1-8-2018	Energie & Omgeving
136236			6.832,00 EUR		01-10-2018	Energie & Omgeving
136236			14.640,00 EUR		14-12-2018	Energie & Omgeving
135590		reiskosten maart 2018	749,25 EUR		11-04-2018	Energie & Omgeving
135590		vacatie 4-24 apr 2018	770,71 EUR		02-05-2018	Energie & Omgeving
135590		werkzaamheden (incl. reistijd) maart 2018 reiskst appart gedecl	2.251,21 EUR		06-04-2018	Energie & Omgeving
135590		voorzitterschap - april 2018	3.247,64 EUR		01-05-2018	Energie & Omgeving
135590		uren periode mei 2018	4.539,32 EUR		05-06-2018	Energie & Omgeving
135590		reiskosten juni 2018	921,30 EUR		26-06-2018	Energie & Omgeving
135590		reiskosten in mei 2018	1.193,62 EUR		08-06-2018	Energie & Omgeving
135590			4.908,37 EUR		29-06-2018	Energie & Omgeving
135590		werkz augustus 18	1.845,25 EUR		05-09-2018	Energie & Omgeving
135590			2.509,54 EUR		20-08-2018	Energie & Omgeving
135590			462,13 EUR		06-09-2018	Energie & Omgeving
135590		decl km vergoeding juli 2018	499,50 EUR		18-09-2018	Energie & Omgeving
135590			660,82 EUR		02-10-2018	Energie & Omgeving
135590			2.583,35 EUR		02-10-2018	Energie & Omgeving
135590		reiskosten 1/10 - 30/10/18	1.103,71 EUR		31-10-2018	Energie & Omgeving
135590			4.502,41 EUR		02-11-2018	Energie & Omgeving
135590		reiskosten nov.2018	979,39 EUR		29-11-2018	Energie & Omgeving
135590		voorzitterschap - periode november 2018	4.576,22 EUR		29-11-2018	Energie & Omgeving
135590		December 2018 uren	6.716,71 EUR		24-12-2018	Directie Klimaat
195672		reiskosten gouda gouverwelle - den haag 22 feb - 31 mei 2018	296,80 EUR		04-06-2018	Energie & Omgeving
195672			190,80 EUR		29-08-2018	Energie & Omgeving
195672		vergoeding reiskosten sep-okt 2018	572,40 EUR		05-11-2018	Energie & Omgeving
195672		vergoeding nov-dec 2018	593,60 EUR		13-12-2018	Energie & Omgeving
195672		week 23 t/m 35 2018	10.628,64 EUR		14-01-2019	Directie Klimaat
195672		week 36 t/m 43 2018	15.942,96 EUR		14-01-2019	Directie Klimaat
195672		werkzaamheden week 44 t/m 50	16.533,44 EUR		14-01-2019	Directie Klimaat

NPBO

Ir. E.D. Wiebes
Minister van Economische Zaken en Klimaat
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Betreft: Open brief Klimaat- en Energieakkoord

Zeer geachte heer Wiebes,

Een nieuw jaar om met vertrouwen in de toekomst aan de slag te gaan. Wij wensen u een goed en productief jaar.

Bijgaand een open brief die wij binnenkort gaan verspreiden binnen ons relatienetwerk met het verzoek de daarin vervatte oproep aan u te willen ondersteunen. Kort gezegd is die oproep om - anders dan bij het Energieakkoord van 2013 - burgers op een constructieve manier te betrekken bij het opstellen van een nieuw Klimaat- en Energieakkoord. Reden: die 49 % CO₂ reductie in 2030 halen we alleen als de gehele samenleving meedoet en dus moet het nieuwe akkoord ook de burgers van dit land (helpen) mobiliseren.

In die open brief schetsen we ook de contouren van een mogelijke aanpak om burgers te betrekken zonder dat het proces vertraging oploopt of anderszins al te complex wordt. Wij geven daarbij ook aan dat we graag mee willen doen om die contouren om te zetten in een concreet plan en om op zo kort mogelijke termijn met dat plan aan de slag te gaan. Daarbij is het voor u wellicht van belang te weten dat wij geen onbekenden zijn voor uw ministerie. De [redacted] kan u nader informeren.

We hopen in positieve zin van u te mogen horen vanwege het belang van de zaak.

NPBO*

NPBO

KLIMAAT- EN ENERGIEAKKOORD 2018: MET ONS OF ZONDER ONS?

OPEN BRIEF AAN MINISTER WIEBES

Schettens en Annerveenschekanaal, 4 januari 2018

Geachte heer Wiebes,

Die "ons" in de aanhef van deze brief? De burgers van dit land natuurlijk. Gaat u die betrekken bij het uitwerken van het Klimaat- en Energieakkoord 2018? En, zo ja, hoe gaat u dat doen want het is een zootje ongeregeld, die burgers? Hierna een pleidooi om burgers toch actief mee te laten denken en hen stem te geven plus een paar ideeën hoe u het zo kunt organiseren dat burgers constructief mee kunnen en willen doen.

Waarom?

Waarom de moeite doen om burgers te betrekken? Het zo succesvolle Energieakkoord uit 2013 kwam toch ook snel en effectief tot stand in onderhandelingen in het kader van de SER tussen alle betrokken belangenorganisaties? En het werd daarna toch afgezegd door de Tweede Kamer namens de burgers van dit land? Klopt, maar het ging - en gaat nog steeds - wel allemaal aan de modale Nederlander voorbij. Want kijk even dieper en dan tekent zich een werkwijze af die vanuit democratisch perspectief geen prijs verdient. Ten eerste, omdat de SER de deuren gesloten hield: burgers werden niet alleen buiten de deur gehouden,* maar er kwam ook pas wat naar buiten toen de deals binnenkamers rond waren. Ten tweede, omdat de Tweede Kamer in feite buitenspel werd gezet en eigenlijk alleen maar "ja" kon zeggen want elke wijzingen zou het zorgvuldig geconstrueerde kaartenhuis van tot in detail uitgewerkte compromissen in gevaar brengen.

Geen wonder dat voor de meeste burgers het Energieakkoord en de energietransitie nog steeds een ver-van-mijn-bed-show zijn voor Haagse dames en heren. Zoals u zelf vorige maand ook al opmerkte bij de behandeling van uw begroting in de Tweede Kamer.

Zal het wat met het nieuwe Klimaat en Energieakkoord net zo gaan? Terwijl u in de korte periode van uw ministerschap ook al meerdere keren de o zo ware woorden heeft uitgesproken dat de regering het klimaat- en energieprobleem niet alleen kan oplossen en dat we daarvoor het bedrijfsleven nodig hebben, maar ook de burgers. Zie de brief die u op 8 december 2017 aan de Tweede Kamer zond met als boodschap: het is alle hens aan dek en dat geldt ook voor de burgers van dit goede land.

Het betrekken van burgers bij het opstellen van het Klimaat- en Energieakkoord is dus een goede zaak vanuit democratisch gezichtspunt, maar het is bovenal ook een manier - in mijn ogen: de enige manier - om de samenleving in brede zin in beweging te krijgen. Heel veel mensen beseffen dat het anders moet met klimaat en energie, een groep voortrekkers weet dat besef om te zetten in daden, maar al te veel burgers zijn nog niet aangehaakt - staan nog niet bij die "alle hens" op het dek van ons land. Dat moet veranderen als we de CO2 uitstoot in 2030 met 49% terug willen dringen. Vind ik, maar heb ik ook u horen zeggen in de bijeenkomst op 4 december in het Haagse Gemeentemuseum.

* Verzoeken van burgerorganisaties mee te mogen doen aan de gesprekken werden afgewezen. Het was polderen in besloten kring.

Maar burgers betrekken betekent niet alleen burgers mobiliseren: het leidt ook tot het activeren van extra kennis die anders onbenut blijft. Zoals uw ambtgenoot van Infrastructuur en Waterstaat ontdekte toen burgers ook eens gingen rekenen aan de geluidsprofielen van vliegtuigen op weg naar en van vliegveld Lelystad. Burgerparticipatie draagt niet alleen bij aan draagvlak, maar ook aan inhoudelijk betere besluiten. En het is ook nog eens "kosteneffectief" - een woord dat u met regelmaat in de mond neemt - want solide wetenschappelijke studies laten zien dat de "transactiekosten" en stuk lager worden als burgers vooraf betrokken worden bij planontwikkeling en besluitvorming in plaats van achteraf ruzie met ze te maken en tegen ze te gaan procederen.

Hoe?

Alle reden dus om burgers te betrekken bij het opstellen van het Klimaat- en Energieakkoord. Maar hoe dan? Want die burgers zijn nu eenmaal niet georganiseerd en dus niet gemakkelijk te mobiliseren. Hier niet even een panklaar recept, maar een paar op ervaring^{*} gebaseerde suggesties om burgers op een slimme en constructieve manier te betrekken bij het opstellen van het Klimaat- en Energieakkoord 2018.

We hebben begrepen dat het gedachtegoed voor dat akkoord ontwikkeld zal worden door vijf thematisch geordende tafels. Waarom niet een paar burgers aan elke tafel toegevoegd als een soort neutrale partij te midden van andere deelnemers die het zakelijke perspectief van het bedrijfsleven en/of het ideologische perspectief van natuur- en milieuorganisaties vertegenwoordigen? In theorie misschien een aardig idee, maar volgens ons gaat het in de praktijk niet werken en gaan die burgers fungeren als wat in een andere context wel werd aangeduid als de "excuus-Truus". Bovendien: hoe selecteer je die paar burgers per tafel, hoe zorg je er voor dat ze weten waar het over gaat, hoe kunnen ze partij zijn in gesprekken met mensen die soms al jarenlang diep in de materie zitten, etc.?

Ons lijkt het daarom beter dat u een openbare oproep doet om deel te nemen aan een "Burgerforum Klimaat en Energie". In die oproep geeft u aan dat het forum uit 40 tot 60 personen zal bestaan, dat de leden geen zakelijke banden (meer) mogen hebben met het bedrijfsleven of andere organisaties, dat ze bereid moeten zijn er gedurende minstens een half jaar minimaal drie dagen per week mee bezig te zijn, dat ze ook aan boord moeten blijven als het langer gaat duren dan zes maanden en dat ze daarvoor een bescheiden, maar redelijk vergoeding zullen ontvangen.^{**} En dat de beslissing over de samenstelling van het forum onherroepelijk is en niet vatbaar voor beroep.

Uit alle reacties laat u een groep mensen selecteren die zoveel mogelijk een dwarsdoorsnede van de bevolking van ons land is. Dus niet alleen hoog opgeleiden en zeker niet alleen maar witte mannen van 50 jaar en ouder. In elk geval een goede man-vrouw mix, een mix van leeftijden en een goede spreiding over het land. Laat die selectie aan derden over, maak desnoods gebruik van loting, maar maak duidelijk dat het Burgerforum uw idee is en dat u er voor 100 procent achter staat want alleen zo krijgt het forum de status en het gewicht die nodig zijn.

Het Burgerforum wordt ondersteund door een professioneel secretariaat. Eerste taak van dat secretariaat is het organiseren van een intensieve periode van een maand of zo waarin de leden van het forum worden bijgepraat, om niet te zeggen bijgespijkerd, opdat ze (globaal) weten waar het over gaat. Als ze aantreden zijn ze onbewust ondeskundig – "ze weten niet wat ze niet weten"

^{*} Zie onder meer het door ons, in opdracht van uw ministerie geschreven rapport *Omgevingsparticipatie bij windenergie op land - lessen uit de praktijk. Van weerstand en confrontatie naar acceptatie en coöperatie*, Nederlandse Vereniging Omwonenden Windturbines november 2017, 198 p.

^{**} Degenen die aan één van de vijf tafels zitten worden immers ook betaald. Dus waarom zouden burgers het zonder vergoeding moeten doen?

- en het doel van die maand is te bereiken dat ze bewust ondeskundig worden – “ze weten wat ze niet weten” - want pas daarna kunnen ze kritische vragen gaan stellen.

Het Burgerforum zou zo omstreeks eind maart operationeel moeten zijn. Vanaf dat moment rapporteren de vijf tafels periodiek - eens per twee à drie weken? - aan het Burgerforum over de stand van zaken. In principe zijn die rapportages openbaar zodat de leden er als ambassadeurs mee naar buiten kunnen treden om een grotere groep mensen te bereiken en te betrekken. Het Burgerforum neemt niet alleen kennis van die rapportages, maar praat ook terug. En het kan externe deskundigen mobiliseren om dat “terugpraten” te baseren op kennis van zaken.

Het Burgerforum fungeert dus als een kritische luis in de pels van de vijf tafels. Waar aan die tafels gewerkt wordt aan oplossingen (en compromissen) vanuit een zakelijk en/of ideologische perspectief, houdt het forum die oplossingen (en compromissen) tegen het licht vanuit het perspectief van de modale burger van dit land. Wat kan leiden tot kritiek richting de aanleverende tafels, maar ook kan bijdragen aan het besef bij burgers dat de energietransitie offers gaat vragen. Vooral als de leden van het forum gaan fungeren als geloofwaardige drager van die boodschap.

Aan het einde van de rit als er een concept Klimaat- en Energieakkoord op tafel ligt, brengt het Burgerforum een afrondend advies uit aan de Tweede Kamer. Met dat advies in de hand kan de Tweede Kamer beter dan in 2013 eigenstandig en inhoudelijk oordelen over het akkoord vanuit de optiek van burgers.

Er valt meer te zeggen (en te fantaseren) over manieren om het Burgerforum in te zetten om de samenleving te mobiliseren voor de energietransitie - maak er een TV serie van; betrek schoolkinderen of jong volwassenen bij het forum; maak er een Internet-spel van (“Heel Holland bespaart”) - maar het bovenstaande volstaat als eerste aanzet.

Sollicitatie

Ten slotte: mocht het idee u aanspreken, we gaan maar al te graag met uw ambtenaren aan de slag om het idee van een Burgerforum Klimaat en Energie uit te werken en om er naderhand daadwerkelijk mee aan de slag te gaan. Onze vingers jeuken!

NPBO*

NPBO

* Nederlands Platform Burgerparticipatie en Overheidsbeleid i.o., een initiatief van de twee ondertekenaars van deze open brief dat gesteund wordt o.a. door

en

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 5 januari 2018 11:01
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: Brief 18-0002 + bijlage betreffende verzoek deelname afvalsector aan Klimaat- en Energieakkoord
Bijlagen: image001.png; ATT00001.htm; image002.png; ATT00002.htm; 16-0095B.PDF; ATT00003.htm; 18-0002.pdf; ATT00004.htm

Allereerst de beste wensen voor 2018!

Zie bijgaand brief van de afvalsector om bij tafel elektriciteit (en industrie) betrokken te zijn. Kun je hem meenemen in voorstel voor deelnemende partijen? Sowieso dus goed als we even met hen contact opnemen nav hun brief.

Groet,
 [redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 4 januari 2018 16:53
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: Fwd: Brief 18-0002 + bijlage betreffende verzoek deelname afvalsector aan Klimaat- en Energieakkoord

Bezien jullie ajb voor jullie tafels en kunnen jullie mensen vervolgens contact laten opnemen?

Gr. [redacted]

Begin doorgestuurd bericht:

Van: " [redacted] " <[redacted]@minez.nl>
Datum: 4 januari 2018 om 15:07:11 CET
Aan: " [redacted] " <[redacted]@minez.nl>
Onderwerp: FW: Brief 18-0002 + bijlage betreffende verzoek deelname afvalsector aan Klimaat- en Energieakkoord

Van: [redacted] [mailto:[redacted]@verenigingafvalbedrijven.nl]
Verzonden: donderdag 4 januari 2018 10:50
Aan: Gaastra, mr. A.F. (Sandor)
CC: [redacted]@ser.nl
Onderwerp: Brief 18-0002 + bijlage betreffende verzoek deelname afvalsector aan Klimaat- en Energieakkoord

Beste heer [redacted] Gaastra,

Op verzoek van [redacted] stuur ik u bijgaand brief 18-0002 met bijlage.

Vereniging Afvalbedrijven

Partner in de circulaire economie

Borgingscommissie Energieakkoord
T.a.v. de heer drs. E. Nijpels
Postbus 90405
2509 LK Den Haag

Datum: 4 november 2016
Ons kenmerk: 16-0095DH/Is
Uw kenmerk: -
Betreft: Toetreding afvalsector tot Energieakkoord
Bijlage:

Geachte heer Nijpels,

Met veel interesse volgt de afvalsector de ontwikkelingen van het Energieakkoord. Vele partijen zetten zich in om de doelstellingen van het akkoord te halen. De Vereniging Afvalbedrijven en haar leden willen graag toetreden tot het Energieakkoord. Afvalenergiecentrales, slibverbrandingsinstallaties, stortplaatsen, biomassa-energiecentrales en gft-vergistingsinstallaties, aangesloten bij onze vereniging, produceren warmte/stoom, elektriciteit of gas uit afval. Onze sector kan een belangrijke rol spelen in de uitwerking en realisatie van de noodzakelijke vervolgstappen tot 2020 en daarna, waartoe in de evaluatie van het Energieakkoord wordt opgeroepen. De Nederlandse afvalsector draagt bij aan nationale en Europese circulaire doelstellingen én duurzame energie- en klimaatambities. Met het terugwinnen en produceren van secundaire grondstoffen en (duurzame) energie uit afvalstromen levert de sector een grote bijdrage aan CO₂-besparing in de gehele keten. De productie van hernieuwbare energie door onze sector beperkt het gebruik van (eindige) fossiele brandstoffen. De sector wil op deze wijze bijdragen aan verdere versterking van de verbindingen tussen de energie- en warmtetransitie en de circulaire economie (Grondstoffenakkoord).

De afgelopen jaren heeft de sector flink geïnvesteerd in de productie van energie uit afval, hierbij gedreven door onder meer het grote energiepotentieel, de subsidieregeling Stimulering Duurzame Energie en de Europese Kaderrichtlijn afvalstoffen. Op dit moment levert energie uit afval bijna 20 procent van de duurzame energieproductie in Nederland. Ook in de toekomst blijft de sector een belangrijke producent en leverancier van hernieuwbare energie. De bijdrage aan de hernieuwbare energiehuishouding vanuit de afvalsector kan fors toenemen als aan de juiste randvoorwaarden is voldaan. Er liggen vooral kansen bij de levering van warmte en/of stoom uit het verbranden van afval, slib en biomassa en uit het vergisten van gft-afval. Door de verwachte productietoename van andere duurzame energieopties, zal het relatieve aandeel vanuit de sector afnemen. Op basis van een warmte-inventarisatie onder onze leden en aannames voor elektriciteitsderving en groengasproductie, wordt ingeschat dat de afvalsector bijna 9 procent kan bijdragen aan de doelstelling van 16 procent voor hernieuwbare energie voor 2023 uit het Energieakkoord. Andere ontwikkelingen waar de sector naar kijkt en die kunnen bijdragen aan het Energieakkoord zijn onder meer Bio-LNG en CO₂-hergebruik.

16-7-2019

Wij zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Vereniging Afvalbedrijven • Partner in de circulaire economie

BIJLAGE

Hoewel in de Nationale Energieverkenning 2016 de verwachting wordt uitgesproken dat de energieproductie door afvalenergiecentrales richting 2023 afneemt, verwacht de Vereniging Afvalbedrijven dat in genoemde periode een toename van de energieproductie mogelijk is. Door bijvoorbeeld warmte-uitkoppeling kan meer energie uit dezelfde hoeveelheid afval worden gehaald, doordat er een hoger rendement wordt gerealiseerd. De hoeveelheid binnenlands brandbaar restafval neemt in de toekomst weliswaar af door de transitie naar de circulaire economie, afvalverbranding met energierugwinning blijft een belangrijke schakel in de afvalbeheerstructuur. Ook binnen de circulaire economie resteren afvalstromen waarvan verdere scheiding en recycling niet opportuun is, bijvoorbeeld uit te faseren stoffen en residu's van recycling.

Bovendien is de Nederlandse (rest)capaciteit beschikbaar voor de Europese afvalmarkt. In de meeste Europese lidstaten is afvalverwerking minder ver ontwikkeld en wordt herbruikbaar of brandbaar afval gestort. De Nederlandse moderne energie-efficiënte installaties voldoen aan hoge emissie-eisen en zijn gericht op het zoveel mogelijk benutten van energie en materialen. Vanuit Europees oogpunt, zowel milieu-hygiënisch als economisch, heeft verbranden van dit afval in Nederland de voorkeur boven storten in het land van herkomst.

Wij hopen u met deze brief een indruk te geven van de mogelijkheden van onze sector voor versterking en verlenging van het Energieakkoord. Graag lichten wij op een ander moment onze wens toe met een verdere uitwerking en onderbouwing van onze bijdrage aan het realiseren van de doelen 2020 en de verdere versterking van de energie- en warmtetransitie naar 2030-2050, zodat wij in de loop van 2017 kunnen toetreden als partner van het Energieakkoord.

Wij zien uw reactie met belangstelling tegenmoet. Mochten er nog vragen of opmerkingen zijn naar aanleiding van deze brief dan horen wij het graag.

Met vriendelijke groet,
Vereniging Afvalbedrijven

[Redacted signature block]

Vereniging Afvalbedrijven
Partner in de circulaire economie

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
t.a.v. de heer drs. S. Gaastra
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Datum: 4 januari 2018
Ons kenmerk: 18-0002DH/LS
Uw kenmerk: -
Betreft: Verzoek deelname afvalsector aan Klimaat- en Energieakkoord
Bijlage: Brief VA toetreding energieakkoord

Geachte heer Gaastra,

Met veel interesse volgen wij de ontwikkelingen van de energie- en klimaattransitie. Het kabinet wil deze transitie versnellen met een nog op te stellen nationaal Klimaat- en Energieakkoord, waarbij het zo effectief en efficiënt mogelijk terugdringen van broeikasgasuitstoot centraal staat. Vele partijen zetten zich in om de doelstellingen te realiseren. Ook de afvalsector neemt zijn verantwoordelijkheid en wil graag meewerken aan het Klimaat- en Energieakkoord. Als alle partijen hun eigen rol pakken, kunnen ze elkaar versterken en gezamenlijk het beste resultaat behalen.

De Nederlandse afvalsector draagt bij aan nationale en Europese circulaire doelstellingen én aan doelstellingen voor duurzame energie- en klimaatambities. De sector speelt een belangrijke rol in de transitie naar de circulaire economie. Het efficiënter omgaan met producten en grondstoffen, het verminderen van de hoeveelheid afval en het beter benutten van afval vormen belangrijke pijlers van deze transitie. Om een optimale waardecreatie uit afval te bewerkstelligen, richten de afvalbedrijven zich op materialen, hergebruik en hoogwaardige recycling, en de productie van duurzame energie. Momenteel produceert de afvalsector een vijfde van de in Nederland opgewekte duurzame energie. Met het terugwinnen en produceren van secundaire grondstoffen en (duurzame) energie uit afvalstromen levert de sector een grote bijdrage aan CO₂-besparing in de gehele keten. De omschakeling naar de circulaire economie draagt op die manier bij aan de ontwikkeling van een CO₂-arme economie. Met afvang en - waar mogelijk - hergebruik van CO₂ kan de afvalsector zijn bijdrage verder vergroten.

Om deze redenen willen de Vereniging Afvalbedrijven en haar leden graag deelnemen aan het overleg voor de ontwikkeling van een nationaal Klimaat- en Energieakkoord. Vorig jaar heeft de sector in een brief bij de Borgingscommissie Energieakkoord aangegeven dat zij mogelijkheden ziet voor versterking en verlenging van het Energieakkoord (deze brief is als bijlage bijgevoegd). Destijds is ons geadviseerd te wachten op het besluit van het nieuwe kabinet over het vervolg van het Energieakkoord.

Het lijkt ons daarom nu het juiste moment om ook via deze weg onze inzet voor het behalen van de klimaat- en energieambities kenbaar te maken. Wij willen graag een actieve bijdrage leveren aan het bereiken van een nationaal

Klimaat- en Energieakkoord. Minister Wiebes van Economische Zaken en Klimaat geeft in zijn Kamerbrief (kenmerk DGETM-E2020 / 17182979) aan dat voor de onderhandelingen over het akkoord wordt gekozen voor een vijftal sectorale tafels. Hoewel de activiteiten van onze sector voor meerdere tafels relevant (kunnen) zijn - zo wordt momenteel door de afval- en glastuinbouwsector gezamenlijk ingezet op projecten voor het afvangen van CO₂ in de afvalsector en toepassen ervan in de glastuinbouwsector - lijken de tafels voor industrie en elektriciteitssector ons mogelijk de meest relevante.

Wij zien uw reactie met belangstelling tegemoet. Mocht u vragen of opmerkingen hebben, dan horen wij het graag.

Met vriendelijke groet,
Vereniging Afvalbedrijven

Copy: de heer drs. E.H.Th.M. Nijpels

Utrecht
11-01-2018

Aan: Dhr. Erik Wiebes, minister van Economische Zaken en Klimaat
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Betreft: deelname HIER klimaatbureau aan transitiepad lage temperatuur warmte

Geachte minister,

In uw brief van 8 december 2017 over de aanpak van de Klimaatwet en het Klimaat- en Energieakkoord geeft u aan dat we voor een effectieve versnelling van de klimaat- en energietransitie de daadkracht, investeringen en kennis en kunde van alle partijen in de maatschappij moeten benutten en nodigt u maatschappelijke partijen uit met het kabinet afspraken te maken over ieders eigen inzet en gezamenlijke acties.

Het HIER klimaatbureau wil hier graag op ingaan. Wij zijn een maatschappelijke organisatie, die de ambitie heeft om burgers en bedrijven te betrekken bij een effectieve aanpak van het klimaatprobleem.

Het HIER klimaatbureau is verantwoordelijk voor drie programma's:

- HIER verwarmt, met als doelgroep alle bewoners, die te maken krijgen met de warmtetransitie
- HIER opgewekt met als doelgroep energiecoöperaties en andere lokale energie initiatieven.
- De CO₂-Prestatieladder met als doelgroep bedrijven en (overheids)organisaties.

Deze programma's kunnen alle drie een nuttige bijdrage leveren aan de doelen van het nieuwe Klimaat- en Energieakkoord. Sterker, wij zien het nieuwe Klimaat- en Energieakkoord als een belangrijke kans om de komende jaren op een wezenlijk grotere schaal burgers en bedrijven te betrekken bij de aanpak van het klimaatprobleem en daarmee de transitie te versnellen.

In deze brief zullen we met name ingaan op de bijdrage van de twee programma's HIER verwarmt en HIER opgewekt aan het transitiepad lage temperatuur warmte.

De CO₂-Prestatieladder valt onder een apart bestuur, de Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden en Ondernemen (SKAO), waarin (overheids)opdrachtgevers, bedrijfsleven en maatschappelijke partijen zijn vertegenwoordigd. SKAO zal in een aparte brief ingaan op de rol die de CO₂-Prestatieladder kan spelen in de energietransitie.

HIER verwarmt

HIER verwarmt heeft zich het afgelopen jaar ontwikkeld tot het eerste landelijke aanspreekpunt voor bewoners bij de transitie naar wonen zonder aardgas. Hier verwarmt laat vanuit een neutrale positie zien welke alternatieven er zijn, waar projecten zijn gerealiseerd, wat bewonerservaringen zijn en wat gemeenten doen. Het programma stimuleert bewoners om met elkaar tot oplossingen te komen. Onze ambitie is dat iedereen die in aanraking komt met wonen zonder aardgas Hier verwarmt weet te vinden.

Hier verwarmt richt zich daarnaast op de praktische ondersteuning en de kennisontwikkeling en kennisdeling over de benadering van bewoners bij gemeenten, energiecoöperaties en andere bewonersinitiatieven. Een groeiend aantal gemeenten gebruikt inmiddels onze toolkit en de website Hier verwarmt bij hun bewonerscommunicatie over de warmtetransitie.

Het programma bestaat uit de volgende onderdelen:

- De website www.hierverwarmt.nl die in 2017 100.000 unieke bezoekers trok;
- Een helpdesk voor bewoners;
- Een bedrijvengroep waarin alle oplossingen vertegenwoordigd zijn (NUON, Eneco, Ennatuurlijk, HVC, Gasunie, Feenstra, Pluimers en Tonzon). Deze bedrijvengroep draagt ook financieel bij aan het programma;
- Nieuwsbrief voor bewoners met in het eerste jaar ruim 1.000 abonnees;
- Nieuwsbrief voor professionals met meer dan 500 abonnees;
- Diverse onderzoeken, onder andere naar de opstelling van bewoners en de knelpunten in de lokale energiebesparingsaanpak;
- Informatie- en trainingsbijeenkomsten voor gemeenteambtenaren en andere stakeholders

HIER opgewekt

In 2012 is het Hier klimaatbureau gestart met het Kennisplatform Hier opgewekt. Doel van het kennisplatform is de energiecoöperaties en andere lokale energie initiatieven te ondersteunen bij de verduurzaming van de eigen (gebouwde) woonomgeving. In de afgelopen vijf jaar is het aandachtsveld verbreed van zon en wind naar energiebesparing, wonen zonder aardgas, flexibiliteit en elektrisch vervoer. Het kennisplatform ondersteunt lokale initiatieven bij het uitrollen, opschalen, professionaliseren en verbreden van hun activiteiten in relatie tot de energietransitie.

In 2014 is de Stichting Hier opgewekt opgericht, waarin het Hier klimaatbureau en de brancheorganisatie ODE decentraal samenwerken. Op deze wijze is zowel een professionele organisatie als de structurele samenwerking met de energiecoöperaties geborgd.

Eind 2016 hebben ODE decentraal en Hier klimaatbureau in goed overleg met lokale energie initiatieven, de drie grote netwerkbedrijven en VNG de ambitie geformuleerd dat de beweging van energiecoöperaties en andere lokale energie initiatieven zich in de periode tot 2020 met de juiste ondersteuning kan door ontwikkelen tot een zelfbewuste sector die:

- in elke gemeente met minimaal één professionele coöperatie actief is die dicht op de burgers zit en hen betreft bij het bredere verhaal van de energietransitie
- in onderlinge samenwerking en met andere (markt)partijen op professionele wijze lokaal zonneparken en windprojecten realiseert, groeiend met een factor vijf tot tien
- een prominente rol heeft in de lokale energiebesparingsaanpak en de transitie naar een klimaatneutrale gebouwde omgeving. Inclusief aandacht voor de sociaal economische aspecten van deze transitie.
- bijdraagt aan een efficiënte energie infrastructuur o.a. door samen te werken aan kennis- en visieontwikkeling t.a.v. effectieve invulling van een aggregatorfunctie en demand side management.

- bijdraagt aan de ontwikkeling van duurzame mobiliteit oplossingen, zoals een infrastructuur voor elektrisch vervoer.

HIER opgewekt draagt bij aan deze ambities door kennisontwikkeling op deze terreinen, online en offline kennisdeling, vergroting van de zichtbaarheid van de beweging en het jaarlijkse evenement HIER opgewekt.

HIER opgewekt meet ieder jaar in de Lokale Energie Monitor de resultaten van de lokale energie initiatieven. Hieruit blijkt dat deze coöperaties concrete resultaten opleveren, met name op het gebied van zon, wind en energiebesparing. De Monitor laat bovendien een sterke groei zien van deze activiteiten. Zie: www.hieropgewekt.nl/lokale-energie-monitor

Bijdrage aan Energie-en Klimaatakkoord

De twee programma's HIER verwarmt en HIER opgewekt versterken elkaar. De thematiek is dezelfde. Waar HIER opgewekt gericht is op de koplopers, de energiecoöperaties en andere lokale energie initiatieven, richt HIER verwarmt zich op de brede groep bewoners, die mee moeten doen. Beide programma's kunnen een waardevolle bijdrage leveren aan het transitiepad lage temperatuur warmte.

Het HIER klimaatbureau wil daarom graag deelnemen aan de sectorale tafel lage temperatuur warmte en daar samen met de overheid en maatschappelijke partners werken aan een samenhangende aanpak. Op basis daarvan kunnen wij ook nader in kaart te brengen wat wij zelf gaan doen om de benodigde transitie te realiseren en waar ondersteuning van andere partijen gewenst is.

Uiteraard zijn wij ook graag bereid beide programma's nader toe te lichten.

Wij horen graag van u.

Met vriendelijke groet,

HIER klimaatbureau

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 19 januari 2018 16:28
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: Fwd: Deelname klimaatakkoord en biedingen

Begin doorgestuurd bericht:

Van: "[redacted]" <[redacted]@eneco.com>
Datum: 19 januari 2018 om 14:47:23 CET
Aan: "[redacted]@minez.nl" <[redacted]@minez.nl>, "[redacted]@minez.nl"
<[redacted]@minez.nl>
Onderwerp: Deelname klimaatakkoord en biedingen

Beste [redacted] en [redacted],

Dank voor goede uitwisseling afgelopen woensdag over vormgeving van het Klimaatakkoord. Ik sprak jullie toen vanuit een meer brede rol namens een groep van bedrijven en gericht op een effectief proces. Nu mail ik je vanuit het Eneco perspectief.

Wellicht ten overvloede wil ik hierbij kenbaar maken dat Eneco graag wil bijdragen en bouwen aan 'biedingen' in de vorm van bijvoorbeeld programma's als onderdeel van een tafel en over tafels heen.

Wij zijn op dit moment bezig met het bouwen van een aantal 'biedingen' samen met partners. Eneco kan met bijna 3 miljoen klanten in Nederland, jaarlijkse investeringen van ca 300 miljoen in NL en als marktleider warmte veel bijdragen aan de gewenste energietransitie. Daarom wil ik je vragen of het mogelijk is dat Eneco deze biedingen/programma's verder vorm geeft door een rol aan twee tafels (elektriciteit en gebouwde omgeving) en/of als trekker in programmateams daaronder? Daarbij zet ik ook graag mijn persoonlijke ervaring met het bouwen van het vorige akkoord (o.a. programma Wind op Zee) in om te komen tot afspraken en slimme oplossingen.

Onderstaande de concrete biedingen/programma's waaraan wij werken en een beeld geven van mogelijkheden:

1. Als marktleider grootschalige warmte in Nederland en als één van de initiatiefnemers van de warmtealliantie Zuid-Holland denken wij dat het mogelijk is om de **stadswarmte in de regio Rotterdam-Den Haag met een factor 3 te vergroten** waarschijnlijk zonder dat er subsidie voor nodig is, maar wel een aantal condities wordt ingevuld (vraagontwikkeling, stabiel beleid en rol Gasunie voor transportleiding). Concreet gaat het dan alleen al in deze regio om ca 20.000 woningen per jaar. Indien we de regio Amsterdam en Utrecht toevoegen gaat het al snel om ca 50.000 woningen per jaar. Uiteraard alleen in die wijken wij stadswarmte obv een MKBA de goedkoopste oplossing is. Wij willen graag dit programma samen met de overheid en met partners zoals Gasunie, Havenbedrijf, Nuon, gemeentes gaan bouwen inclusief commitments. Dat moet voor de zomer op hoofdlijnen kunnen. Dit levert niet alleen tonnen CO2-reductie op, maar ook een substantiële afname van laagcalorisch gas.
2. **Nationaal aardwarmte programma** samen met partijen als EBN, NAM, Shell, Rijk en gemeenten/provincies om te komen tot verduurzaming van de grootschalige warmte in woningen. Eneco kan met de warmtenetten in Utrecht, Den Haag en Rotterdam een grote rol spelen bij het invoeden en bufferen van de aardwarmte. Ook kunnen we mede investeren en onze hoogwaardige ervaring met omgevingsmanagement (o.a. Leiding over Noord, windparken, en participaties met energiecoöperaties, etc.) inzetten om lokaal draagvlak en betrokkenheid te organiseren.

3. **Ketenaanpak elektriciteitssector en industrie.** Thans is Eneco in gesprek met verschillende industriële partijen om te bepalen met welke technieken en businesscases de warmtevraag in de industrie gebaseerd op aardgas te verduurzamen met elektrificatie. Wij hebben inmiddels ca 20 concrete ketels/processen geïdentificeerd waar tegen relatief lage kosten dit mogelijk is. Eventueel ook door een koppeling aan wind op zee. Bepaalde partijen hebben aangegeven helemaal ontzorgt te willen worden, terwijl anderen zoals AkzoNobel dat als co-maker willen doen. Bij AkzoNobel doen we dat overigens al met een biomassa-fabriek met 90% rendement die stoom levert aan de aanpalende fabriek van AkzoNobel in de Eemshaven.
4. **Van Gas af.** In de wijken waar de uitrol van grootschalige stadswarmte niet kosteneffectief is, willen wij afspraken maken met woningcorporaties om grootschalig (hybride)warmtepompen gecombineerd met inzichtdiensten (Toon) te introduceren zonder meerkosten (in geval van hybride) voor de klant (dus verduurzaming obv huidige niveau energielasten), maar wel met huidige ISDE. Dit gaat dan om 10 tot 20 duizend huurwoningen per jaar. Als andere marktpartijen zich aansluiten is een veelvoud mogelijk. Hierbij kunnen aanvullende afspraken met warmtepompleveranciers over kostenreductie en innovatie worden gemaakt. Wij hebben recent de testfase van de Warmtewinner (hybride) afgesloten en zijn begonnen met grootschalige uitrol. Wij hebben zeer veel leerervaringen opgedaan en kinderziektes overwonnen. Maar eigenlijk zou je dat net als jaren geleden bij de HR ketel door een collectief projectbureau de testfase willen laten doen zodat daarna de leerervaringen gedeeld worden en brede grootschalige uitrol mogelijk is.
5. **Wind op zee en grootschalige zon PV en wind op land in locaties waar het nog kan.**

Verneem graag jullie reactie.

Met vriendelijke groet,

Eneco Groep

Energietransitie & Public Affairs

@eneco.com

+31 (0)6 -

www.enecogroep.nl

Postbus 8208, 3009 AE Rotterdam

Dit e-mailbericht is bestemd voor de geadresseerde(n) en kan vertrouwelijk zijn. Gebruik

door anderen dan de geadresseerde(n) is verboden. Als dit bericht niet voor u bestemd is,

wordt u vriendelijk verzocht dit aan de afzender te melden en het bericht te vernietigen.

N.V. Eneco Beheer staat geregistreerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 24246970.

Van: [redacted]
 Aan: [redacted]@dnb.nl
 Cc: [redacted]
 Onderwerp: RE: nav kennismakingsgesprek minister-Klaas Knot
 Datum: vrijdag 2 februari 2018 16:09:15

Hoi [redacted]!

Goed om nauw contact te houden op vraagstuk van financiering energietransitie en onderwerpen als gebouwgebonden financiering.

Ben wel benieuwd, wat jullie zouden willen/kunnen brengen! Groet! [redacted]

Verzonden met BlackBerry Work
 (www.blackberry.com)

Van: [redacted]@dnb.nl <[redacted]@dnb.nl>
 Datum: vrijdag 02 feb. 2018 3:04 PM
 Aan: [redacted]@minbzk.nl
 Onderwerp: FW: nav kennismakingsgesprek minister-Klaas Knot

Beste [redacted]

Via Erik Jan heb ik je mailadres gekregen. Ik begreep zojuist van mijn medewerker dat hij tijdje terug al wel eens contact heeft gehad met een aantal van jullie mensen ([redacted] en [redacted]). Contacten op werkvloerniveau zijn dus al gelegd. Erik Jan noemde ook nog een soort tafel waarin je verder praten over verduurzaming. Mochten jullie van DNB input kunnen gebruiken, hoor ik het graag.

Vriendelijke groet,
 [redacted]

DeNederlandscheBank

EUROSYSTEEM

De Nederlandsche Bank
 N.V.

T +31 20 [redacted]
 M +31 6 [redacted]
 E [redacted]@dnb.nl

From: Kempen, Erik Jan van [mailto:[redacted]@minbzk.nl]

Sent: vrijdag 2 februari 2018 10:02

To: [redacted]@dnb.nl;
 [redacted]@minbzk.nl; [redacted]@minbzk.nl
 Cc: Bertram, Annet <[redacted]@rijksoverheid.nl>; [redacted]
 [redacted]@Rijksoverheid.nl; [redacted]@rijksoverheid.nl; [redacted]
 [redacted]@minbzk.nl; Kuijpers, Chris <[redacted]@minbzk.nl>

Subject: RE: nav kennismakingsgesprek minister-Klaas Knot

Leuk kennis te maken tijdens gesprek Minister met Klaas Knot,
 Ten aanzien van het eerste punt, jullie renovatie van het DNB gebouw lijkt me idd contact met

16-7-2019

Rijksvastgoedbedrijf goed plan. In kader verduurzaming gebouwde omgeving zou het toch mooie gedachte zijn als aansprekende gebouwen in de publieke sector, hier ook dragers van kunnen zijn in een grotere strategie, dan wel in ieder geval er niet volledig geïsoleerde afwegingen gemaakt zijn. Dus cc Annet Bertram de DGRVB en [redacted]

Voor het tweede punt zet ik [redacted] in de cc. Directeur bouwen en energie. Hij zal graag contact met jou/jullie opnemen.
En misschien zetten we onze kennismaking nog een keertje voort.

Vriendelijke groet, erik jan.

Met vriendelijke groet,

Erik Jan van Kempen

Directeur Woningmarkt

Plv. Directeur-Generaal Bestuur en Wonen

.....
Directoraat Generaal Bestuur en Wonen

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Bezoek adres : Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | Jubitoren Zuid 21e etage

Post adres : Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

[redacted] | [redacted] @minbzk.nl | 070-[redacted]

.....
T 070-[redacted]

M 06-[redacted]

[redacted] @minbzk.nl

<http://www.rijksoverheid.nl>

Van: [redacted] [mailto:\[redacted\]@dnb.nl](mailto:[redacted]@dnb.nl)

Verzonden: vrijdag 2 februari 2018 09:47

Aan: Kempen, Erik Jan van <[redacted]@minbzk.nl>

<[redacted]@minbzk.nl>; [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>

Onderwerp: nav kennismakingsgesprek minister-Klaas Knot

Dag [redacted], Erik Jan, [redacted]

Graag kom ik nog even terug op het thema verduurzaming, waar we in kennismakingsgesprek van woensdag kort over spraken.

Ten eerste in het kader van onze eigen geplande renovatie benieuwd naar de ervaringen van het Rijk met duurzaam bouwen: hebben jullie een contactpersoon voor mij?

Ten tweede geef ik nog mee dat we graag meedenken over knelpunten in de financiering

6-7-2019

van verduurzaming van de woningvoorraad. We hebben momenteel op het gebied van groene financiering behoorlijk wat projecten en samenwerkingsverbanden lopen, bijvoorbeeld in het kader van het Platform voor Duurzame Financiering en in internationaal verband binnen het nieuw opgerichte Network for Greening the Financial System (beiden voorgezeten door ons directielid [REDACTED]). Dit is breder dan de woningvoorraad, maar ook daar denken we wel overna. Mochten mensen bij jullie eens willen doorpraten, breng ik ze graag in contact.

Vriendelijke groet,

PS E-mailadres van [REDACTED] had ik niet, dus vandaar niet op de lijst...

DeNederlandscheBank

EUROSYSTEEM

[REDACTED]
Algemeen Economisch
Beleid
De Nederlandsche Bank
N.V.

T +31 20 [REDACTED]
M +31 6 [REDACTED]
E [REDACTED]@dnb.nl

De informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien u als niet-geadresseerde dit bericht ontvangt, wordt u verzocht direct de afzender hierover te informeren en het bericht te vernietigen. Gebruik van informatie door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden en kan leiden tot aansprakelijkheid.

De afzender is niet aansprakelijk voor schade die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten. De e-mails en eventueel bijgevoegde bestanden zijn volgens een standaardprocedure gecontroleerd op computervirussen. Deze controle kan aanwezigheid van malware, zoals virussen, echter niet geheel uitsluiten.

The information sent in or enclosed with this email is confidential and intended solely for the addressee. If you have received this email but are not the intended recipient, please notify the sender immediately and delete the message. Please be advised that the unauthorised use, disclosure, dissemination or distribution of information is prohibited by law and may entail liability.

The sender cannot be held liable for damage in connection with risks inherent in electronic message transfer. The sender has taken standard precautions to verify no computer viruses are present in this email or any attachments it may contain. However, the presence of malware, such as viruses, cannot be ruled out.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Cc: [redacted]
Onderwerp: FW: FME inzet voor Energie-Klimaat akkoord
Datum: maandag 19 februari 2018 11:32:44

[redacted]
 Kan je hier naar kijken hie te reageren. Staan niet op de lijst toch?
 [redacted]

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [redacted] [mailto:[redacted]@minez.nl]
Verzonden: maandag 19 februari 2018 11:27
Aan: [redacted], [redacted]@minez.nl>; [redacted]@minez.nl>;
 [redacted]@minez.nl>; [redacted]@minbzk.nl>; [redacted]
 [redacted]@minez.nl>
CC: [redacted]@minez.nl>; [redacted]
 [redacted]@minez.nl>
Onderwerp: Fwd: FME inzet voor Energie-Klimaat akkoord

Allen,

Zie hieronder een verzoek van de FME om deel te nemen aan jullie tafel. Op dit moment zijn ze voor geen enkele tafel voorzien. Wij hebben donderdag een gesprek met ze staan. Hoor graag van jullie of jullie overwogen hebben om FME aan te haken, en zo ja, wat eventuele redenen waren om dat niet te doen?

Dank en groet,
 [redacted]

Begin doorgestuurd bericht:

Van: [redacted]@fme.nl<mailto:[redacted]@fme.nl>>
Datum: 19 februari 2018 om 10:52:40 CET
Aan: " [redacted]@minez.nl<mailto:[redacted]@minez.nl>)"
 [redacted]@minez.nl<mailto:[redacted]@minez.nl>>
Kopie: [redacted]@fme.nl<mailto:[redacted]@fme.nl>>, [redacted]
 [redacted]@fme.nl<mailto:[redacted]@fme.nl>>, [redacted]
 [redacted]@fme.nl<mailto:[redacted]@fme.nl>>
Onderwerp: FME inzet voor Energie-Klimaat akkoord

Geachte [redacted], Beste [redacted],

In voorbereiding op ons gesprek van a.s. donderdag stuur ik je alvast een mail met de boodschap van FME aan EZK. Het is de inhoud van een brief waaraan we werken en die we aan EZK willen gaan sturen. Omdat de zaken nu snel gaan stuur ik je de inhoud alvast per mail toe. Geen enkel probleem als je deze mail intern wilt doorsturen. Graag zelfs!

FME inzet Energie-Klimaatakkoord

In de Kamerbrief van 8 december heeft EZK-minister Wiebes alle maatschappelijke partners uitgedaagd om in kaart te brengen wat hun bijdragen kan zijn aan een nieuw te ontwikkelen Energie-Klimaatakkoord. In deze brief zal FME daarom ingaan op de rol die de technologische industrie kan spelen in de totstandkoming van dit akkoord.

FME is voorstander van een ambitieus klimaatbeleid. In onze reactie op het regeerakkoord hebben we dan ook positief gereageerd op de klimaatvoorstellen die in het akkoord staan geformuleerd. Bedrijven die bij FME zijn aangesloten zijn dagelijks bezig met het bedenken van nieuwe klimaatoplossingen. Voor FME is het daarom belangrijk dat in het nieuwe Energie-Klimaatakkoord aandacht is voor zowel de ontwikkeling als opschaling van bestaande en toekomstige energie-innovaties. FME is ervan overtuigd dat zij als innovatiehoeder, verbinder

en partner een positieve bijdrage kan leveren aan het nieuwe Energie-Klimaatakkoord. Om onze bijdrage aan het Energie-Klimaatakkoord te verduidelijken zullen wij hieronder onze inzet verder toelichten.

- FME als innovatiehoeder: als vertegenwoordiger van de technologische industrie hebben wij kennis en informatie over de laatste innovatie-ontwikkelingen op het gebied van energie. Zo weten we bijvoorbeeld welke bestaande innovaties tot een kostenefficiënte CO2-reductie kunnen leiden in 2030 en welke toekomstige innovaties momenteel worden ontwikkeld die een cruciale rol zullen spelen in de Nederlandse energietransitie richting 2050.

- FME als verbinder: FME heeft een brede achterban: van start-ups tot multinationals, van energieverbruikers tot energie opwekkers en van bedrijven die zullen verdienen aan de energietransitie tot bedrijven die juist de kosten zullen dragen. Vanwege deze unieke achterban kan FME partijen bij elkaar brengen waardoor draagvlak kan worden gecreëerd voor maatregelen voorgesteld in het nieuwe Klimaat-Energieakkoord.

- FME als partner: FME ziet dat verandering noodzakelijk is. Energieakkoord 1.0 heeft een goede eerste stap gevormd voor de energietransitie in Nederland. Het is nu zaak dat we doorpakken en versnellen. Wij zijn ons bewust van de kansenkant van de energietransitie voor de Nederlandse economie (lees: nieuwe businessmodellen, vergroting werkgelegenheid, exportkansen, et cetera). FME wil daarom via constructieve en positieve houding deelnemen aan het Energie-Klimaatakkoord.

FME deelname en aanbod

Vanuit deze verschillende rollen zijn wij geïnteresseerd in deelname aan vier overlegtafels tijdens het Energie-Klimaatakkoord. De overlegtafels waar FME bij wil aanschuiven zijn: (1) de coördinatie tafel, (2) de opwek-tafel, (3) de industrie-tafel en (4) de gebouwde omgeving-tafel.

1. Coördinatie tafel: FME is vanwege de diversiteit aan leden uitstekend in staat om mogelijke oplossingen aan te dragen voor grensoverschrijdende en grensdoorsnijdende klimaatproblemen.

2. Opwek-tafel (Kracht en licht): FME-leden zijn dé partijen die technieken rondom duurzame energieopwekking (wind, zon, biomassa), energie infrastructuur (energienetten, waterstof, energieopslag) en energiebesparing moeten gaan realiseren. De innovatiekennis van de technologische industrie zal de uitkomst van deze overlegtafel bepalen.

3. Industrie-tafel (hoge temperatuur warmte): FME heeft enerzijds een energie-intensieve achterban, anderzijds leveren onze leden 1001 klimaatoplossingen. Hierdoor weten wij welke klimaatoplossingen zullen leiden tot de gewenste CO2-reductie in de energie-intensieve industrie. Thema's waaraan door FME actief wordt gewerkt zijn: elektrificatie, hoge temperatuur warmtepompen, nieuw verdienmodellen energiebesparing, maatwerk voor gieterijen e.d. FME vertegenwoordigt ca. 4% van het energieverbruik in de industrie inclusief Tata is dat zelfs 9%.

4. Gebouwde omgeving-tafel (lage temperatuur warmte): FME-leden leveren naast nieuwe besparingstechnieken voor de gebouwde omgeving, ook de installateurs die deze technieken in de praktijk moeten gaan toepassen. Hierdoor kan FME goed inschatten welke besparingsmogelijkheden door de gebouwde omgeving kan worden gerealiseerd.

Graag verzoeken wij onze deelname aan deze vier overlegtafels te overwegen. Mocht u naar aanleiding hiervan vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met de [redacted] Energie van FME: [redacted] via [redacted]@fme.nl<mailto:[redacted]@fme.nl> of [redacted].

Ik zie je donderdag. Zijn er vragen bel me dan vooral.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[cid:image001.jpg@01D172E4.6C5CDC30]<http://www.fme.nl/>

Zilverstraat 69

Postbus 190, 2700 AD Zoetermeer

T +31 79 [redacted]

M +31 6 [redacted]

E [redacted]@fme.nl<mailto:[redacted]@fme.nl>
I www.fme.nl<<http://www.fme.nl>/>

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat
De heer ir. E.D. Wiebes MBA
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

DATUM 20 februari 2018
ONS KENMERK 2018/JN/mv/014
ONDERWERP FME-deelname Energie-Klimaatakkoord

Geachte heer Wiebes,

In de Kamerbrief van 8 december heeft u alle maatschappelijke partners uitgedaagd om in kaart te brengen wat hun bijdragen kan zijn aan een nieuw te ontwikkelen Energie-Klimaatakkoord. In deze brief zal FME daarom ingaan op de rol die de technologische industrie kan spelen in de totstandkoming van dit akkoord.

FME is voorstander van een ambitieus klimaatbeleid. In onze reactie op het regeerakkoord hebben we dan ook positief gereageerd op de klimaatvoorstellen die in het akkoord staan geformuleerd. Bedrijven die bij FME zijn aangesloten zijn dagelijks bezig met het bedenken van nieuwe klimaatoplossingen. Voor FME is het daarom belangrijk dat in het nieuwe Energie-Klimaatakkoord aandacht is voor zowel de ontwikkeling als opschaling van bestaande en toekomstige energie-innovaties. FME is ervan overtuigd dat zij als innovatiehoeder, verbinder en partner een positieve bijdrage kan leveren aan het nieuwe Energie-Klimaatakkoord. Om onze bijdrage aan het Energie-Klimaatakkoord te verduidelijken zullen wij hieronder onze inzet verder toelichten.

- FME als innovatiehoeder: als vertegenwoordiger van de technologische industrie hebben wij kennis en informatie over de laatste innovatie-ontwikkelingen op het gebied van energie. Zo weten we bijvoorbeeld welke bestaande innovaties tot een kostenefficiënte CO₂-reductie kunnen leiden in 2030 en welke toekomstige innovaties momenteel worden ontwikkeld die een cruciale rol zullen spelen in de Nederlandse energietransitie richting 2050.
- FME als verbinder: FME heeft een brede achterban: van start-ups tot multinationals, van energieverbruikers tot energie opwekkers en van bedrijven die zullen verdienen aan de energietransitie tot bedrijven die juist de kosten zullen dragen. Vanwege deze unieke achterban kan FME partijen bij elkaar brengen waardoor draagvlak kan worden gecreëerd voor maatregelen voorgesteld in het nieuwe Klimaat-Energieakkoord.
- FME als partner: FME ziet dat verandering noodzakelijk is. Energieakkoord 1.0 - waar FME een van de medeondertekenaars van is - heeft een goede eerste stap gevormd voor de energietransitie in Nederland. Het is nu zaak dat we doorpakken en versnellen. Wij zijn ons bewust van de kansenkant van de energietransitie voor de Nederlandse economie (lees: nieuwe businessmodellen, vergroting werkgelegenheid, exportkansen, et cetera). FME wil daarom via constructieve en positieve houding deelnemen aan het Energie-Klimaatakkoord.

Vanuit deze verschillende rollen zijn wij geïnteresseerd in deelname aan vier overlegtafels tijdens het Energie-Klimaatakkoord. De overlegtafels waar FME bij wil aanschuiven zijn: (1) de coördinatie tafel, (2) de opwek-tafel, (3) de industrie-tafel en (4) de gebouwde omgeving-tafel.

1. Coördinatie tafel: FME is vanwege de diversiteit aan leden uitstekend in staat om mogelijke oplossingen aan te dragen voor grensoverschrijdende en grensdoorsnijdende klimaatproblemen. Bovendien heeft FME een geïntegreerde Energievisie ontwikkeld waarin FME haar visie geeft op de Nederlandse energietransitie aan de hand van de terreinen gebouwde omgeving, industrie, mobiliteit, duurzame opwek, opslag en infrastructuur.
2. Opwek-tafel (kracht en licht): FME-leden zijn dé partijen die technieken rondom duurzame energieopwekking (wind, zon, biomassa), energie infrastructuur (energienetten, waterstof, energieopslag) en energiebesparing moeten gaan realiseren. De innovatiekennis van de technologische industrie zal de uitkomst van deze overlegtafel bepalen.
3. Industrie-tafel (hoge temperatuur warmte): FME heeft enerzijds een energie-intensieve achterban, anderzijds leveren onze leden 1001 klimaatoplossingen. Hierdoor weten wij welke klimaatoplossingen zullen leiden tot de gewenste CO₂-reductie in de energie-intensieve industrie. Thema's waaraan door FME actief wordt gewerkt zijn: elektrificatie, hoge temperatuur warmtepompen, nieuw verdienmodellen energiebesparing, maatwerk voor gieterijen e.d.
4. Gebouwde omgeving-tafel (lage temperatuur warmte): FME-leden leveren naast nieuwe besparingstechnieken voor de gebouwde omgeving, ook de installateurs die deze technieken in de praktijk moeten gaan toepassen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de ontwikkeling van hybride Cv-ketels ten behoeve van de gastransitie die door installateurs moeten worden geïnstalleerd. Hierdoor kan FME goed inschatten welke besparingsmogelijkheden door de gebouwde omgeving kan worden gerealiseerd.

Graag verzoeken wij onze deelname aan deze vier overlegtafels te overwegen. Mocht u naar aanleiding hiervan vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met de [redacted] Energie van FME: [redacted] via [redacted] [@fme.nl](mailto:fme@fme.nl) of 06-[redacted]

Met vriendelijke groet,
FME

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: Verzoek om toe te treden tot de Tafel "Gebouwde Omgeving"
Datum: donderdag 22 februari 2018 13:01:18

8

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: [redacted] <[redacted]@vvnh.nl>
Datum: donderdag 22 feb. 2018 1:00 PM
Aan: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>
Kopie: [redacted] ([redacted]@nbvt.nl) <[redacted]@nbvt.nl>
Onderwerp: RE: Verzoek om toe te treden tot de Tafel 'Gebouwde Omgeving'

Beste [redacted],
 Dank voor de snelle (re)actie.
 Wij wachten af.
 Groeten,
 [redacted]

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [redacted] [mailto:[redacted]@minbzk.nl]
Verzonden: donderdag 22 februari 2018 12:58
Aan: [redacted]
CC: [redacted] ([redacted]@nbvt.nl)
Onderwerp: RE: Verzoek om toe te treden tot de Tafel 'Gebouwde Omgeving'

Beste [redacted], ik leid uw verzoek door naar het secretariaat van de voorzitter van de tafel die zelf verantwoordelijk is voor de samenstelling. Dit zal een relatief klein gezelschap zijn.

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: I [redacted] <[redacted]@vvnh.nl<mailto:[redacted]@vvnh.nl>>
Datum: donderdag 22 feb. 2018 12:55 PM
Aan: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl<mailto:[redacted]@minbzk.nl>>
Kopie: [redacted] <[redacted]@vvnh.nl<mailto:[redacted]@vvnh.nl>>, [redacted]
 ([redacted]@nbvt.nl) <[redacted]@nbvt.nl<mailto:[redacted]@nbvt.nl>>
Onderwerp: Verzoek om toe te treden tot de Tafel 'Gebouwde Omgeving'

[Beschrijving: cid:917304209@26112009-0109]

Betreft: Verzoek om toe te treden tot de Tafel 'Gebouwde Omgeving'

Geachte [redacted],

Via het Ministerie van LNV ontvang ik uw contactgegevens. Ondanks dat wij een actieve rol in o.a. INEK e.d. hebben gespeeld zijn we niet betrokken bij de zogeheten Tafel 'Gebouwde Omgeving'. Graag zou ik ons hiervoor alsnog aanmelden. In dit geval is 'ons' (de Federatieve vereniging) het Centrum Hout, met de leden de Koninklijke Vereniging van Nederlandse Houtondernemingen (VVDH) en de Nederlandse Branchevereniging voor de Timmerindustrie (NBVT), oftewel de houtsector gericht op de bouw.

Ik verneem graag van u wat wij daarvoor dienen te doen.

Met vriendelijke groeten,

16-7-2019

Centrum Hout, Kon. VVNH en NBvT

- Centrum Hout / Koninklijke Vereniging Van Nederlandse Houtondernemingen
(VVNH) / NBvT Postbus 1380 - 1300 BJ Almere - T 036- - F 036- - E
@vvnh.nl<mailto: @vvnh.nl> - W www.vvnh.nl<http://www.vvnh.nl>

De informatie verzonden met dit e-mail bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n). Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde(n) is verboden. Openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden is niet toegestaan. De Koninklijke Vereniging Van Nederlandse Houtondernemingen staat niet in voor de juiste en volledige overbrenging van de inhoud van een verzonden e-mail, noch voor tijdige ontvangst daarvan.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

16-7-20

Van: [redacted] <[redacted]@minienw.nl>
Verzonden: donderdag 22 februari 2018 15:01
Aan: [redacted]

Onderwerp: mobiele werktuigen in klimaat- en energieakkoord?

Beste collega's,

Ik krijg van de BMWT (de branchevereniging voor leveranciers van mobiele werktuigen) de vraag: kunnen wij partner worden in (de tafels voor) het Klimaat- en Energieakkoord?

[redacted]

Over elektrificatie staat in maart een overleg tussen IenW-RWS gepland adhv het rapport van SGS, maar nog niet met de sector zelf.

Is er een tafel waar de BMWT aan zou kunnen haken?
 Kunnen we mobiele werktuigen op een andere manier meenemen?
 Of behoort dit niet tot onze prioriteiten richting het Klimaat- en Energieakkoord?

Ik ben benieuwd naar jullie reacties en/of zou hierover op korte termijn verder van gedachten willen wisselen.

Groet,

[redacted]
 [redacted]
 Beleidsmedewerker

.....
 Directie Wegen en Verkeersveiligheid
 Directoraat-Generaal Mobiliteit
 Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
 Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag
 Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

06 - [redacted]
 [redacted]@minienm.nl

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 23 februari 2018 17:50
Aan: [redacted] @waternet.nl
Onderwerp: Verzoek deelname Klimaatakkoord
Bijlagen: kamerbrief-over-inzet-kabinet-voor-klimaatakkoord (1).pdf

Hartelijk dank dat u uw enthousiasme kenbaar heeft gemaakt om deel te nemen aan het proces voor de totstandkoming van het Klimaatakkoord. Momenteel hebben we, zoals u kan lezen in bijgevoegde brief aan de Tweede Kamer, vandaag onafhankelijke voorzitters benoemd om de sectortafels verder vorm te geven.

Aan de sectortafels zullen partijen deelnemen die een concrete bijdrage kunnen leveren aan de transitie binnen de sector, kennis over de sector kunnen inbrengen en met mandaat afspraken kunnen maken. De concrete bijdrage die partijen leveren kan bestaan uit eigen maatregelen voor CO₂-reductie, maar ook uit een actieve bijdrage aan het bouwen en behouden van maatschappelijk draagvlak. De recent aangestelde voorzitters zullen de komende periode de tafelsamenstellingen bezien. Wij zullen uw verzoek aan hen meegeven en u daarover op de hoogte houden.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Directie Energiemarkt & Innovatie / Cluster Netbeheer
DG Energie, Telecom en Mededinging
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Tel: +31 70 [redacted]
M: 06 [redacted]
E: [redacted] @minez.nl

Begin doorgestuurd bericht:

Van: [redacted] <[redacted]@waternet.nl>
Datum: 2 februari 2018 om 16:57:32 CET
Aan: [redacted] <[redacted]@minez.nl> <[redacted]@minez.nl>
Onderwerp: klimaattafel

Beste [redacted]

Waternet is de uitvoeringsorganisatie van de gemeente Amsterdam en Waterschap Amstel Gooi en Vecht. Waternet is het eerste watercyclusbedrijf van Nederland en sluit de watercyclus. Dit betekent dat alle watertaken in het gebied worden beheerd. De organisatie heeft ambitieuze klimaatdoelstellingen en heeft innovatie hoog in het vaandel om deze doelstellingen te verwezenlijken.

Zo wil Waternet in 2020 volledig klimaatneutraal zijn. Dit uit zich niet alleen in het verduurzamen van de eigen operatie maar ook in het aansporen van de partners waar mee wordt samengewerkt. Voor wat betreft de eigen operatie, dragen onder meer de volgende activiteiten bij aan onze klimaatdoelstellingen:

- Het produceren van biogas en het eigen wagenpark daar zoveel mogelijk op laten rijden;
- Het plaatsen van windturbines en zonnepanelen op eigen locaties zoals rioolwaterzuiveringsinstallaties;
- Biomassa produceren uit organisch materiaal zoals maaiafval;

- Het hergebruiken van buizen. Waternet is verantwoordelijk voor drinkwaterproductie en distributie en voor het rioleringsstelsel in de regio. Het gaat dan ook om relatief grote hoeveelheden materiaal;
- Het terugwinnen van kalk uit drinkwater;
- Het terugwinnen van cellulose uit afvalwater. Hier wordt o.a. kleding van gemaakt. Tevens wordt er struviet gewonnen uit afvalwater.

Daarnaast is Waternet steeds meer een energieleverancier. Sinds 2017 levert Waternet industriële koeling vanuit een drinkwatertransportleiding aan een farmaceutische fabriek (Sanquin), en warmte vanuit drinkwater aan Eneco voor het verwarmen van woonwijk De Sniep (Diemen).

In nieuwbouwwijken wil Waternet aan de slag met Nieuwe Sanitatie - het gescheiden inzamelen van 'zwart' en 'grijs' afvalwater - wat terugwinning van grondstoffen en energie veel gemakkelijker maakt. Door zulke wijken niet op het stedelijke rioleringsstelsel aan te sluiten kunnen kosten bespaard worden. In 2018 gaat er een pilotproject rond Nieuwe Sanitatie draaien in de Amsterdamse wijk Buiksloterham. Op het te ontwikkelen Strandelaan in de Amsterdamse wijk IJburg wil Waternet op grote schaal warmte uit het grijze afvalwater terugwinnen en aan de wijk terugleveren.

Kortom, Waternet is een innovatieve en duurzame organisatie. We zouden dan ook graag aanschuiven bij een van de klimaatbureaus om een bijdrage te leveren aan het vormgeven van de klimaatambities van het Kabinet.

Vriendelijke groet,

Waternet

06 -

Waternet is de gemeenschappelijke organisatie van Waterschap Amstel, Gooi en Vecht en de Gemeente Amsterdam.

Waternet gaat zorgvuldig om met de totstandkoming en verstrekking van informatie. Indien uit de aanhef of de inhoud blijkt dat dit bericht niet voor u is bedoeld, verzoeken wij u de afzender hierover te informeren en het bericht te verwijderen.

Waternet works on behalf of the Amstel, Gooi and Vecht Water Authority and the City of Amsterdam.

Waternet makes every effort to ensure that the information it generates and distributes is correct at all times. If the name or contents of this message lead you to suspect that it is not intended for you, we kindly request that you inform the sender and delete the message.

16-7-2019

12

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Onderwerp: WEW,
Datum: maandag 26 februari 2018 16:53:10

Ha [redacted]

De [redacted] vraagt zich via ons af of hij zich ergens moet gaan melden rond het traject met Samsom. WEW is een partij met een zeer grote invloed in de markt dus wat mij betreft is dat een heel goed idee. Kan ik via jullie doorgeven dat het WEW dus bereidheid/interesse heeft om mee te werken?

Groeten,
[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@ser.nl>
Verzonden: woensdag 28 februari 2018 17:16
Aan: [redacted]
Onderwerp: Fwd: GeoBusiness Nederland en deelname aan een van de sectortafels Klimaatakkoord

Opvolgingsvlag: Opvolgen
Vlagstatus: Met vlag

Ha [redacted]

Nog iemand met belangstelling voor het Klimaatakkoord. Zet jij hem op je lijstje.

Ik heb mijn collega [redacted] gevraagd om haar lijstje met jou te deken, zodat we maandag met Ed Nijpels een overzicht kunnen doornemen.

Groet,
 [redacted]

Verzonden vanaf mijn Samsung Galaxy-smartphone.

----- Oorspronkelijk bericht -----

Van: Ed Nijpels <[redacted]@ednijpels.nl>
Datum: 28-02-18 16:37 (GMT+01:00)
Aan: [redacted] <[redacted]@ser.nl>, SER Secretariaat Ed-nijpels <[redacted]@ednijpels.nl>
Onderwerp: Fwd: GeoBusiness Nederland en deelname aan een van de sectortafels Klimaatakkoord

Voor het mapje.

Begin doorgestuurd bericht:

Van: Ed Nijpels <[redacted]@ednijpels.nl>
Datum: 28 februari 2018 om 11:04:46 GMT+7
Aan: [redacted] GeoBusiness NL <[redacted]@geobusiness.nl>
Kopie: Ed Nijpels <[redacted]@ednijpels.nl>
Onderwerp: Antw. [redacted] GeoBusiness Nederland en deelname aan een van de sectortafels Klimaatakkoord [PDF]

Beste [redacted]

Even vanuit het buitenland. Laten we na mijn terugkomst bellen. Alvast ter toelichting. Ik schat in dat GeoBusiness geen directe plaats aan de tafels kan krijgen. Aan die tafels komen uitsluitend de partijen te zitten die 'tonnen' CO2 kunnen leveren, kortom het worden hele harde prestatie afspraken. Het worden geen overleg- of praattafels. De tafelvoorzitters zijn redelijk autonoom bij het uitnodigen van bedrijven en organisaties. De eerste uitnodiging aan de tafels gebeurt vanuit de betrokken departementen. We bellen volgende week maandag, je kunt mij deze dagen ook bellen via whats app.

Hartelijke groet,

Ed

Van: [redacted] (GeoBusiness NL) <[redacted]@geobusiness.nl>

Verzonden: dinsdag 27 februari 2018 13:11

Aan: Ed Nijpels

Onderwerp: GeoBusiness Nederland en deelname aan een van de sectortafels Klimaatakkoord

Ed,

Ik ben me aan het verdiepen in het Klimaatakkoord.

Ik zie dat minister Wiebes afgelopen vrijdag zijn brief heeft gestuurd waarin hij onder andere de 'sectortafels' verder toelicht.

In de laatste bestuursvergadering heb jij dit al aangekondigd en wij hebben ook gesproken over hoe GeoBusiness Nederland hierin een rol kan vervullen.

In de brief lees ik dat de sectortafels worden geadviseerd vanuit taakgroepen en experts op doorsnijdende thema's. Hier zie ik aanknopingspunten, zoals: (i) ruimtelijke inpassing met behoud van kwaliteit van de leefomgeving, en (ii) inzet op innovatie. Ik begrijp dat beide onderwerpen worden betrokken via het Klimaatberaad – de tafel waar jij voorzitter van bent.

De andere sectortafels waar wij vanuit GeoBusiness Nederland aan zouden kunnen bijdragen zijn Mobiliteit en Elektriciteit.

Hoe zie jij dat? Welk advies kun je mij geven hoe dit verder op te pakken?

Hoor het graag.

Hartelijke groet, [redacted]

[redacted]
GeoBusiness Nederland

Business Center

Barchman Wuytierslaan 10

3818 LH Amersfoort

T: 085 - [redacted]

M: 06 - [redacted]

E: [redacted]@geobusiness.nl

www.geobusiness.nl

GeoBusiness Nederland verenigt bedrijven die actief zijn op het gebied van geo-informatie.

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 2 maart 2018 10:39
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: FW: Aanbod Vattenfall voor bijdrage aan Klimaatakkoord - sector Gebouwde Omgeving
Bijlagen: Vattenfall Bijdrage Klimaatakkoord - FINAL.PDF

[redacted], breng jij dit onder de aandacht van Diederik?

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: [redacted] <[redacted]@nuon.com>
Datum: vrijdag 02 mrt. 2018 9:21 AM
Aan: Kuijpers, Chris <[redacted]@minbzk.nl>, [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>, [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>, [redacted] <[redacted]@minez.nl>, [redacted] <[redacted]@minez.nl>, [redacted] <[redacted]@minez.nl>
Onderwerp: Aanbod Vattenfall voor bijdrage aan Klimaatakkoord - sector Gebouwde Omgeving

Beste Chris, [redacted] en [redacted]

Met veel enthousiasme hebben wij de oproep van Minister Wiebes ontvangen waarin hij doeners oproept zich te melden om bij te dragen aan het realiseren van de ambitieuze doelstelling om in 2030 bijna de helft van onze broeikasgasuitstoot terug te dringen. Vattenfall volgt al langer de koers van verduurzaming en daarmee de ingezette energietransitie en wil binnen één generatie overstappen op een volledig fossielvrije energievoorziening.

In Nederland is Vattenfall vertegenwoordigd door energiebedrijf Nuon, installatiebedrijf Feenstra en Powerpeers. Samen met onze klanten, partners en overheden werken we door heel Nederland aan een duurzame en zekere energievoorziening. Zo denken wij een aanzienlijke bijdrage te kunnen leveren aan het Klimaatakkoord door onder een aantal voorwaarden tot 22% van de totale opgave tussen nu en 2030 te realiseren. Specifiek voor de sector Gebouwde omgeving denken wij 2 tot 3 Mton CO₂-reductie (tot 20% van de reductieopgave voor deze sector) bij te kunnen dragen.

De warmtetransitie wordt cruciaal en zal zich richten op uitbreiding en verduurzaming van warmtenetten, elektrificatie van woningen en verregaande isolatie en besparing. Daarom zien wij een belangrijke rol voor ons (Nuon, Feenstra, Powerpeers) bij de sectortafel Gebouwde omgeving en willen daar graag op directe wijze een bijdrage leveren.

In de bijlage vinden jullie onze gezamenlijke visie op de energietransitie en onze potentiële bijdrage aan het Klimaatakkoord.

We kijken uit naar een constructieve dialoog de komende maanden op weg naar een realistisch akkoord om het klimaatdoel te bereiken.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
N.V. Nuon Energy

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

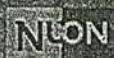
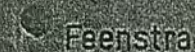
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

OP WEG NAAR EEN NIEUW KLIMAAT- & ENERGIEAKKOORD

De bijdrage van Vattenfall aan een klimaatneutraal Nederland

28 februari 2018

ONZE BIJDRAGE ALS VATTENFALL GROEP

Een potentiële bijdrage tot 22% aan het reductiedoel voor 2030

	Onze visie	Onze bijdrage	
Elektriciteits-sector	Wind- en zonne-energie vormen de basis met 40-50 GW aan vermogen in 2030. De kolencentrales moeten ruim voor 2030 sluiten om ruimte te maken voor hernieuwbare elektriciteit en efficiënte en flexibele gascentrales. Deze gaan stap voor stap over op waterstof in plaats van aardgas.	Wij investeren in meerdere grootschalige windparken op zee (4-5 GW in 2030), windparken op land (2-2,5 GW) en in zonneparken en zonnecellen op daken (3 GW). We sluiten ruim voor 2030 onze kolencentrale en gaan waterstof toepassen in onze Magnumcentrale, om na 2030 alle gascentrales van CO ₂ -neutrale brandstof te voorzien.	<p>Reductieopgave*: 21-31 Mton</p> <p>Onze potentiële bijdrage: 10-14 Mton (≈ 50%)</p>
Gebouwde omgeving	Stoppen met aardgas is een lange en complexe transitie, die vandaag moet starten. Afhankelijk van de wijk wordt stapsgewijs overgegaan op stadswarmte, elektrisch verwarmen of CO ₂ -vrij gas. Isoleren en besparen wordt prioriteit één bij eigenaren van huizen en kantoren.	Wij sluiten per jaar 20.000 woningen aan op stadswarmte en vergroenen deze warmte. We geven als Nuon, Feenstra en Powerpeers al onze 2,5 miljoen klanten proactief inzicht in hun CO ₂ -uitstoot en energieverbruik, leveren advies en bijbehorende producten voor besparing en eigen opwek. We starten pilots om 1.000 huizen CO ₂ -neutraal te maken en schalen dit daarna op.	<p>Reductieopgave*: 12-14 Mton</p> <p>Onze potentiële bijdrage: 2-3 Mton (≈ 20%)</p>
Mobiliteit	Elektrische rijden wordt de standaard voor personenvervoer, voor 2030 worden alleen nog emissievrije personenauto's verkocht. De laadinfrastructuur groeit mee met het aantal elektrische auto's. Voor zwaar verkeer worden CO ₂ -vrije brandstoffen geïntroduceerd.	Wij plaatsen laadpalen (thuis, zakelijk en publiek), voorzien van groene stroom. Wij hebben de ambitie om in 2030 40x meer laadpunten te hebben dan nu. We helpen onze klanten flexibel en slim te laden, liefst door heel Europa. En we dragen zelf bij aan elektrische mobiliteit door ons gehele wagenpark te elektrificeren.	<p>Reductieopgave*: 8-16 Mton</p> <p>Onze potentiële bijdrage: 1 Mton (≈ 10%)</p>
Industrie	Energiebesparing is de eerste stap om de uitstoot van de industrie te beperken. Door een sector overstijgende ketenaanpak wordt via directe elektrificatie en het gebruik van waterstof de uitstoot van de industrie sterk verminderd.	Wij leveren PPA's voor de levering van groene stroom en bouwen voort op die samenwerking met gezamenlijke investeringen in duurzame productie ter plaatse. Internationaal werken we samen met de industrie aan onderzoek en ontwikkeling van elektrificatie. In Noord-Nederland ontsluiten we de waterstofketen.	<p>Reductieopgave*: 12-22 Mton</p> <p>Onze potentiële bijdrage: 1 Mton (≈ 5%)</p>

Feenstra

VATTENFALL

powerpeers
share your energy

*Reductieopgaven en potentiële bijdragen tussen nu en 2030. Daarmee wijkt dit af van de reductieopgave zoals opgenomen in het regeerakkoord en de brief met de Kabinetsinzet, zie ook pagina 29

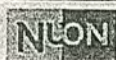
WAT IS NODIG OM ONZE BIJDRAGE TE LEVEREN?

Lange termijn visie en voorspelbare aanpak van de energietransitie

Effectieve en stabiele randvoorwaarden	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tenders voor hernieuwbare-energieprojecten, op zee en op land, te beginnen met Rijksgronden ▪ Tenders en concessies voor warmtegebieden en publieke laadpalen ▪ Per wijk vastleggen wanneer geen aardgas meer gebruikt kan worden voor verwarming ▪ Vereenvoudigen mogelijkheden financiering van producten voor klanten door bedrijven (Wft) ▪ Effectieve overheidscommunicatie om het belang van de energietransitie uit te dragen
Investeringszekerheid, financiering en financiële stimulering	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realiseren hogere CO₂-prijs in internationaal verband (EU ETS) ▪ Afdekken onrendabele top voor hernieuwbare energie (SDE+), CO₂-neutrale technieken, infrastructuur (warmte, waterstof, laadpalen), elektrificatie in mobiliteit, industrie en verwarming van huizen en gebouwen ▪ Invoering van een nationale CO₂ minumprijs zodanig dat deze geen negatieve impact heeft op gascentrales ▪ Ondersteunen pilots voor gebouwde omgeving en demonstratie- en innovatietrajecten voor elektrolyse, waterstof en elektrificatie in industrie ▪ Fondsen voor warmtetransitie, sociaalplan en ontmanteling kolencentrales en (om)scholing technisch personeel ▪ Verduurzaming van de energievraag door inzet van fiscale instrumenten in de gebouwde omgeving, mobiliteit en industrie
Ruimtelijke inpassing en infrastructuur	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Duidelijke visie Rijk i.s.m. medeoverheden over keuzes en allocatie van ruimte voor infrastructuur en hernieuwbare opwekking (interactie tussen NOVI en regionale energiestrategie) ▪ Mitigeren van risico's bij (ultradiepe) geothermieprojecten ▪ Flexibel en "smart" maken en waar nodig verzwaren van de energie-infrastructuur ▪ Tijdige realisatie van (verzwaarde) netaansluitingen ▪ Goede samenwerking en heldere taak- en rolverdeling tussen netbeheerders en markt

Feenstra

VATTENFALL

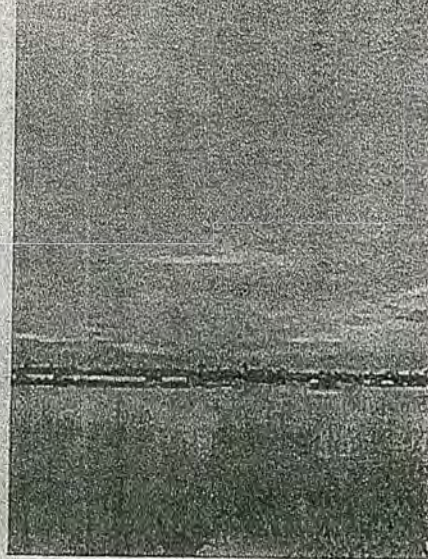
powerpeers
share your energy

INHOUD

Wat ons motiveert

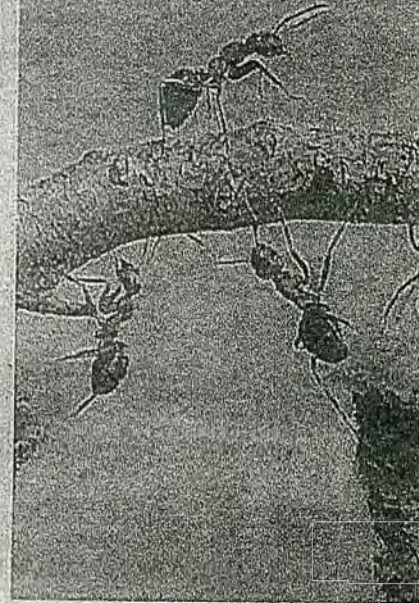
Hoe wij de toekomst zien

Wat wij kunnen bijdragen

Samen verder

Feenstra

NLON

VATTENFALL

powerpeers

ONZE MOTIVATIE

Feenstra

NLON

VATTENFALL

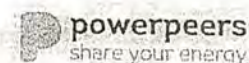
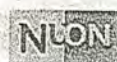

powerpeers

Onze motivatie

WIJ MAKEN KLIMAATSLIMMER LEVEN MOGELIJK

Een spoedige transitie naar een duurzame samenleving is nodig

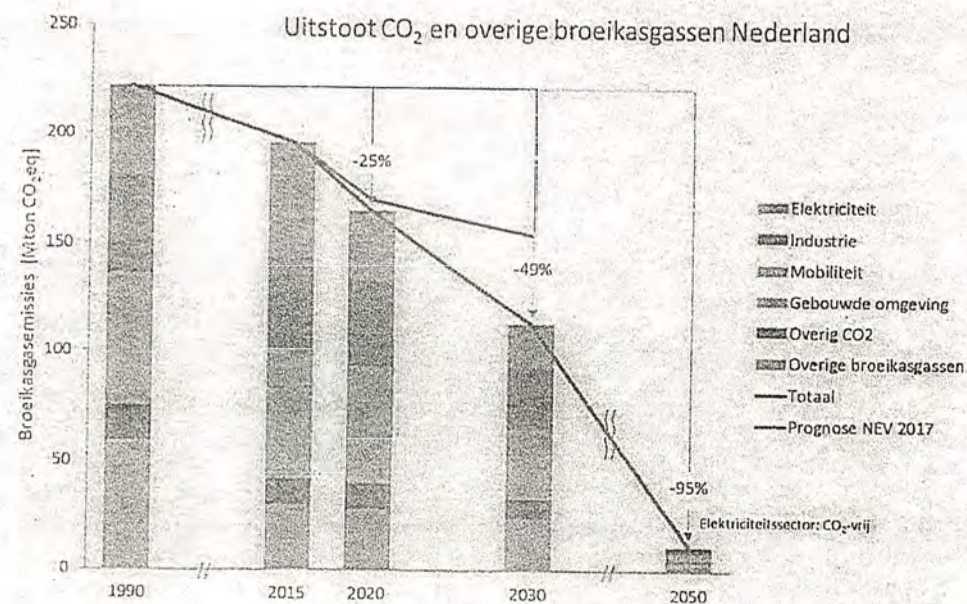
ONZE VISIE

Feenstra VATTENFALL powerpeers

DE OPGAVE OM TE VOLDOEN AAN 'PARIJS'

Nú inzetten forse versnelling emissiereductie richting 2030 en 2050

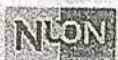
- Nederland heeft zich verbonden aan het behalen van de ambities uit het **Parijsakkoord**: beperken van de opwarming van de aarde tot maximaal 2°C graden, en te streven naar maximaal 1,5°C opwarming.
- Daartoe dient Nederland de uitstoot van broeikasgassen terug te dringen met **minstens 95% in 2050** ten opzichte van het niveau in 1990.
- Verregaande emissiereductie in **alle sectoren** is daarom noodzakelijk. In de industrie, gebouwde omgeving en mobiliteitssector dient dit vooral te gebeuren via **elektrificatie**. Daarom is een ingrijpende decarbonisatie van de elektriciteitssector noodzakelijk, meer en sneller dan in de andere sectoren.
- De ambitieuze opgave vereist niet alleen een focus op **directe emissiereductie op de korte termijn**, maar ook op een **verandering van ons energiesysteem voor de lange termijn**.

Bron: ECN/PBL; Nuon

Feenstra

VATTENFALL

powerpeers
share your energy

ELEKTRICITEITSSECTOR IN 2030

21-31 Mton CO₂-reductie nodig en haalbaar, mits inzet van waterstof

- Vergroening en groei van de totale elektriciteitsproductie in Nederland is nodig om via elektrificatie ook in andere sectoren de CO₂-uitstoot te verlagen. De elektriciteitssector in Nederland kan ruim voor 2050 CO₂-vrij zijn.
- Dit dient te gebeuren door een **grote groei van de hernieuwbare elektriciteitsproductie** en het **uitfaseren van fossiele brandstoffen**.
- Om dit mogelijk te maken is allereerst **verdere aanscherping van het EU-ETS** nodig. Bij nationale maatregelen (zoals een nationale CO₂ minumprijs) moet de verstoring van de Europese energiemarkt worden voorkomen. Toename van de uitstoot in andere landen als gevolg van ons nationale beleid moet voorkomen worden.
- Ruim voor 2030 dienen we volledig te **stoppen met het gebruik van kolen**. Ook moet vroegtijdig gestart worden met het ontwikkelen van een waterstofketen zodat de flexibele gascentrales kunnen overstappen van aardgas naar **CO₂-neutrale waterstof**.
- In 2030 dient minstens **18 GW** aan windenergie op zee gerealiseerd te zijn. Verder dient de vermogens **windenergie op land** en **zonne-energie** op land, water en daken door te groeien naar respectievelijk 10 GW en 20 GW.
- De stijging van de totale elektriciteitsvraag in Nederland dient beperkt te worden door energiebesparing, o.a. door normering van het energieverbruik van apparaten en door afnemers inzicht te geven in hun verbruik om gericht te kunnen besparen.
- Voor het **garanderen van de leveringszekerheid** is het belangrijk de huidige mate van flexibiliteit in het elektriciteitssysteem te behouden voor een optimale inpassing van hernieuwbare energie (wind en zon). Dit betekent naast het **beschikbaar houden van flexibele en efficiënte gascentrales**, ook meer kunnen sturen in vraag en aanbod bijvoorbeeld via korte en lange termijn energieopslag.
- De overgang naar een duurzame energievoorziening gaat gepaard met een grote ruimtelijke impact. **Goede ruimtelijke inpassing** en het **betrekken van burgers en bedrijven** in een gelijk speelveld is essentieel voor een breed gedragen energietransitie.

Feenstra

VATTENFALL

powerpeers
share your energy

GEBOUWDE OMGEVING IN 2030

Halvering CO₂-uitstoot met besparing, stadswarmte en all-electric

- De grootste opgave om in de gebouwde omgeving de CO₂-uitstoot richting 2050 naar 0 te brengen ligt in het **uitfaseren van aardgas** voor verwarming, na decennialang verwarmd en gekookt te hebben met aardgas. Dit vereist een cultuuromslag.
- **Draagvlak, betrokkenheid, en betaalbaarheid** mogen niet uit het oog worden verloren. Ook daarin zien wij een regierol voor Rijk om voor middelen te zorgen (zoals een **warmtetransitiefonds** voor subsidies of lastenverlichting zodat verduurzaming van de warmtevoorziening wordt gestimuleerd) en alternatieven voor aardgas aantrekkelijker te maken (door de **energiebelasting op aardgas stapsgewijs te verhogen**), en door middel van goede voorlichting burgers te laten participeren in energietransitie (door te investeren in duurzame opwek, in eigen huis of elders, en hun woningen te isoleren en in warmtevraag te verduurzamen).
- Per direct zou **nieuwbouw** niet meer op aardgas aangesloten moeten worden en moet gestart worden met het **'aardgasloos klaar'** maken van **bestaande woningen en gebouwen**.
- Om in 2030 **1 op de 3** woningen 'aardgasloos klaar' te hebben zijn in eerste instantie gemeenten aan zet om vanuit hun regierol per wijk transitieplannen op te stellen voor verwarming. Tijdige inspraak van bewoners, woningcorporaties, marktpartijen en netbeheerders is essentieel. Hierin **bepalen gemeenten** op basis van een nationaal ontwikkeld technologieneutraal afwegingskader – met inachtneming van MKBA's*, lokale warmtebronnen, kenmerken woningvoorraad, etc. – **welke collectieve infrastructuur in welke buurten en wijken en per wanneer** maatschappelijk gezien het meest kostenefficiënt is voor een duurzame warmtevoorziening. Deze stip op de horizon creëert voor bewoners duidelijkheid en een handelingsperspectief.
 - In geval van een (verzaard) elektriciteitsnet en/of een CO₂-neutraal gasnet als uitkomst, is het verder aan de markt om woning- en gebouweigenaren duurzame individuele warmteoplossingen aan te bieden en kunnen klanten dus kiezen tussen aanbieders.
 - In geval van een warmtenet als uitkomst loopt de regierol van de gemeente langer door vanwege het organiseren van een tender voor het beoogde warmtedistributie- en leveringsgebied.
- Om binnen deze warmtetransitie richting 2050 geen vertraging op te lopen is het nodig dat de Rijksoverheid **concrete (tussen)doelen stelt voor wat betreft definitieve keuzes voor wijken**.

*MKBA = Maatschappelijke Kosten en Daten Analyse

Feenstra

VATTENFALL

powerpeers
are your energy

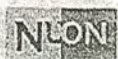
MOBILITEIT IN 2030

Vol inzetten op een sterke elektrische mobiliteitsketen

- **8-16 Mton emissiereductie** in de transportsector tussen nu en 2030 is haalbaar, waarvoor o.a. nodig is dat elektrische mobiliteit verder wordt doorgezet, het aantal transportbewegingen wordt beperkt door efficiëntere inzet en er CO₂-vrije brandstoffen worden geïntroduceerd voor het lange afstand/ zwaar transport.
- Om elektrische mobiliteit verder te ontwikkelen is nodig dat voor 2030 alleen nog **emissievrije personenauto's** worden verkocht, met een ingroeipad hier naartoe en dus tussendoelen van bijvoorbeeld 50% emissievrije auto's in de showroom in 2025. Hierdoor werken we met elkaar toe naar een penetratiegraad van 30% elektrische voertuigen in 2030, ongeveer 3 miljoen elektrische auto's.
- Meer elektrische voertuigen kunnen ook versneld ingebracht worden door **lead by example**. Overheidsinstanties, maar ook koploperbedrijven (zoals aangesloten bij de EV100 club in Europa) gaan over op elektrisch en streven naar een elektrisch wagenpark in 2030.
- De elektrische auto moet **bereikbaar worden voor de particulier**. Dit zal richting 2030 gebeuren door de verwachte kostenreductie en verdere ontwikkeling van de middenklasse elektrische auto, maar zal ook moeten gebeuren door het actief stimuleren van een betrouwbare tweedehands markt voor elektrische auto's. Check en keurmerken op de batterij en *easy-to-install* nieuwe batterij pakketten zijn daarvoor cruciaal.
- De **laadinfrastructuur** groeit mee met de groeiende hoeveelheden elektrische voertuigen. Om ruim 3 miljoen elektrische auto's van stroom te voorzien groeit het aantal laadpunten naar 1 miljoen. Dit vraagt goede afstemming tussen centrale en decentrale overheden, en ook een slimmer en flexibel gebruik van laadpunten.
- We werken met elkaar aan **duurzaamheid** van de hele elektrische mobiliteitsketen. Slim en effectief batterijhergebruik (bijvoorbeeld bij intermitterende hernieuwbare bronnen zoals wind en zon) moet daarvoor verder ontwikkeld worden.

Feenstra

VATTENFALL

powerpeers
share your energy

INDUSTRIE

Waterstof en elektrificatie om CO₂-arme industrie te realiseren

- Om het grote broeikasgasreductiepotentieel in de industrie te benutten is het belangrijk dat het EU ETS verder wordt aangescherpt en dat onrendabele toppen voor investeringen in reductiemaatregelen zoals besparing, waterstof en elektrificatie gedekt worden. Verder is een ontwikkelagenda nodig richting voldoende groene waterstof.
- Daarbij is een duidelijke ketenaanpak nodig voor elektrificatie van de industrie op basis van de groeiende hoeveelheid duurzame elektriciteit. De opkomst van het volatiele aanbod, met name op basis van wind op zee, vraagt om stuurbare vraag voor elektrificatie door bijvoorbeeld hybride warmtepompen, elektrische boilers en elektrolyse. Hiervoor zijn demonstratieprojecten nodig en een aanpak die de internationale concurrentiepositie van onze industrie niet aantast.
- Ook dient de productie en het gebruik van CO₂-neutrale waterstof (geproduceerd met hernieuwbare elektriciteit of in eerste instantie uit aardgas in combinatie met *pre-combustion* CCS) gestimuleerd te worden en in geschikte regio's tot pilot- en demonstratieniveau gebracht te worden. *Pre-combustion* CCS levert een bijdrage aan de energietransitie naar een duurzaam energiesysteem, dit in tegenstelling tot *post-combustion* CCS.
- Door de juiste inzet van een set aan instrumenten (combinatie van gedegen innovatieprogramma, onrendabele top om uitrol en daarmee innovatie en kostenreductie op gang te brengen, en het belasten van CO₂ in een internationaal verband) kan in samenspraak tussen de elektriciteitssector en de industrie een verregaande verduurzaming van de industrie ingezet worden.

Feenstra

VATTENFALL

powerpeers
share your energy

ONZE BIJDRAGE

Feenstra

NUON

VATTENFALL

powerpeers

13

ELEKTRICITEITSSECTOR

Onze potentiële bijdrage aan de emissiereductie in 2030

Feenstra

VATTENFALL

powerpeers
share your energy

ELEKTRICITEITSSECTOR

Wat is nodig zodat wij onze bijdrage kunnen leveren?

Wind op zee	<ul style="list-style-type: none"> • Intensiveren van het uitroltempo van tenders voor kavels wind op zee naar 2 GW per jaar met een stabiel en transparant tendersysteem, garantie op netaansluiting, voorbereide vergunningen voor zeker 40 jaar en geen extra kosten (vb pacht). • Subsidieregeling behouden om complexere projecten en innovatie bij wind op zee (in windtechnologie, maar ook in medegebruik pilots) mogelijk te maken. • Internationale coördinatie in Noordzee-verband voor de monitoring en handhaving van flora en faunabeheer op zee.
Zon en wind op land	<p>Maak Nederland een aantrekkelijk land voor Vattenfall om in te investeren in hernieuwbare-energieprojecten door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ruimte beschikbaar te maken voor minstens 10 GW wind op land en 20 GW zon op land en water in de regionale energiestrategieën, met coördinatie vanuit het Rijk. Zorg daarbij voor ruimtelijke over-dimensionering in gebiedsaanwijzingen en voldoende schaalgrootte in projecten; • Te starten met tenders voor wind- en zonprojecten op Rijksgronden; • Het ontwikkelproces van projecten op land te versnellen door voorspelbaar beleid en heldere regelgeving, issues op te lossen (flora en fauna wetgeving, radar, netaansluiting), snelle besluitvorming en realisatie van o.a. de netaansluiting.
Uitfasering van fossiele brandstoffen	<ul style="list-style-type: none"> • Maatwerk afspraken over vervroegde sluiting van kolencentrales en compensatie voor medewerkers en ontmanteling. • Invoering van een nationale CO₂ minimumprijs zodanig dat deze geen negatieve impact heeft op gascentrales. • Financiële steun voor productie, transport en opslag van waterstof en voor het gebruik van CO₂-neutrale waterstof in gascentrales. • Stimuleren van de ontwikkeling van elektrolyse om kosten te verlagen en over te gaan op groene waterstof. • Stimuleren van elektrificatie bij consumenten en zakelijke afnemers door financiële stimulering van warmtepompen en elektrische boilers, pilotprojecten bij zakelijke afnemers voor waterstof ter vervanging van aardgas en meer mogelijkheden en flexibiliteit in de aansluitcapaciteit.

Feenstra

VATTENFALL

powerpeers
share your energy

GEBOUWDE OMGEVING

Onze potentiële bijdrage aan de emissiereductie in 2030

Feens ra

VATTENFALL

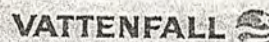
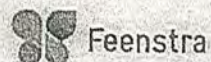

powerpeers
share your energy

GEBOUWDE OMGEVING

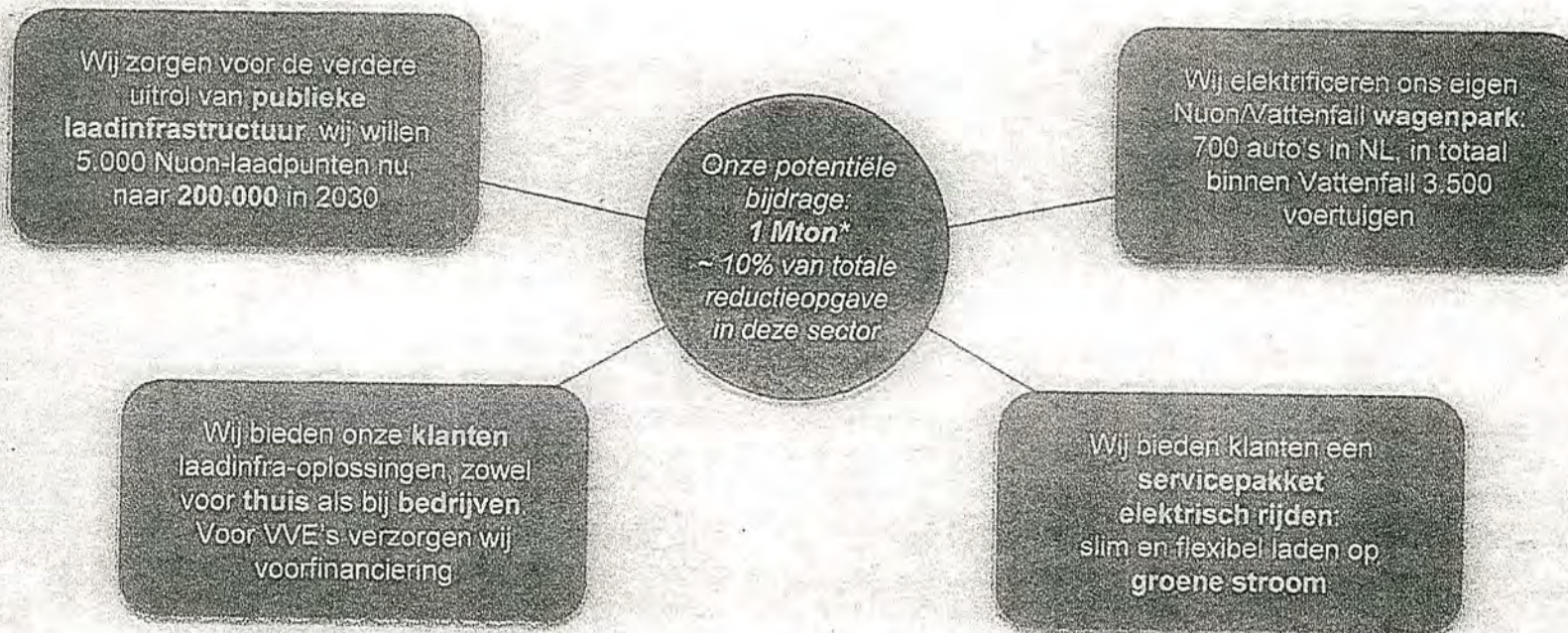
Wat is nodig om onze bijdrage te kunnen leveren?

Isolatie en duurzame alternatieven voor verwarmen met aardgas	<ul style="list-style-type: none"> • Financiële prikkels om energie te besparen en te kiezen voor duurzame alternatieven voor verwarmen met aardgas, zoals een verhoging van de energiebelasting op aardgas t.o.v. elektriciteit, subsidies en de oprichting van een warmtetransitiefonds. • De opbrengsten van de energiebelasting zouden gebruikt moeten worden voor het warmtetransitiefonds om daarmee investeringen in duurzame alternatieven aantrekkelijker maken. • Per wijk vastleggen van een moment waarop er geen aardgas meer gebruikt mag worden. • Grotere rol overheid bij mitigeren van risico's voor (ultradiepe) geothermie • Stimuleren van laagdrempelige maar effectieve en efficiënte maatregelen zoals waterzijdig inregelen van CV-installaties.
Warmtenetten uitbreiden en verduurzamen	<ul style="list-style-type: none"> • Invoering van nationale CO₂-minimumprijs zodanig dat gasgestookte (warmtekracht)centrales niet nadelig geraakt worden, zodat restwarmte in de transitie beschikbaar blijft totdat op hernieuwbare alternatieven overgestapt kan worden. • Continuering en verbetering van de SDE+ voor duurzame warmtebronnen om de onrendabele top af te dekken. • Mogelijkheid scheppen om hernieuwbare warmte te alloceren aan specifieke projecten zodat voldaan kan worden aan de BENG-eisen voor nieuwbouw en het toevoegen van hernieuwbare bronnen gestimuleerd wordt, en er tegelijkertijd geprofiteerd kan worden van de schaal en relatief lage kosten van een groot net. • Invoering eenduidige internationale duurzaamheidscriteria voor biomassa.
Iedereen mee laten doen aan de energietransitie	<ul style="list-style-type: none"> • Aanpassingen in financiële wetgeving die het mogelijk maken voor energiebedrijven om voor klanten producten te financieren. Bijvoorbeeld het verhuren van producten voor decentrale opwek of opslag en laten terugbetalen via de energierekening. • "Telepanelen"-regeling introduceren zodat alle huishoudens zonnepanelen kunnen installeren (op eigen dak of op afstand), waarbij eigen zonnestroom op een en dezelfde wijze wordt verrekend (alsof op eigen dak).

MOBILITEITSSECTOR

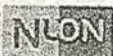
Onze potentiële bijdrage aan de emissiereductie in 2030

*dit overlapt gedeeltelijk met onze bijdrage in de elektriciteitssector omdat we ervan uitgaan dat de laadpalen voorzien worden van hernieuwbare elektriciteit

Feenstra

VATTENFALL

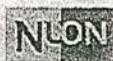
powerpeers
share your energy

MOBILITEITSSECTOR

Wat is nodig om onze bijdrage te kunnen leveren?

Elektrisch
rijden en
uitbreiden
infrastructuur
laadpalen

- Om grootschalig in laadinfrastructuur te investeren, is een meer **geharmoniseerde tenderaanpak** nodig tussen centrale en decentrale overheden voor de uitrol van laadpalen. Kostenefficiënte realisatie van laadinfrastructuur zou in die tenders centraal moeten staan. Ook helpt het als **overheden zelf concrete (tussen)doelen zetten** voor de realisatie op weg naar één miljoen publieke laadpunten in 2030.
- Om **zero emissie steden** verder vorm te geven is ondersteunend beleid van belang om aantal elektrische voertuigen te laten groeien. Bijvoorbeeld door leading by example, eigen voertuigen van overheidsinstanties naar elektrisch over te zetten, OV elektrisch aan te besteden, maar ook mogelijk steun te geven aan sloop/inruilpremies voor particulieren om naar elektrisch over te stappen.
- Op **rijksniveau** moet elektrisch rijden gestimuleerd worden vanuit een aantrekkelijk fiscale regime, waarbij de focus moet verschuiven van de zakelijke rijder naar de particuliere consument, o.a. door het vormgeven van een betrouwbare tweedehands markt voor elektrische voertuigen. En de inkoop en beheer van rijkswagenpark zal ook op elektrisch over moeten om het goede voorbeeld te tonen.
- Op het gebied van laadinfrastructuur ligt een taak bij de overheid om de **gemeentelijke garages** van laadpunten te voorzien. Verder bij **nieuw uit te geven grond** ook condities voor laadinfra verplicht meenemen.

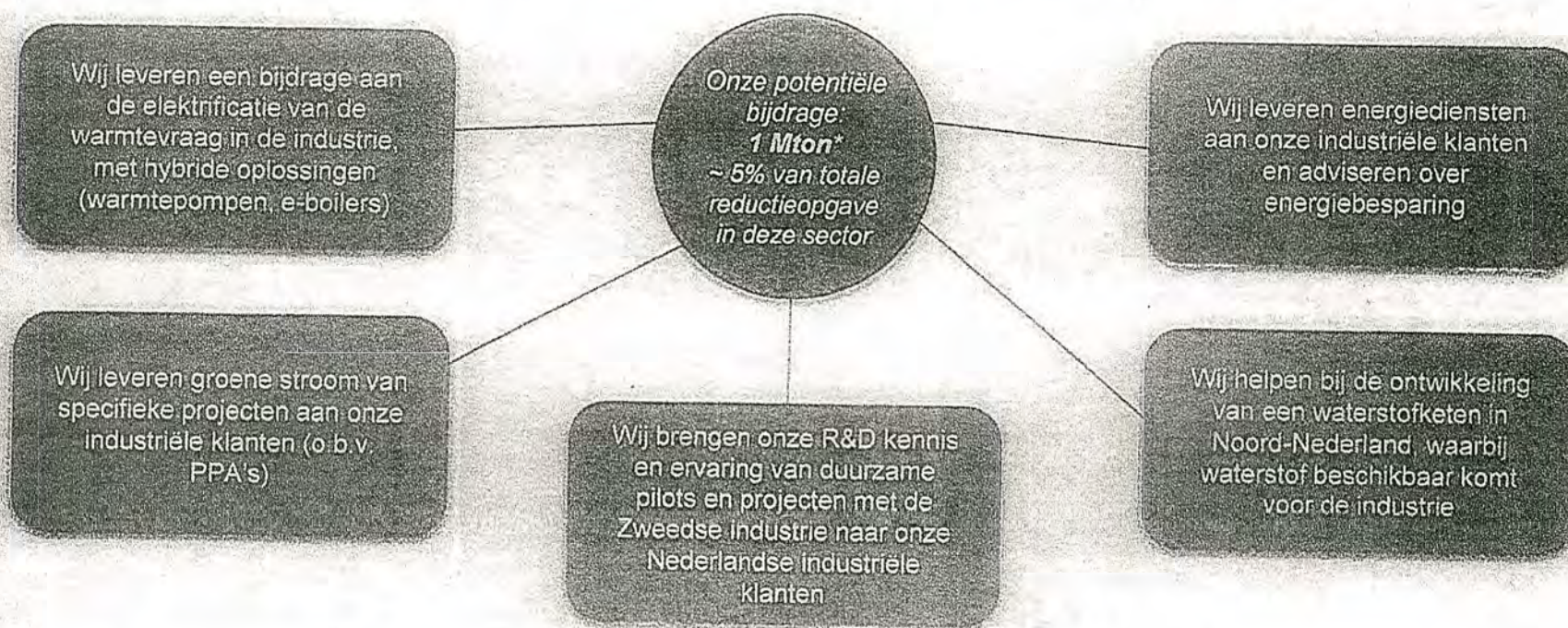
VATTENFALL

INDUSTRIE

Onze potentiële bijdrage aan de emissiereductie in 2030

Onze bijdrage

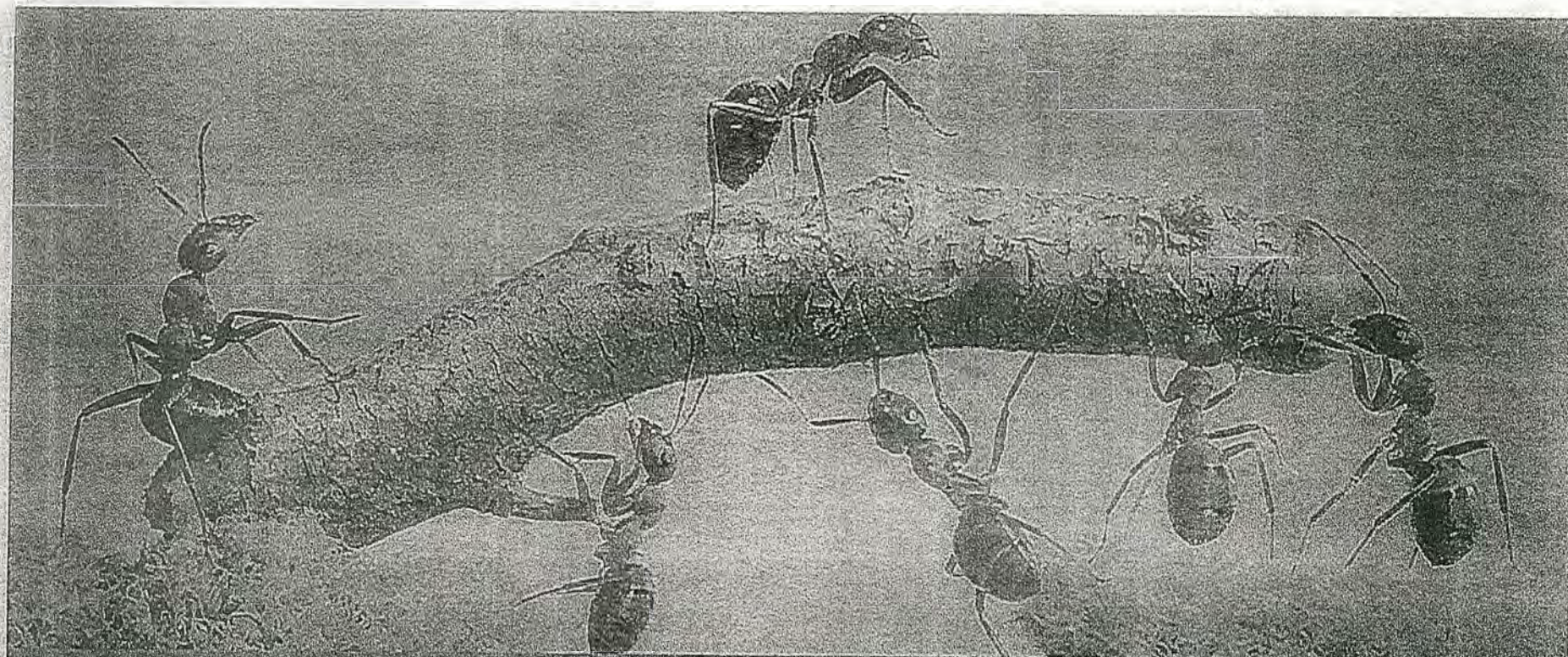
VATTENFALL

INDUSTRIE

Wat is nodig om onze bijdrage te kunnen leveren?

Stimulering elektrificatie en waterstof	<ul style="list-style-type: none"> • Om grootschalige volumes wind op zee subsidieeloos te kunnen realiseren, is stimulering van de verdere elektrificatie nodig in een mix van vaste en flexibele vraag. De industrie (in eerste instantie lage temperatuurwarmte vraag) kan, mede gezien hun geografische locatie (vaak aan de kust), hierin een cruciale rol spelen en tegelijkertijd hun CO₂-belasting aanzienlijk verlagen door de inzet van hybride warmtepompen en elektrische boilers. • Echter, elektrificatie leidt met huidige gasprijzen tot een onrendabele top voor de industrie. Beleidsinstrumenten zijn nodig de industrie tot kosteneffectieve CO₂-reductie te brengen. • Eerste verkenningen tussen grotere energiebedrijven en industrie laten een breed draagvlak zien voor deze ontwikkelingen. Investeringszekerheid staat hierin centraal, met een ketenbrede aanpak om windstroom op zee bij de industrie effectief in te zetten.
Sector overstijgende ketenaanpak	<ul style="list-style-type: none"> • Een opdracht van de tafel Elektriciteitsproductie en de tafel Industrie, om de mogelijkheden voor een ketenaanpak te verkennen. Hier dragen wij graag aan bij samen met andere proactieve energiebedrijven, financiële instellingen en industriepartijen. • Binnen de regionale aanpak voor industrie sluiten we graag aan om in clusters waar we zelf ook actief zijn onze bijdrage verder uit te werken (havengebied Amsterdam-Umuiden, Eemshaven gebied) in demonstratieprojecten in nauwe samenwerking met de industrie en de havenbedrijven.

SAMEN VERDER

Faenstra

NLON

VATTENFALL

powerpeers

22

KLIMAATAKKOORD BASIS VOOR SAMENWERKING

Verregaande samenwerking binnen en tussen sectoren is essentieel

- Vattenfall, Nuon, Feenstra en Powerpeers zetten graag hun kennis, expertise en slagkracht in aan de tafels van het Klimaatakkoord. Wij willen actief bijdragen aan de ontwikkeling van het pakket aan maatregelen, afspraken en programma's voor de sectoren **Elektriciteit, Gebouwde Omgeving, Mobiliteit en Industrie**. Via deze deelnames kunnen wij onze potentiële bijdrage maximaal ontsluiten en integreren in de afspraken om te komen tot 49% emissiereductie in 2030.
- Wij luisteren naar onze klanten. Want alleen dan kunnen we begrijpen wat onze klanten van ons nodig hebben en slimme oplossingen bedenken, waarmee we samen verder komen. Maar luisteren alleen is niet genoeg, daarom werken wij voor de ontwikkelingen en uitvoering van duurzame projecten samen met uiteenlopende partijen, zoals:
 - Samen met agrariërs en in dialoog met omwonenden, ontwikkelen wij onze windparken, zoals Windpark Wieringermeer;
 - Grote en kleine woningcorporaties verspreid over het land helpen wij bij het verduurzamen van hun woningvoorraad;
 - Iconen als het Thialf en de Amsterdam ArenA worden verduurzaamd door de samenwerking met Nuon;
 - Via onze partner Takkenkamp bieden wij onze klanten isolatiediensten- en producten;
 - Samen met startup GreenBattery bieden wij groene batterijen met windstroom aan als alternatief voor dieselaggregaten;
 - Met industriële partners AkzoNobel en Microsoft, en met gelijkgestemde energiebedrijven, verkennen en implementeren we innovatieve producten en diensten voor verduurzaming van de industrie, in nauwe samenwerking met kennisinstituten als TU Delft;
 - Voor de ontwikkeling van een waterstofketen in Noord-Nederland hebben wij een consortium opgericht met Gasunie en Statoil en werken daarbij verder samen met regionale partijen als Northern Innovation Board;
 - Wij sluiten aan op ambities, beleid en ontwikkelingen van gemeenten en doen dit bijvoorbeeld in Rotterdam, Almere, Nijmegen, Arnhem, Leiden en in Amsterdam via een City deal.
- Wij zijn actief lid van **brancheorganisaties** als Uneto-VNI, NVDE, Energie Nederland en NWEA. Bij de laatste drie hebben wij zitting in het bestuur. Daarmee zijn wij een belangrijke link tussen het aanbod van deze koepels voor het Klimaatakkoord en de **daadwerkelijke realisatie**.

Feenstra

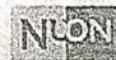

VATTENFALL

powerpeers
are your energy

VATTENFALL

VATTENFALL: ENERGIECLUSTER IN NW-EUROPA

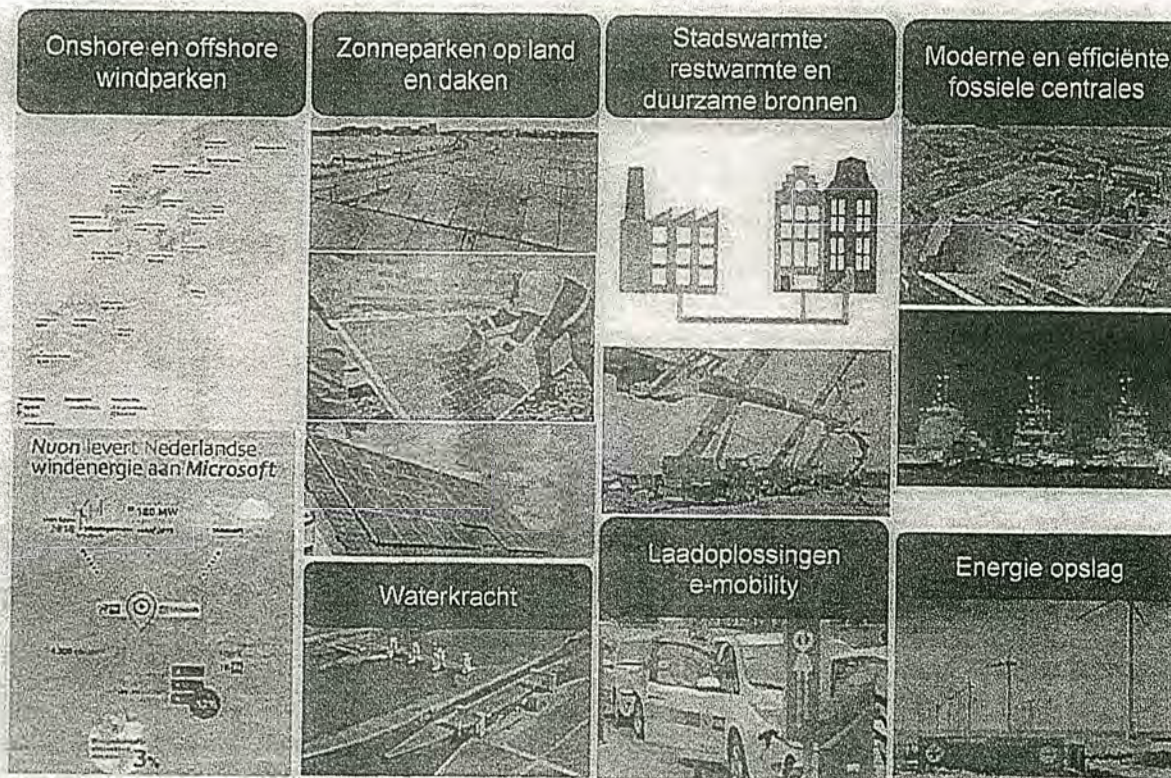
Vattenfall Group	
Medewerkers (FTE)	20.000
Elektriciteitsproductie	119 TWh
	waarvan 74% CO ₂ -vrij
Warmteproductie	20 TWh
	waarvan 20% CO ₂ -vrij
Aantal klanten	6,3 miljoen

- Vattenfall is in Europa één van de grootste elektriciteitsproducenten en de grootste warmteproducent. Daarnaast zijn wij één van de grootste leveranciers en handelaars in elektriciteit en warmte.
- De belangrijkste landen waar Vattenfall actief is zijn Denemarken, Finland, Nederland, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en Zweden. Het moederbedrijf, Vattenfall AB, is voor honderd procent eigendom van de Zweedse staat. In Nederland is Vattenfall actief onder de (merk)namen Vattenfall, Nuon, Feenstra en Powerpeers.

NLON PRODUCENT EN LEVERANCIER VAN ENERGIE

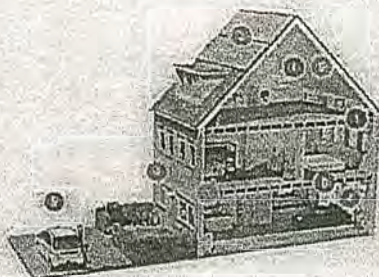
- Nuon bedient in Nederland circa 2 miljoen consumenten, bedrijven en organisaties. We produceren en leveren elektriciteit, warmte, koude en gas en bieden onze klanten verschillende duurzame producten en oplossingen.
- Uitgangspunt van onze bedrijfsvoering is het gezamenlijk mogelijk maken van een klimaatstimmer leven. Onze doelstelling is om binnen één generatie klimaatneutraal te zijn. Dit doen we door over te stappen op CO₂-vrij energiebronnen waar mogelijk en door af te stappen van fossiele bronnen. Daarnaast maken we slim gebruik van restwarmte en innoveren we met verschillende opslagmogelijkheden voor wind- en zonne-energie.
- Het is belangrijk de balans te vinden tussen:
 - betrouwbaarheid van levering,
 - betaalbaarheid van energie
 - een zo duurzaam mogelijke energieproductie.

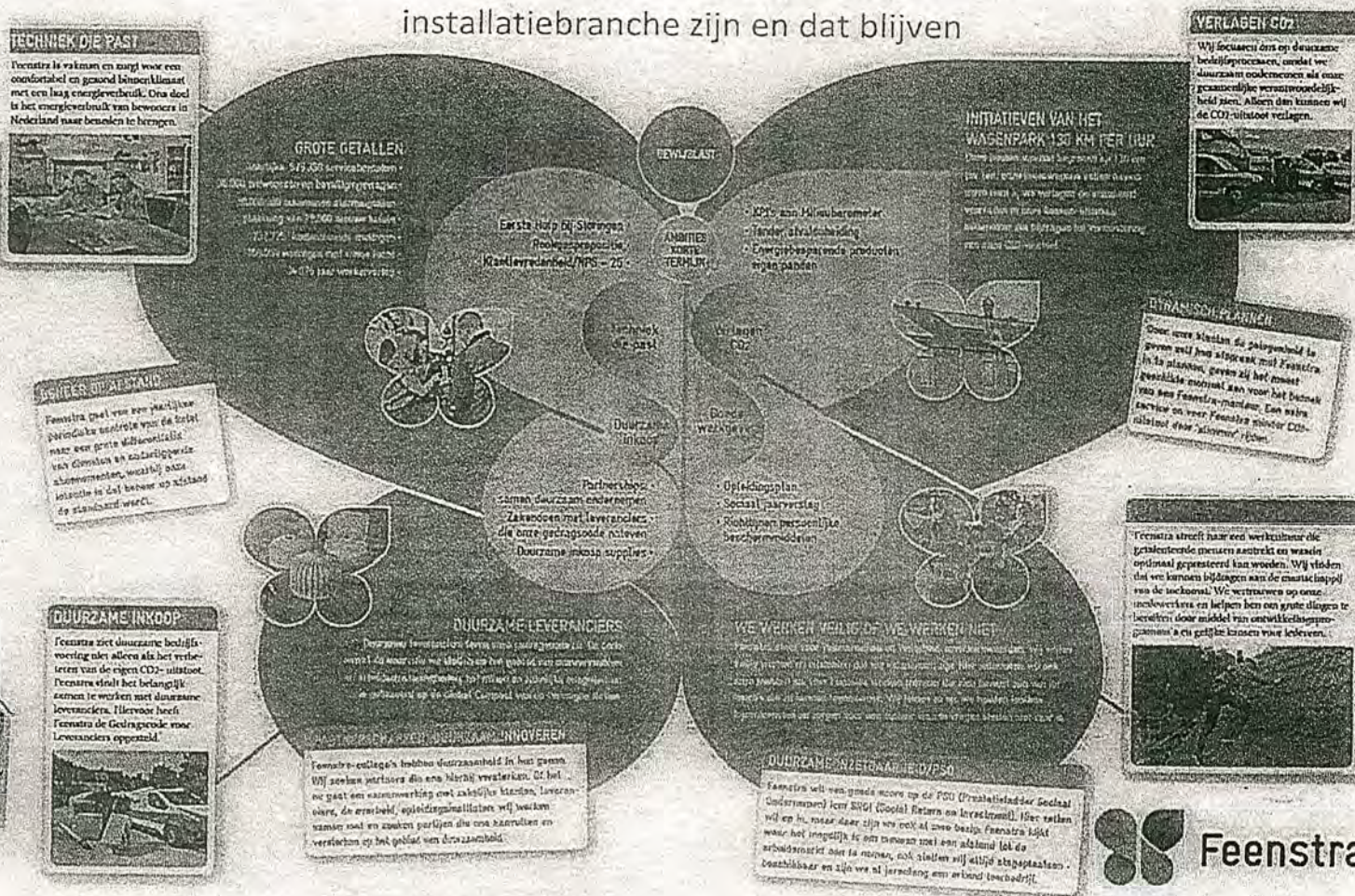
Feenstra is
nationale speler
met grote
klantenbasis

- Feenstra locaties
- Hoofdkantoor
- Klantenservice
- Control centre

Feenstra wil trendsetter in de
installatiebranche zijn en dat blijven

 Feenstra

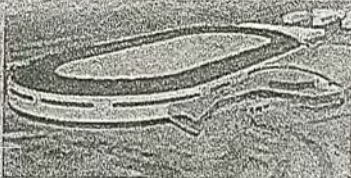
2 disruptive business models that democratizes the energy market

- Powerpeers is the online market place for self-generated and clean electricity. Powerpeers enables everyone to participate in the new energy landscape by creating own energy mixes with friends, family & organizations of choice (Peer2Peer). It connects prosumers with consumers in energy networks. 100% renewable, traceable, digital and personal.
- Powerpeers Sales NL is the founding customer for its licensing digital platform.
- Platform will be licensing its technology to other energy retailers globally

Radical transparency (1-on-1 allocation near real time per renewable source)

All households can take part in the energy transition individually and in communities

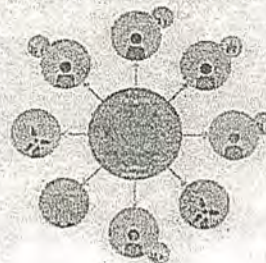

Building personal micro grids via a viral / social media model

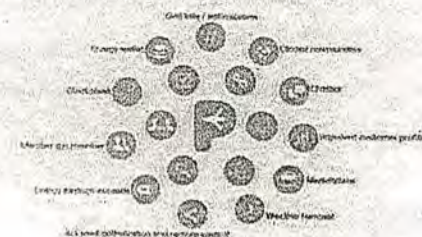

Why are we doing this

Powerpeers enables energy retailers to continue playing a central role, in an increasingly decentral market.

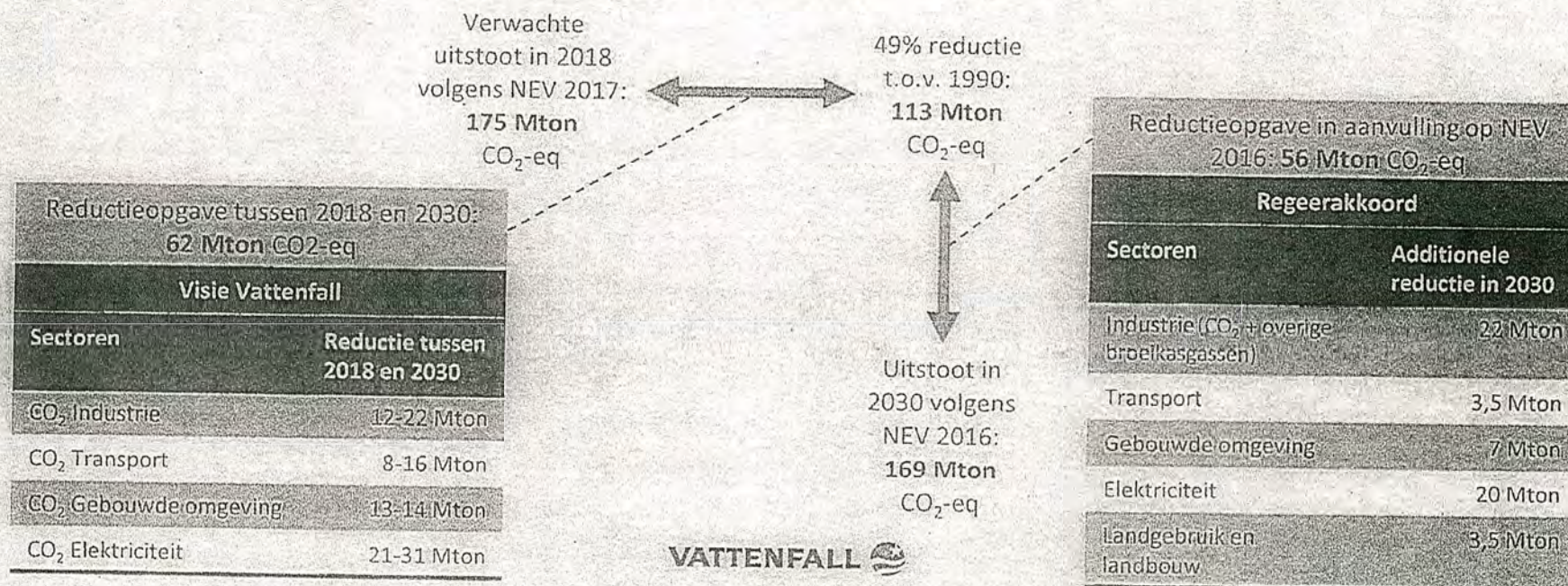

Powerpeers' existing and future cloud based solutions give Energy Retailers worldwide a hassle free option to pick & mix & combine

TOELICHTING REDUCTIEOPGAVE SECTOREN

Wij hebben onze potentiële bijdrage gekwantificeerd voor de periode tussen nu en 2030. Daarom hebben we ook de indicatieve reductieopgave per sector die volgens onze visie nodig is gekwantificeerd voor diezelfde periode. Hiermee wijkt dit af van de wijze waarop de reductieopgave is bepaald zoals die is opgenomen in het regeerakkoord en de brief met de kabinetsinzet voor het Klimaatakkoord. Deze is gebaseerd op de aanvullende opgave om de 49% reductiedoelstelling te halen ten opzichte van de in de Nationale Energie Verkenning 2016 verwachte uitstoot in 2030. Wij hebben alleen voor de voor ons relevante sectoren een reductieopgave bepaald.

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 2 maart 2018 17:07
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: (concept!) lijst deelnemers tafels

Super bedankt!

Van: [redacted] [mailto:[redacted]@minbzk.nl]
Verzonden: vrijdag 2 maart 2018 16:49

Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: (concept!) lijst deelnemers tafels
 hoi

In de bijlage staat de – nu echt alfabetische – tabel met deelnemers aan de tafel gebouwde omgeving.
 En hieronder staan de partijen die contact (met mij) hebben gezocht omdat ze willen aanschuiven aan de tafel.
 Het grijze stuk komt uit het overzicht voor het DG-overleg van 30 januari.

Vastgoed Belang	[redacted]	secretariaat: (020) [redacted]	via IVBN?
Energie Nederland	[redacted]	070- [redacted]	
Optioneel: ODE Decentraal	[redacted]		
BNG	[redacted]		Milieudefensie vertegenwo ook Natuur & Milieu
[redacted]	[redacted]		
Optioneel Regionale Warmte Allianties			
TNO			[redacted] vertegenwo NVDE en TKI Urban Energy
TKI Urban Agenda	[redacted]		

Partijen die zich per brief/mail hebben gemeld:

FME

HIER klimaatbureau

De Nederlandsche Bank

Greenpeace Nederland / Natuur & Milieu / Milieudefensie / Natuur & Milieufederaties

Milieudefensie vertegenwo
 ook Greenpeace, Natuur &
 Natuur & Milieufederaties

Centrum Hout / Koninklijke Vereniging Van Nederlandse Houtondernemingen (VVNH) / NBvT

(alleen via-via aangekondigd)

Waarborgfonds Eigen
 Woningen

NAM

groetjes,

06 - [redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 2 maart 2018 16:28

Aan: [redacted] <[redacted]@minez.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>; [redacted] <[redacted]@minez.nl>; [redacted] <[redacted]@minez.nl>; [redacted] <[redacted]@minez.nl>

Onderwerp: RE: (concept!) lijst deelnemers tafels

hoi
 In de bijlage weer een update van de deelnemerslijst. In het bestand met alle tafels heb ik gewerkt met
 'wijzigingen bijhouden' tov de vorige versie.

In de andere bijlage staat alleen de tafel gebouwde omgeving. Die tabel is alfabetisch (lft tot in het andere
 bestand).

groetjes,

06 - [redacted]

Van:

Verzonden: dinsdag 27 februari 2018 16:58

Aan: <@minez.nl>

CC: <@minbzk.nl>; <@minez.nl>;

Onderwerp: RE: (concept!) lijst deelnemers tafels

hi
In de bijlage heb ik de meest recente aanpassingen verwerkt.

Van de organisaties die ook andere organisaties vertegenwoordigen, heb ik bij Samsom gecheckt of hij dat idd had besproken. Dat had hij gedaan.

groetjes,

06 -

Van: [mailto: @minez.nl]

Verzonden: dinsdag 27 februari 2018 09:09

Aan: @minbzk.nl>

CC: <@minbzk.nl>; <@minez.nl>;

Onderwerp: RE: (concept!) lijst deelnemers tafels

Hi
Veel dank! Vraagje, ik zie dat jullie bij de NGO's Milieudefensie, mede namens de andere 3 NGOs hebben. Hebben jullie dit al zo met ze besproken?

Ik kom zo ook terug op je mail van vanochtend met vragen in het doc. Ik weet niet of het overleg op 7 maart met alle secretarissen is. Ik denk dat dit in jullie secretarissen overleg van a.s. donderdag ook word besproken.

Groet

Van: [mailto: @minbzk.nl]

Verzonden: maandag 26 februari 2018 15:06

Aan:

CC:

Onderwerp: RE: (concept!) lijst deelnemers tafels

hi

In de bijlage staat de meest recente versie van de deelnemerslijst van de sector tafel gebouwde omgeving.

groetjes,

06 -

Van: [mailto: @minez.nl]

Verzonden: vrijdag 23 februari 2018 18:20

Aan: <@minbzk.nl>; <@minienm.nl>; <@minez.nl>;

<@minienm.nl>; - DGB
<@minez.nl>; <@minienm.nl>;
<@minez.nl>; <@minez.nl>;

<@minez.nl>; <@minez.nl>;
<@minez.nl>; <@minez.nl>;
<@minez.nl>; <@minez.nl>;
<@minez.nl>; <@minbzk.nl>;

CC: <@minez.nl>; <@minez.nl>; <@minez.nl>;

Onderwerp: (concept!) lijst deelnemers tafels

Beste allemaal,

Gisteren hadden we een constructief overleg met de minister en de (meeste) voorzitters van de tafels. (zie bijgaand vertrouwelijk verslag). Daar is ook afgesproken dat er op 7 maart een beraad is met alle voorzitters en dat daar de (definitieve) compositie van alle tafels wordt besproken. Vóór die tijd worden er dus nog geen officiële uitnodigingen verstuurd(!). Wel zorgen we er voor dat deze op 7 maart klaar liggen. Om de afweging tussen de tafels zo goed mogelijk te maken, is het belangrijk dat we de juiste lijstjes hebben.

Daarom nogmaals het verzoek: zouden jullie nog eens kritisch kunnen kijken naar deze lijst - waar ook een dikke disclaimer bij staat dat deze nog concept is - en ons direct laten weten als de samenstelling van je tafel is gewijzigd? Dan proberen we iedereen daarover zo goed mogelijk op de hoogte te houden. De lijst mag je zeker ook al delen met je voorzitter (die daar gister om hebben gevraagd). Zoals eerder gezegd: in elke tafel zit ten minste 1 NGO en in ieder geval IPO en VNG. Zie bijgaand ook hun verzoeken. NB. we hebben ook van MVO Nederland een verzoek ontvangen, maar deze staan nog nergens bij.

Alvast dank!

Groet,

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

Van: [redacted] <[redacted]@minienw.nl>
Verzonden: zondag 4 maart 2018 19:41
Aan: [redacted]
CC: [redacted] - DGB;
Onderwerp: RE: Aanbod Vattenfall voor bijdrage aan Klimaatakkoord - sector Elektriciteit
Opvolgingsvlag: Opvolgen
Vlagstatus: Met vlag

Lijkt me handig als we een standaard briefje maken voor alle geïnteresseerden die zich melden

Van: [redacted] <[redacted]@minienm.nl>
Datum: donderdag 01 mrt. 2018 13:11
Aan: [redacted] <[redacted]@minienm.nl>
Kopie: [redacted] <[redacted]@minienm.nl>, [redacted] <[redacted]@minienm.nl>, [redacted] <[redacted]@minienm.nl>
Onderwerp: FW: Aanbod Vattenfall voor bijdrage aan Klimaatakkoord - sector Elektriciteit

[redacted] kun jij dit bij Annemieke onder de aandacht brengen?

Van: [redacted] [mailto:[redacted]@minez.nl]

Verzonden: donderdag 1 maart 2018 12:06

Aan: [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted];

CC: [redacted]

Onderwerp: FW: Aanbod Vattenfall voor bijdrage aan Klimaatakkoord - sector Elektriciteit

Ha allen,

Zie hieronder en aangehecht de input die we van Vattenfall / Nuon hebben ontvangen voor aan de elektriciteitstafel.

Omdat ze aangeven dat hun bijdrage ook verweven is met de opgave aan de tafel Gebouwde omgeving, Industrie en Mobiliteit, stuur ik deze ook naar jullie.

Vriendelijke groet,

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 1 maart 2018 11:42

Aan: [redacted]

CC: [redacted]

Onderwerp: Fwd: Aanbod Vattenfall voor bijdrage aan Klimaatakkoord - sector Elektriciteit

[redacted] Zorgen jullie dat andere genoemde tafels dit ook krijgen?

Verstuurd vanaf mijn iPad

Begin doorgestuurd bericht:

Van: "[redacted] (FN)" <[redacted]@nuon.com>

Aan: "[redacted]" <[redacted]@minez.nl>, [redacted]

<[redacted]@minez.nl>

Onderwerp: Aanbod Vattenfall voor bijdrage aan Klimaatakkoord - sector Elektriciteit

Beste [redacted] en [redacted]

Met veel enthousiasme hebben wij de oproep van Minister Wiebes ontvangen waarin hij doeners oproept zich te melden om bij te dragen aan het realiseren van de ambitieuze doelstelling om in 2030 bijna de helft van onze broeikasgasuitstoot terug te dringen. Vattenfall volgt al langer de koers van verduurzaming en daarmee de ingezette energietransitie en wil binnen één generatie overstappen op een volledig fossielvrije energievoorziening.

In Nederland is Vattenfall vertegenwoordigd door energiebedrijf Nuon, installatiebedrijf Feenstra en Powerpeers. Samen met onze klanten, partners en overheden werken we door heel Nederland aan een duurzame en zekere energievoorziening. Zo denken wij een aanzienlijke bijdrage te kunnen leveren aan het Klimaatakkoord door onder een aantal voorwaarden tot 22% van de totale opgave tussen nu en 2030 te realiseren. Specifiek voor de sector Elektriciteit denken wij zelfs 10 tot 14 Mton CO₂-reductie (tot 50% van de reductieopgave voor deze sector) bij te kunnen dragen.

Refererend aan het gesprek eerder deze week met [redacted] zijn wij dan ook blij met een rol aan de sectortafel Elektriciteit. Hier zal ons inziens een zeer grote bijdrage aan de 49% reductie doelstelling geleverd kunnen worden. Maar daarvoor is ons inziens wel een geïntegreerde aanpak nodig, met verregaande inzet op elektrificatie ook in de andere sectoren. Mede daarom zien wij ook een belangrijke rol voor onszelf bij de sectortafel Gebouwde omgeving om op directe wijze onze bijdrage te leveren, en denken wij ook een constructieve bijdrage direct dan wel indirect te kunnen leveren aan de (sub)tafels voor Industrie en Mobiliteit.

In de bijlage vinden jullie onze gezamenlijke visie op de energietransitie en onze potentiële bijdrage aan het Klimaatakkoord.

We kijken uit naar een constructieve dialoog de komende maanden op weg naar een realistisch akkoord om het klimaatdoel te bereiken.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
N.V. Nuon Energy

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 6 maart 2018 08:16
Aan: [redacted]

Onderwerp: FW: Deelname Nucleair Nederland aan Klimaattafel Elektriciteit

FYI – zie hieronder verzoek van Nucleair Nederland. Ik heb hen al geantwoord. @ [redacted] zetten jullie dit op het lijstje? Ze horen het meeste thuis bij elektriciteit.

Groet

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 6 maart 2018 8:14
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Deelname Nucleair Nederland aan Klimaattafel Elektriciteit

Beste [redacted]

Hartelijk dank dat u uw enthousiasme kenbaar heeft gemaakt om deel te nemen aan het proces voor de totstandkoming van het Klimaatakkoord. Zoals u kan lezen in bijgevoegde brief aan de Tweede Kamer, hebben we onafhankelijke voorzitters benoemd om de sectortafels verder vorm te geven. Aan de sectortafels zullen partijen deelnemen die een concrete bijdrage kunnen leveren aan de transitie binnen de sector, kennis over de sector kunnen inbrengen en met mandaat afspraken kunnen maken. De concrete bijdrage die partijen leveren kan bestaan uit eigen maatregelen voor CO₂-reductie, maar ook uit een actieve bijdrage aan het bouwen en behouden van maatschappelijk draagvlak. De recent aangestelde voorzitters zullen de komende periode de tafelsamenstellingen bezien. Wij zullen uw verzoek daarom aan hen en hun secretariaat meegeven en u daarover op de hoogte houden.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
 Directie Energiemarkt & Innovatie / Cluster Netbeheer
 DG Energie, Telecom en Mededinging
 Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
 Tel: +31 70 [redacted]
 M: 06 [redacted]
 E: [redacted]@minez.nl

Van: [redacted] [mailto:[redacted]@linking-partners.eu]
Verzonden: dinsdag 6 maart 2018 8:04
Aan: [redacted]
Onderwerp: Deelname Nucleair Nederland aan Klimaattafel Elektriciteit

Geachte [redacted]

Via deze weg wil ik graag de belangstelling van Nucleair Nederland kenbaar maken om deel te nemen aan de Klimaattafel Elektriciteit.

1
6
9
2019
Nucleair Nederland verenigt de zes belangrijkste nucleaire bedrijven en organisaties in Nederland. URENCO, EPZ, NRG, Reactor Instituut Delft, PALLAS en COVRA werken samen in Nucleair Nederland om:

- de samenleving te voorzien van feitelijke informatie over nucleaire technologie;
- onderlinge relaties te verstevigen en kennis uit te wisselen;
- gemeenschappelijke belangen te behartigen.

Nucleair Nederland wil graag deelnemen aan de tafel Elektriciteit om de visies op het gebied van duurzame energievoorziening en de nucleaire kennisinfrastructuur te delen. De kennis die bij de diverse organisaties van NN aanwezig is, kan zeer nuttig zijn bij de te verwachten discussies aan de tafels. Als het gaat om de mogelijkheden van Thorium, het belang van instandhouding van nucleair onderzoek (ook voor medische isotopen en ontmanteling van nucleaire installaties) en andere relevante vraagstukken.

[redacted], [redacted] en [redacted]
[redacted] zijn graag bereid om input te leveren aan de gesprekken aan de tafel.

[redacted] is jarenlang betrokken geweest bij de nucleaire sector in Nederland. Hij heeft een brede visie op het energiebeleid ('alle bronnen zijn nodig, voor- en nadelen dienen goed tegen elkaar afgewogen te worden, nucleair heeft een grote betekenis in ons dagelijks leven die verder gaat dan alleen elektriciteitsopwekking en nucleaire geneeskunde'). Hij heeft in het verleden bijgedragen aan voorbereiding van het regeringsbeleid.

[redacted] is [redacted] van Urenco Nederland en namens Nucleair Nederland aangewezen om de overheidsrelaties te onderhouden, en het standpunt van de nucleaire bedrijven mbt maatschappelijke vraagstukken naar voren te brengen.

Alvast veel dank voor uw reactie.

Met vriendelijke groet,
[redacted]

Linking Partners

Plein 19A

2511 CS Den Haag

M: +31 (0) 6 - [redacted]

E: [redacted]@linking-partners.eu

W: www.linking-partners.eu

16-7-2019

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 6 maart 2018 09:44
Aan: [redacted]
CC: [redacted] @minez.nl
Onderwerp: Fwd: Verzoek inzake Klimaatakkoord

Ik dacht dat ze al hadden gebeld

Begin doorgestuurd bericht:

Van: " [redacted] " <[redacted]@acm.nl>
Datum: 6 maart 2018 om 09:24:21 CET
Aan: " [redacted] " <[redacted]@minez.nl>
Kopie: " [redacted] " <[redacted]@acm.nl>
Onderwerp: Antw.: Verzoek inzake Klimaatakkoord

Beste [redacted],

Met excuus voor de late reactie wil ik graag kort ingaan op je verzoek.

Graag ben ik bereid om een eventuele rol aan de elektriciteitstafel nader te verkennen met Kees Vendrik; hij heeft overigens nog geen contact opgenomen.

Ik teken wel aan dat het me lastig lijkt om in een eigenstandige rol aan een tafel te zitten waar toch primair partijen met elkaar onderhandelen om een aanpak te vinden die kansrijk is en breed gedragen wordt.

Zoals ik je begrijp zou ik daar dan vooral feitelijkheden moeten inbrengen vanuit het perspectief van de consument.

Dat lijkt niet zo goed aan te sluiten bij mijn primaire taak als toezichthouder/bestuurder, die oog moet hebben voor meerdere belangen.

Een alternatief kan misschien zijn dat een gezaghebbend persoon uit de wetenschap invulling geeft aan een rol zoals door jullie beoogd.

Een voor de hand liggende naam is dan [redacted] die zich intensief bezig houdt met de energietransitie in het perspectief van de consument.

En natuurlijk is de ACM graag goed aangehaakt op het totale proces richting een Klimaatakkoord. Ik hoop dat jij en [redacted] daar een goede vorm voor kunnen vinden.

Met vriendelijke groet,

Van: [redacted] [mailto:[redacted]@minez.nl]
Verzonden: donderdag 22 februari 2018 16:21
Aan: [redacted]
CC: [redacted]

Onderwerp: Verzoek inzake Klimaatakkoord

Beste [redacted],

Zoals je vast al van [redacted] vernomen hebt, gaat- als de MR morgen akkoord is - de brief uit over de aanpak van het Klimaatakkoord. In de attach vind je de conceptbrief zoals deze morgen in de MR ligt. De voorzitters van de 5 sectortafels zijn inmiddels allen benaderd en vandaag sprak ik met Kees Vendrik over de samenstelling van "zijn" elektriciteitstafel. Hierbij kwam onder meer aan de orde dat het belangrijk is dat het geluid van de consument ook goed wordt gehoord. Het is daarom van belang dat hiervoor iemand aan tafel zit die dit geluid kan inbrengen en ook echt bereid en in staat is zo nodig tegenwicht te bieden aan de andere partijen aan tafel.

We hebben verkend wie dit zou kunnen doen. We zijn voornemens VEMW uit te nodigen ([redacted]), die zal vast de stem van de grootverbruikers laten horen, maar dat is maar een deelbelang. Daarnaast zullen we waarschijnlijk een retailbedrijf als Greenchoice aan tafel uitnodigen. Maar ook die hebben natuurlijk een vrij specifiek belang. Een goede vertegenwoordiger van de markt/consument in brede zin voor elektriciteit is kortom heel moeilijk. Ik heb toen gesuggereerd dat jij als geen ander en ook "fact based" die rol zou kunnen vervullen, maar tegelijkertijd natuurlijk als toezichthouder een onafhankelijke rol hebt en dus niet kan deelnemen aan een akkoord. Al pratend kwamen we erop dat we je toch heel graag zouden willen betrekken. Heb daarom met Kees afgesproken dat we zouden verkennen wat mogelijk is. Sprak hier vanmiddag eerst met [redacted] en daarna [redacted] over en leek ons het beste en meest

praktische als Kees zelf hierover met je zou bellen. Jullie zouden dan kunnen bespreken of er modellen denkbaar zijn waarin jij een rol zou willen en kunnen vervullen aan tafel en ook wat nodig zou zijn om dit mogelijk te maken. Vind jij het goed als Kees je hierover belt? Los van het bovenstaande hebben [redacted] en ik het gesprek hoe ACM goed aangehaakt kan zijn op het totale Klimaatakkoordproces op een manier die past bij haar onafhankelijke toezichtrol. Groet,

[redacted]

16-7-2018

Van: [redacted] <[redacted]@minienw.nl>
Verzonden: woensdag 7 maart 2018 15:20
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: subtafel Elektriciteit onder de tafel Mobiliteit - klimaatakkoord
Urgentie: Hoog

Dit is vb van zo'n aanbod waarop we snel en correct moeten reageren.

@ [redacted] intern procesje bedenken: komt binnen, "administreren", overleggen met projectleider (in dit geval @ [redacted]), kijken of de partij aan kan schuiven en dan berichtje uit waarin wordt aangegeven wel/niet of met wie even gebeld kan worden.

Tevens al deze partijen registreren voor het event op 31 mei.

Van: [redacted]@nuon.com [mailto:[redacted]@nuon.com]
Verzonden: woensdag 7 maart 2018 14:09
Aan: [redacted]
CC: [redacted]@nuon.com
Onderwerp: subtafel Elektriciteit onder de tafel Mobiliteit - klimaatakkoord
Urgentie: Hoog

Geachte [redacted]

Nuon, onderdeel van Vattenfall, heeft u via onze [redacted] een aanbod voor de diverse tafels van het Klimaatakkoord verstuurd. Voor de tafel mobiliteit begrijpen wij nu dat er diverse subtafels komen, waaronder een voor elektriciteit.

Als Europees energiebedrijf met de ambitie om binnen één generatie vrij van fossiele brandstoffen te komen zien wij mobiliteit als een zeer belangrijke pijler om CO2 te reduceren. Het is daarom onze ambitie verder in te zetten op elektrificatie van mobiliteit en meer concreet om top 3 speler te worden in de Europese markt op het gebied elektrisch laden.

Reeds sinds 2009 investeren wij als Vattenfall/Nuon in elektrisch laden. Wij hebben ervaring met en kennis van:

- De elektriciteitsmarkt, smart charging, het leveren van duurzame energie
- Publiek en privaat laden & snelladen;
- Samenwerking met andere marktpartijen in de keten; waaronder Volvo, BMW, Nissan, Scania, Athlon, Alfen, EVBox, etc. Samenwerking met diverse overheden als grootste concessiehouder van publieke laadpalen in Nederland.
- Elektrificatie van onze eigen wagenpark bestaande uit 3500 voertuigen; procurement van elektrische auto's als werkgever/bedrijf
- Europese regulering

In de toekomst zullen we onze activiteiten en investeringen op het gebied van emobility sterk uitbreiden, ook in geografisch opzicht. Niet alleen in Nederland, Duitsland, Zweden, maar ook in het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en Noorwegen gaan we onze producten en diensten aanbieden. [redacted]

16-7
Een op groei ingerichte thuismarkt voor emobility met goed flankerend beleid is voor ons van wezenlijk belang. Wij willen u daarom graag laten weten dat onze [redacted] beschikbaar is voor deelname aan de subtafel elektriciteit.

We zien uw reactie graag tegemoet, met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted]
Public & Regulatory Affairs

Bezoekadres: Hoekenrode 8, 1102 BR Amsterdam
Afleveradres: Foppingadreef 12, 1102 BS Amsterdam
PAC 1AA1400
Telefoon: +31(0)6 [redacted]
<http://www.nuon.nl>

Van: [redacted] <[redacted]@minienw.nl>
Verzonden: vrijdag 9 maart 2018 12:13
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: VERZOEK om te bellen over leden tafel - shell

Hoi [redacted]

Ik krijg nog steeds vragen over shell aan tafel.

[redacted] ?

Dit is het eerdere bericht dat [redacted] daarover heeft gestuurd aan EZK

Ha [redacted]

Wij zullen shell meenemen bij ws 2 tafels de komende tijd een innovatie tafel energiedragers en een bredere mobiliteits tafel voorzien eind mei. De stas moet nog akkoord geven op data en deelname, set up dat verwacht ik volgende week. Dan zullen wij de voorbereidingen verder gaan oppakken met stakeholders.

Met vrgr [redacted]

Nu krijg ik ook weer vragen vanuit andere leden (VNO-NCW)

Beste [redacted],

Inmiddels via een lid de samenstelling van de tafel gekregen. Het lijkt me een gewogen samenstelling. Enig puntje: waarom zit zowel de NVDE als de NVDB aan tafel? Daarentegen mis ik de huidige grote brandstoffenleveranciers. Is Shell benaderd of Exxon? Ik heb de neiging hun een head up te sturen, want dit vind ik een bijzondere keuze. Je kan ook de VNPI nog vragen, als je je niet wil vergalopperen in keuze tussen brandstoffengiganten, het is maar een gedachte.

Ik verneem graag.

Met vriendelijke groet,

Daarnaast geeft [redacted] aan dat er nog iemand uit de vakbeweging zal deelnemen. Ik weet niet waar dat is afgesproken, maar dat was nieuw voor mij. Heb jij daar iets over gehoord?

Ik vermoed dat je zo even lunchpauze hebt, zouden we dan even kunnen bellen?

Groet [redacted]

Programma Duurzame Mobiliteit

Tel 06 [redacted] email: [redacted]@minienm.nl

Secretariaat email: [redacted]@minienm.nl

Bezoekadres: Rijnstraat 8, Den Haag.

16-7-2018
Van: [redacted]
Verzonden: maandag 12 maart 2018 18:00
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: FW: Verzoek Klimaatakkoord deelname

Ha [redacted]
Zie onder, wat kunnen we antwoorden? Stuur je dit nog door?
Groet
[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 12 maart 2018 12:00
Aan: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>
Onderwerp: FW: Verzoek Klimaatakkoord

Hoi [redacted]
Deze is voor jou ☺

////////////////////////////////////
[redacted]
Senior beleidscoördinator
Ministerie van Binnenlandse Zaken
M 06: [redacted]
[redacted]@minbzk.nl
////////////////////////////////////

Van: [redacted] [mailto:[redacted]@brabers.nl]
Verzonden: maandag 12 maart 2018 12:00
Aan: [redacted] <[redacted]@minbzk.nl>
Onderwerp: Verzoek Klimaatakkoord

Geachte [redacted]

Namens het bedrijf Vermilion Energy Netherlands b.v. neem ik contact met u op. Graag zou ik met u spreken over het proces t.a.v. de totstandkoming van het Klimaatakkoord voor de tafel Gebouwde Omgeving. Naar wij hebben vernomen verschilt het proces voor inbreng van partijen per tafel. Wij hebben vernomen dat er vanuit de verschillende tafels reeds contact is gezocht met stakeholders.

Ook Vermilion wil graag betrokken in het totstandkomingsproces en bezien waar het kan deelnemen aan de tafels (of sub-tafels). De activiteiten in van het bedrijf kunnen op diverse manieren bijdragen aan de CO₂-reductiedoelstelling in verschillende sectoren, waaronder in de gebouwde omgeving (zoals middels de ontwikkeling van geothermie-projecten). Door minister Wiebes werd in het debat over het Klimaatakkoord dat afgelopen donderdag plaatsvond expliciet gerefereerd aan laatstgenoemde. Ten aanzien van het proces heb ik een aantal vragen:

- Welke partijen worden voor deelname aan de sectortafel uitgenodigd en hoe kan Vermilion voor deelname in aanmerking komen?
- Op welk moment worden partijen uitgenodigd, danwel in de gelegenheid gesteld om zienswijzen naar voren te brengen?

- Welke partijen hebben reeds een plaats aan tafel?
- Hoe worden partijen in de gelegenheid gesteld om input te leveren indien zij niet aan de tafel zijn vertegenwoordigd?
- Op welke wijze kunnen partijen die kunnen bijdragen aan CO₂-reductie in verschillende sectoren (zoals geothermie) het beste inbreng leveren aan het akkoord? Op welke wijze worden deze partijen (cross-sectoraal) gefaciliteerd?

Ik hoop dat u mij op de hoogte kunt brengen over de mogelijkheden die er zijn om deel te nemen aan de tafel gebouwde omgeving.

Bij voorbaat dank.

Met vriendelijke groet,

BRABERS / CORPORATE COUNSEL
ASSOCIATION MANAGERS

Hogeweg 16 // 2585 JD 's-Gravenhage
Postbus 80523 // 2508 GM 's-Gravenhage

T +31 (0)70 [redacted]
M +31 (0)6 [redacted]
E [redacted]@brabers.nl

www.brabers.nl

Van: [redacted]@rabobank.nl
Verzonden: dinsdag 13 maart 2018 10:28
Aan: [redacted]@ser.nl'; [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: Rabobank: gebouwde omgeving

Beste [redacted] en [redacted]

Vanuit de NVB begreep ik dat jullie het secretariaat vormen voor de tafel gebouwde omgeving voor het klimaatakkoord. Ik begreep ook dat de NVB niet de bancaire inzet coördineert voor de tafels, maar dit op eigen initiatief is. Aangezien de voorzitter zelf partijen uitnodigen om deel te nemen aan hun tafel, stuur ik namens [redacted] ([redacted] bij Rabobank) een verzoek voor deelname aan de tafel gebouwde omgeving. Banken kunnen en zullen een grote rol spelen bij het verduurzamen van de gebouwde omgeving en een brede vertegenwoordiging vanuit de bancaire sector lijkt ons dan ook gewenst. Aangezien alleen Triodos bank aansluit willen wij graag de input vanuit de bancaire sector verkrijgen. Mede doordat Rabobank de grootste hypotheekverstrekker is, van de grootbanken het meeste commercieel vastgoed financiert en ruim 40% van de MKB bedrijven in Nederland bankiert bij de Rabobank, kunnen wij vanuit verschillende perspectieven input leveren. Om zo vanuit het maatschappelijk belang de grote massa te verleiden, te stimuleren en uiteindelijk te gebieden om te gaan verduurzamen. Door ons lokale karakter in combinatie met onze vertegenwoordiging in Nederland heeft Rabobank de ambitie en de mogelijkheid om impact te maken. Die ambitie zijn we al aan het verwezenlijken en hebben een heldere visie hoe Rabobank haar klanten de komende jaren kan laten bewegen en daarmee een groot deel van de gebouwde omgeving. We zouden graag onze visie en kennis aan tafel delen en meepraten over het klimaatakkoord.

We zouden desgewenst een call kunnen inplannen met Diederik Samson en [redacted] om de input en visie vanuit Rabobank toe te lichten.

In afwachting van uw reactie.

Met vriendelijke groet,

Rabobank
Afdeling Duurzaamheid

Postadres : Postbus 17100, UCT-0412, 3500 HG Utrecht
Mobiel : (06) [redacted]
E-mail : [redacted]@rabobank.nl
Website : www.rabobank.com/duurzaamheid

Coöperatieve Centrale Raiffeisen Boerenleenbank B.A.
Ingeschreven bij de KvK onder nummer 3004.6259 / BTW-identificatienummer NL.8032.81.183.B.01

Rabobank disclaimer: <http://www.rabobank.nl/disclaimer>

Onderwerp:

Voorbereiding gesprek [redacted]

Bijlagen:

Bijlage 3a Opzet sectortafel Industrie 13mrt.ppt

Van: [redacted]**Verzonden:** dinsdag 13 maart 2018 14:07**Aan:** secretariaatDGBI <[redacted]@minez.nl>; Directie Secretariaat TOP <[redacted]@minez.nl>**Onderwerp:** Voorbereiding gesprek [redacted]

Op 14 maart 14.30 uur heeft Bertholt een afspraak met [redacted] (EnergieNL) over het Klimaatakkoord. [redacted] kan op zijn vroegst om 15 uur aanschuiven. Ik zal vanaf 14.30 uur aansluiten (tot max 15.30 uur).

EnergieNL is de branchevereniging van energiebedrijven (opwek en handel) <https://www.energie-nederland.nl/> te onderscheiden van Netbeheer Nederland (branche van netwerkbedrijven) en de NVDE <http://www.nvde.nl/> (NL vereniging duurzame energie) waar [redacted] is. [redacted] positioneert de NVDE als 'de nieuwe energiewereld vs de EnergieNL als de oude fossiele wereld'; [redacted] zal dat ongetwijfeld anders verwoorden ...

Onderwerp is Klimaatakkoord en dan is mijn verwachting, dat [redacted] het vooral over de betrokkenheid van EnergieNL bij de Industrietafel wil hebben.

Tegen die achtergrond is het goed de volgende overwegingen paraat te hebben:

- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]

Eén dezer dagen is de nieuwe PBL-berekening van de opgaven in Mton CO2 per tafel gereed. Mijn verwachting is [redacted]

[redacted] Dat wordt uiteraard aan de Elektriciteitstafel besproken, waar EnergieNL waarschijnlijk wel aanzit. Kans bestaat dat [redacted] de samenwerking tussen industrie en energiebedrijven zal willen bespreken: veel energiebedrijven (Sloecentrale Vlissingen, Uniper en Engie Rijnmond, NUON bij het Noordzeekanaal) leveren stroom voor de industrie: wat is dan een realistisch tijdspad?

Er wordt voorzien in bilaterale besprekingen tussen de tafels (dus ook tussen Industrie en Elektriciteit) waarin deze issues ook aan bod kunnen komen

Met vriendelijke groet,

[redacted]
0031 70

[redacted]@minez.nl

www.topsectorenergie.nl

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 16 maart 2018 20:07
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: Re: klimaatakkoord/deelname tafel elektriciteit

Op 10 april heeft kees vendrik een overleg met [redacted] en [redacted] van nwea. Dan zal hij ze ook aftappen

Gr. [redacted]
 Op 16 mrt. 2018 om 18:34 heeft [redacted] <[redacted]@minez.nl> het volgende geschreven:

...en is deze ook geïnformeerd dat zij niet aan tafel zitten?

Gr. [redacted]

Verstuurd vanaf mijn iPad

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

Van: " [redacted] " <[redacted]@minez.nl>
Datum: 4 maart 2018 21:05:23 CET
Aan: " [redacted] " <[redacted]@minez.nl>, " [redacted] " <[redacted]@minez.nl>
Onderwerp: Doorst.: klimaatakkoord/deelname tafel elektriciteit

Zien onderstaand, de NWEA wil ook graag aanschuiven.

Verstuurd vanaf mijn iPad

Begin doorgestuurd bericht:

Van: [redacted] <[redacted]@nwea.nl>
Datum: 1 maart 2018 om 11:23:55 CET
Aan: " [redacted]@minez.nl " <[redacted]@minez.nl>
Kopie: " [redacted]@minez.nl " <[redacted]@minez.nl>
Onderwerp: klimaatakkoord/deelname tafel elektriciteit

Beste Sandor,

Met belangstelling hebben wij de brief van de minister gelezen over de inzet van het kabinet omtrent het klimaatakkoord.

Hierbij laat ik je weten dat NWEA als vertegenwoordiger van de branche met de grootste potentie aan duurzame elektriciteit graag deelneemt aan de tafel elektriciteit.

Alvast hartelijk dank voor je reactie.

Vriendelijke groet,

[redacted]
 [redacted] NWEA

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 19 maart 2018 14:14
Aan: [redacted] @minez.nl>; [redacted]
[redacted] @minez.nl>
CC: [redacted] @ser.nl>; [redacted] @minez.nl>;
[redacted] @minez.nl>; [redacted] @minez.nl>
Onderwerp: FW: Brief inzake de Klimaattafel Elektriciteit

[redacted]

@ [redacted], weet jij of Vendrik contact heeft gehad met Urenco om e.e.a. te bespreken? Of hangt dit nog ergens tussen ons in en moeten we hierop nog actie ondernemen?

[redacted]

Van: "Gaastra, mr. A.F. (Sandor)" [redacted] @minez.nl>
Datum: 13 maart 2018 21:51:32 CET
Aan: [redacted] @minez.nl>
Onderwerp: Antw.: Brief inzake de Klimaattafel Elektriciteit

[redacted]
[redacted] Sandor

Op 13 mrt. 2018 om 21:40 heeft [redacted] @minez.nl> het volgende geschreven:

[redacted]

Begin doorgestuurd bericht:

Van: [redacted] @minez.nl>
Datum: 13 maart 2018 om 17:57:00 CET
Aan: [redacted] @minez.nl>
Onderwerp: Antw.: Brief inzake de Klimaattafel Elektriciteit

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 13 maart 2018 17:54
Aan: [redacted]
Onderwerp: Fwd: Brief inzake de Klimaattafel Elektriciteit

16-7-2019

Gr. [redacted]

Begin doorgestuurd bericht:

Van: [redacted] @minez.nl>

Datum: 13 maart 2018 om 17:32:36 CET

Aan: [redacted] @minez.nl>, [redacted]
[redacted] @minez.nl>

Kopie: [redacted] @minez.nl>

Onderwerp: Antw.: [redacted] Brief inzake de Klimaattafel Elektriciteit [redacted]

Van: [redacted]

Verzonden: dinsdag 13 maart 2018 17:14

Aan: [redacted]

CC: [redacted]; [redacted]

Onderwerp: Re: Brief inzake de Klimaattafel Elektriciteit

Verstuurd vanaf mijn iPad

Op 13 mrt. 2018 om 16:14 heeft [redacted] @minez.nl> het volgende geschreven:

Van: Gaastra, mr. A.F. (Sandor)

Verzonden: maandag 12 maart 2018 16:39

Aan: [redacted]

Onderwerp: Fwd: Brief inzake de Klimaattafel Elektriciteit

Sandor

Begin doorgestuurd bericht:

Van: Ed Nijpels [redacted] @ednijpels.nl>

Datum: 12 maart 2018 om 16:25:18 CET

16-7-2019

Aan: Sandor Gaastra [redacted]@minez.nl>

Onderwerp: Doorst.: Brief inzake de Klimaattafel Elektriciteit

Begin doorgestuurd bericht:

Van: [redacted]@urengo.com>

Datum: 12 maart 2018 om 16:21:06 CET

Aan: [redacted]@ednjpels.nl" [redacted]@ednjpels.nl>

Onderwerp: Brief inzake de Klimaattafel Elektriciteit

Geachte heer Nijpels,

Namens [redacted] vindt u bijgaand een brief inzake de Klimaattafel Elektriciteit.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Executive Assistant to [redacted] | [redacted]

URENCO Nederland B.V. | P.O.Box 158 | 7600 AD Almelo | The Netherlands

Tel: +31 (0) [redacted] | [redacted]@urengo.com | Web: www.urengo.com

Follow us on Twitter and Facebook! @URENCONederland | [Facebook.com/urengoalmelo](https://www.facebook.com/urengoalmelo)

This e-mail transmission is confidential and intended solely for the person or organisation to which it was addressed. If you are not the intended recipient, you must not copy, distribute, disseminate, store or use this e-mail or the information contained herein, or take any action in reliance on it, without the prior permission of the intended recipient. If you have received this e-mail in error, do not open any attachment but please notify the sender and delete this e-mail, and any copies, from your system. Any views expressed in this e-mail are those of the individual sender and not necessarily those of URENCO. Neither the sender nor URENCO accept legal responsibility for the contents of this e-mail or for the consequences of any person acting, or refraining from acting, on the contents of this e-mail. Although the sender has taken every reasonable precaution to minimise the risk, this e-mail or any attachment may contain software viruses or other harmful code. We cannot accept liability for any damage which you sustain as a result. You should carry out your own checks before opening any attachments to this e-mail.

Help protect the environment - please don't print this e-mail unless you really need to.

URENCO Nederland B.V., a company registered in the Netherlands with the Chamber of Commerce Enschede

Registered Number: 06070616

Registered Office: Drienemansweg 1, 7601 PZ Almelo

Sociaal-Economische Raad
Voorzitter borgingscommissie Energieakkoord voor
Duurzame Groei, de heer drs. E.H.T.M. Nijpels
Prinsengracht 847
1017 KB AMSTERDAM

ons kenmerk : DIR/18/0532

uw kenmerk:

datum: 12 maart 2018

Onderwerp : **Klimaattafel Elektriciteit**

Geachte heer Nijpels,

Als voorzitter van NNL maak ik graag onze belangstelling kenbaar om deel te nemen aan de Klimaattafel Elektriciteit.

NNL verenigt de zes belangrijkste nucleaire bedrijven en organisaties in Nederland. URENCO, EPZ, NRG, Reactor Instituut Delft, PALLAS en COVRA werken samen in Nucleair Nederland om:

- de samenleving te voorzien van feitelijke informatie over nucleaire technologie;
- onderlinge relaties te verstevigen en kennis uit te wisselen;
- gemeenschappelijke belangen te behartigen.

NNL wil graag deelnemen aan de tafel Elektriciteit om de visies op het gebied van duurzame energievoorziening en de nucleaire kennisinfrastructuur te delen. De kennis die bij de diverse organisaties van NNL aanwezig is, kan zeer nuttig zijn bij de te verwachten discussies aan de tafels. Als het gaat om de mogelijkheden van Thorium, het belang van instandhouding van nucleair onderzoek (ook voor medische isotopen en ontmanteling van nucleaire installaties) en andere relevante vraagstukken.

[redacted] en [redacted]
[redacted] van URENCO Nederland, zijn graag bereid om input te leveren aan de gesprekken aan de tafel.

[redacted] is jarenlang betrokken geweest bij de nucleaire sector in Nederland. Hij heeft een brede visie op het energiebeleid ('alle bronnen zijn nodig, voor- en nadelen dienen goed tegen elkaar afgewogen te worden, nucleair heeft een grote betekenis in ons dagelijks leven die verder gaat dan alleen elektriciteitsopwekking en nucleaire geneeskunde'). Hij heeft in het verleden bijgedragen aan voorbereiding van het regeringsbeleid.

Ondergetekende is namens Nucleair Nederland aangewezen om de overheidsrelaties te onderhouden en het standpunt van de nucleaire bedrijven m.b.t. maatschappelijke vraagstukken naar voren te brengen.

Met vriendelijke groet,
URENCO NEDERLAND B.V.

[redacted]

[redacted]

[redacted]

16-7-2018

Van: [redacted] <[redacted]@minienw.nl>
Verzonden: woensdag 21 maart 2018 20:15
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: VRAAG: mobiliteitstafel

Hoi [redacted]

Als ik het goed begrepen heb sturen we al dit soort verzoeken door naar [redacted]@ser.nl. Zij verzorgen een antwoord.

En ik zet de mensen die zich aanmelden op de lijst voor het congres op 31 mei. Hierin hou ik ook bij wanneer dit verzoek is binnengekomen, bij wie, wanneer het is doorgezet naar de SER en of de SER een antwoord heeft gestuurd. Alleen is voor de laatste stap nog geen duidelijk afspraak gemaakt. Ik ben de afgelopen dagen niet op kantoor geweest dus ik weet niet of [redacted] hierover met [redacted] heeft gesproken.

@ [redacted]
 - deel jij het proces zoals hierboven omschreven
 - Heb jij [redacted] al gesproken over het standaard antwoord dat gestuurd wordt aan de mensen die wij doormailen naar [redacted]@ser.nl en of wij daar een cc van krijgen?

Gr.
 [redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 21 maart 2018 14:43
Aan: [redacted]
Onderwerp: mobiliteitstafel

Hoi [redacted]

Gisteren sprak ik iemand van EZK die contact had met ene [redacted] van Koers & Vaart bv die bezig is met een 'ving lab van emissieloze en autonome schepen. Hij wilde graag weten of en hoe het mogelijk is om aan te sluiten bij de mobiliteitstafel. Gezien [redacted] had gezegd dat jij een overzicht had van mensen die graag bij de mobiliteitstafel aansluiten vroeg ik me af of jij weet wat hier het antwoord op is. Is het nog mogelijk om hierbij aan te sluiten? Zo ja naar wie kan ik hem dan doorverwijzen? Ik hoor het graag, groeten [redacted]

.....
Duurzame Mobiliteit

[redacted]
 Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
 Rijkstraat 8 | Den Haag | 12D

.....
E [redacted]@minienm.nl | **M** +316 [redacted]

16-7-2018
Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 22 maart 2018 13:58
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: [redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 22 maart 2018 13:54
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: [redacted]

Beste allen,

Nederwind heeft zich inmiddels bij Elsevier gemeld. Zie onderstaande vraag. Plus een voorstel mijnerzijds voor een antwoord.

Vraag:

Wie bepaalt op welke gronden wie wel/niet aan welke 'tafel' deelneemt? Worden deelnemers voorgedragen en zo ja door wie? Zijn er advertenties geplaatst of zijn er andere maatregelen genomen om te 'solliciteren' dan wel voordrachten te kunnen doen en zo niet, waarom niet?

Concept-antwoord:

[redacted]

Zie op- of aanmerkingen graag tegemoet.

Groet
 [redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 20 maart 2018 18:51
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: FW: [redacted]

Ha, zie ook voor jullie ter informatie hieronder over verzoek NederWind.

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 20 maart 2018 16:33
Aan: [redacted] @triodos.com
Onderwerp: [redacted]

16-1-2019
Ik heb net met [redacted] gebeld.]]

Gr [redacted]

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Van: [redacted]

Verzonden: dinsdag 27 februari 2018 09:50

Aan: [redacted] <[redacted]@ser.nl>

Onderwerp: FW: Aanmelding voor deelname aan overlegtafel "elektriciteit" voor het nieuwe Energieakkoord

Ha [redacted]

Ter info.

Ik heb de man al beantwoord.

Gr [redacted]

Van: [redacted] <mailto:info@nederwind.nl>

Verzonden: maandag 26 februari 2018 20:03

Aan: [redacted] <[redacted]@ser.nl>

Onderwerp: Aanmelding voor deelname aan overlegtafel "elektriciteit" voor het nieuwe Energieakkoord

Geachte [redacted],

Vorige week hebben wij elkaar gesproken over de wens van NederWind om deel te nemen aan de tafel "elektriciteit" van het nieuwe Energieakkoord. U heeft toen aangegeven, dat ik mij daarvoor bij u, als contactpersoon bij de Sociaal-Economische Raad hiervoor, moest aanmelden.

Bij dezen meld ik NederWind aan als deelnemer aan de tafel "elektriciteit". NederWind zal daarbij optreden als vertegenwoordiger van alle partijen, die u onderaan deze email vindt.

16-7-2015
Bij het vorige energieakkoord in 2013 zijn, naast een aantal bedrijven die zelf iets met hernieuwbare energie wilden doen, vooral partijen uit de milieu-lobby en de subsidie-lobby uitgenodigd. Minister Wiebes heeft aangegeven dat deze keer elke organisatie, die iets met klimaat heeft - bedrijfsleven, maatschappelijke partijen, medeoverheden - mag meeonderhandelen over het energieakkoord. Daarnaast heeft de minister aangegeven zoveel mogelijk partijen aan tafel te willen hebben, die een concrete bijdrage kunnen leveren aan de energietransitie en kennis hebben over hun sector.

Nederwind levert met haar onderzoek en aanbevelingen op het gebied van windenergie een bijdrage van 1,6 Megaton jaarlijkse CO2-reductie. Dat is ca. 3% van de totaal beoogde CO2-reductie in het regeerakkoord van 2017. Dit onderzoek met als titel "Wind op zee in relatie tot wind op land" vindt u in de bijlage.

Op grond van het bovenstaande ga ik er vanuit dat Nederwind een uitnodiging zal ontvangen om deel te nemen aan de overlegtafel "elektriciteit".

Namens alle hierna te noemen partijen zie ik uw antwoord tegemoet.

- 3MO – MegaMolensMegaoverlast, Goeree-Overflakkee, Zuid-Holland
- Actiecomité Windpark Rietvelden NEE, 's-Hertogenbosch, Noord-Brabant
- Bewonersgroep Uitbreiding Windpark Delfzijl Zuid, Groningen
- Bewonersgroep Windturbine Vlietzone, Leidschendam-Voorburg, Zuid-Holland
- Bewonersplatform Voor de Wind, West-Brabant, Noord-Brabant
- Vereniging Buren van Rijnenburg, omgeving en stad Utrecht
- Comité tegen dreiging windmolens bij Akzo, Oegstgeest / Teylingen, Zuid-Holland
- Eefde Tegenwind, Lochem, Zutphen, Gelderland
- NKPW (Nationaal Kritisch Platform Windenergie), landelijk
- SBBM (Stichting Behoud Buitengebied Moerdijk), Moerdijk, Noord-Brabant
- Stichting Bewonerscomité Lindtwind, Zwijndrecht
- Stichting BOEC, Coevorden, Drenthe
- Stichting Gigawiek, Houten, Utrecht
- Stichting JAS, Hollands Kroon, Noord-Holland
- Stichting Kleare Kimen, Oosternijkerk / Dongeradeel, Fryslân
- Stichting Kritisch Platform Ontwikkeling de Zijpe, Schagen, Noord-Holland
- Stichting Mallemolens, Goeree-Overflakkee, Zuid-Holland
- Stichting Platform Storm, Borger-Odoorn, Drenthe
- Stichting Tegenwind N33, Veendam, Groningen
- Stichting Omwonenden windturbines Wieringermeer, Hollands Kroon, Noord-Holland
- Stichting Wind van Voren, Barendrecht, Zuid-Holland
- Stichting Windmolenklachten, landelijk
- Stichting Windmolens N57 nee, Brielle / Hellevoetsluis / West-Voorne, Zuid-Holland
- Tegenwind Veenkoloniën, Veenkoloniën, Drenthe en Groningen
- Vereniging Tegenwind Weijerswold, Coevorden, Drenthe
- Vereniging Tegenwind Hunzedal, Aa en Hunze, Drenthe
- Vereniging Vrij Polderland, Soest, Utrecht
- Stichting WindNEE, Aa en Hunze, Drenthe
- Zuidelijke dorpen van Delfzijl, Groningen

16-7-2019

Met vriendelijke groet,

[Redacted]

☐ x

T 06 - [Redacted]

E [Redacted]@nederwind.nl

W www.nederwind.nl

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 22 maart 2018 21:05
Aan: [redacted]
Onderwerp: Fwd: Tafel Mobiliteit Klimaatakkoord
Bijlagen: image001.png; ATT00001.htm; image004.gif; ATT00002.htm; 180322 Brief Minister Eric Wiebes MEZK AER.pdf; ATT00003.htm

Zie bijgevoegde brief van Alco. Zij zijn door jullie eerder afgewezen om deel te nemen aan de Mobiliteitstafel maak ik hier uit op. Is er voor hen ook geen plek aan een van de subtafels? Lijkt me het meest logisch als jullie (nog een keer) contact met ze opnemen.

Ik hoor het graag wat er uit komt, of hoe jullie hier anders mee om zouden willen gaan.
Dank en groet,

Begin doorgestuurd bericht:

Van: [redacted] <[redacted]@ALCOGROUP.com> [mailto:[redacted]@ALCOGROUP.com]>
 Datum: 22 maart 2018 om 20:44:52 CET
 Aan: [redacted] <[redacted]@minez.nl> [mailto:[redacted]@minez.nl]>
 <[redacted]@minez.nl> [mailto:[redacted]@minez.nl]>
 Kopie: [redacted] <[redacted]@minez.nl> [mailto:[redacted]@minez.nl]>
 <[redacted]@minez.nl> [mailto:[redacted]@minez.nl]>
 Onderwerp: Tafel Mobiliteit Klimaatakkoord

Zeer geachte heer Wiebes,

Bijgaand treft u een brief aan van de voorzitter van de Raad van Commissarissen van Alco Energie Rotterdam betreffende de tafel Mobiliteit in het kader van het totstandbrengen van een nieuw Klimaatakkoord.

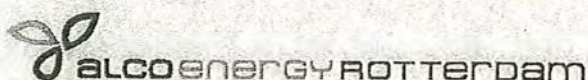
Hoogachtend,

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Aan dhr E. Wiebes
Minister van Economische Zaken en Klimaat
Postbus 20401
NL- 2500 EK Den Haag

Rotterdam, 22 maart 2018

Per e-mail: [redacted]@minez.nl

Onderwerp: Deelname aan tafel Mobiliteit t.b.v. het Klimaatakkoord

Zeer geachte heer Wiebes,

In uw brief d.d. 23 februari jl. aan de Tweede Kamer betreffende het tot stand te brengen Klimaatakkoord wordt duidelijk dat Nederland voor een grote uitdaging staat om de klimaatdoelen van 2030 te halen.

Maximale inzet van middelen in alle sectoren is noodzakelijk om de CO₂-uitstoot substantieel te verminderen.

Als grootste bio-ethanolfabriek in Europa en gevestigd in de Rotterdamse haven wil ook Alco Energy Rotterdam (AER) een maximale bijdrage leveren.

Onze bio-raffinaderij levert een zeer schone motorbrandstof op met een CO₂-besparing over de gehele levenscyclus, dus van de wieg tot het graf, van om en nabij de 90% vergeleken met de uitstoot van fossiele benzine. Onze motorbrandstof is dus zeer duurzaam, zeer laag in kosten per ton vermeden CO₂ en kan direct worden ingezet. Wij produceren jaarlijks om en nabij de 480 miljoen liter ethanol.

Daarnaast brengt onze raffinaderij hernieuwbare CO₂ voort welke wordt gebruikt in de Zuid-Hollandse kassen ter bevordering van de gewasteelt en ter vervanging van fossiele CO₂ uit aardgas (CCU). Gezien de afspraak om minder aardgas te winnen in Groningen kan de ethanolindustrie hierin een bijdrage leveren.

Echter zolang het overheidsbeleid in de transportsector niet is gericht op sturen op CO₂ heeft het voor ons bedrijf weinig zin al onze bio-ethanol af te zetten in Nederland. Met name Duitsland, waar sturen op CO₂ staand beleid is, blijkt de aantrekkelijkste markt te zijn. Nederland laat dus een kans liggen om vele tonnen CO₂ tegen lage kosten te besparen zolang sturen op CO₂ niet het fundament vormt van het beleid hernieuwbare energie in transport. Dit weglekeffect is gemakkelijk te voorkomen.

Wij zouden met plezier onze hele concrete bijdrage en ideeën willen inbrengen aan één van de klimaattafels, meer in het bijzonder de tafel Mobiliteit. Helaas is ons verzoek door het Ministerie van I&W niet gehonoreerd en dat vinden we jammer.

Wij hebben er uiteraard begrip voor dat niet alle belanghebbenden aan tafel kunnen zitten. We willen er echter wel op wijzen dat de organisatie die biobrandstoffenproducenten vertegenwoordigt (NVDB) in de mobiliteitstafel enkel de biodieselsector vertegenwoordigt. De NVDB heeft dus niet het mandaat om namens ons te bespreken en ook geen kennis over de inzet van ethanol uit afval- en reststromen (geavanceerde biobrandstoffen).

Aangezien AER de enige grootschalige Nederlandse bio-ethanolproducent is, hebben wij geen sectorale belangenorganisatie. Wij vallen derhalve tussen het wal en het schip en dat is jammer aangezien onze industrie een zeer reële, tastbare CO₂-besparing kan leveren mits en voor zover de bijmenging van bio-ethanol hoger kan zijn dan het huidige zeer bescheiden percentage van 2%. Grotere inzet van ethanol als brandstof is 'laaghangend fruit' en het zou onverstandig zijn dit niet te plukken.

Daarom willen wij u vragen of u toegevoegde waarde ziet om ook de stem van een grootschalige bio-ethanolproducent aan tafel te hebben en zo ja, op welke wijze onze stem alsnog kan worden gehoord aan de tafel Mobiliteit? Mocht u de toegevoegde waarde daar niet van inzien, dan vernemen wij uiteraard ook graag uw reactie.

Een afschrift van deze brief wordt verstuurd naar mw. A. Nijhof, voorzitter van de sectortafel Mobiliteit en dhr. E. Nijpels, voorzitter van het Klimaatberaad.

Hoogachtend,
i/o

[Redacted signature block]

16-7-2018

Van: [redacted] <[redacted]@ser.nl>
Verzonden: maandag 26 maart 2018 14:55
Aan: 'Nijhof, Annemieke'
CC: [redacted]
Onderwerp: antwoord verzoek deelname Tafel Mobiliteit Klimaatakkoord
Bijlagen: 180322 Brief Minister Eric Wiebes MEZK AER.pdf

Hi Annemieke,

Hierbij het voorstel voor de beantwoording van het verzoek van Alco Energy Rotterdam om aan de mobiliteitstafel deel te nemen.

Gr. [redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Met vriendelijke groet,

Van: [redacted] <[redacted]@ALCOGROUP.com<mailto:[redacted]@ALCOGROUP.com>>
Datum: 22 maart 2018 om 20:44:52 CET
Aan: " [redacted]@minez.nl<mailto:[redacted]@minez.nl>"
 < [redacted]@minez.nl<mailto:[redacted]@minez.nl>>
Kopie: " [redacted]@minez.nl<mailto:[redacted]@minez.nl>"
 < [redacted]@minez.nl<mailto:[redacted]@minez.nl>>
Onderwerp: Tafel Mobiliteit Klimaatakkoord

Zeer geachte heer Wiebes,

Bijgaand treft u een brief aan van de voorzitter van de Raad van Commissarissen van Alco Energie Rotterdam betreffende de tafel Mobiliteit in het kader van het totstandbrengen van een nieuw Klimaatakkoord.

Hoogachtend,

[redacted]

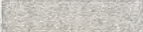
Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

16-7-2019

Aan dhr E. Wiebes
Minister van Economische Zaken en Klimaat
Postbus 20401
NL- 2500 EK Den Haag

Rotterdam, 22 maart 2018

Per e-mail: @minez.nl

Onderwerp: Deelname aan tafel Mobiliteit t.b.v. het Klimaatakkoord

Zeer geachte heer Wiebes,

In uw brief d.d. 23 februari jl. aan de Tweede Kamer betreffende het tot stand te brengen Klimaatakkoord wordt duidelijk dat Nederland voor een grote uitdaging staat om de klimaatdoelen van 2030 te halen.

Maximale inzet van middelen in alle sectoren is noodzakelijk om de CO₂-uitstoot substantieel te verminderen.

Als grootste bio-ethanolfabriek in Europa en gevestigd in de Rotterdamse haven wil ook Alco Energy Rotterdam (AER) een maximale bijdrage leveren.

Onze bio-raffinaderij levert een zeer schone motorbrandstof op met een CO₂-besparing over de gehele levenscyclus, dus van de wieg tot het graf, van om en nabij de 90% vergeleken met de uitstoot van fossiele benzine. Onze motorbrandstof is dus zeer duurzaam, zeer laag in kosten per ton vermeden CO₂ en kan direct worden ingezet. Wij produceren jaarlijks om en nabij de 480 miljoen liter ethanol.

Daarnaast brengt onze raffinaderij hernieuwbare CO₂ voort welke wordt gebruikt in de Zuid-Hollandse kassen ter bevordering van de gewasteelt en ter vervanging van fossiele CO₂ uit aardgas (CCU). Gezien de afspraak om minder aardgas te winnen in Groningen kan de ethanolindustrie hierin een bijdrage leveren.

Echter zolang het overheidsbeleid in de transportsector niet is gericht op sturen op CO₂ heeft het voor ons bedrijf weinig zin al onze bio-ethanol af te zetten in Nederland. Met name Duitsland, waar sturen op CO₂ staand beleid is, blijkt de aantrekkelijkste markt te zijn. Nederland laat dus een kans liggen om vele tonnen CO₂ tegen lage kosten te besparen zolang sturen op CO₂ niet het fundament vormt van het beleid hernieuwbare energie in transport. Dit weglekeffect is gemakkelijk te voorkomen.

Wij zouden met plezier onze hele concrete bijdrage en ideeën willen inbrengen aan één van de klimaattafels, meer in het bijzonder de tafel Mobiliteit. Helaas is ons verzoek door het Ministerie van I&W niet gehonoreerd en dat vinden we jammer.

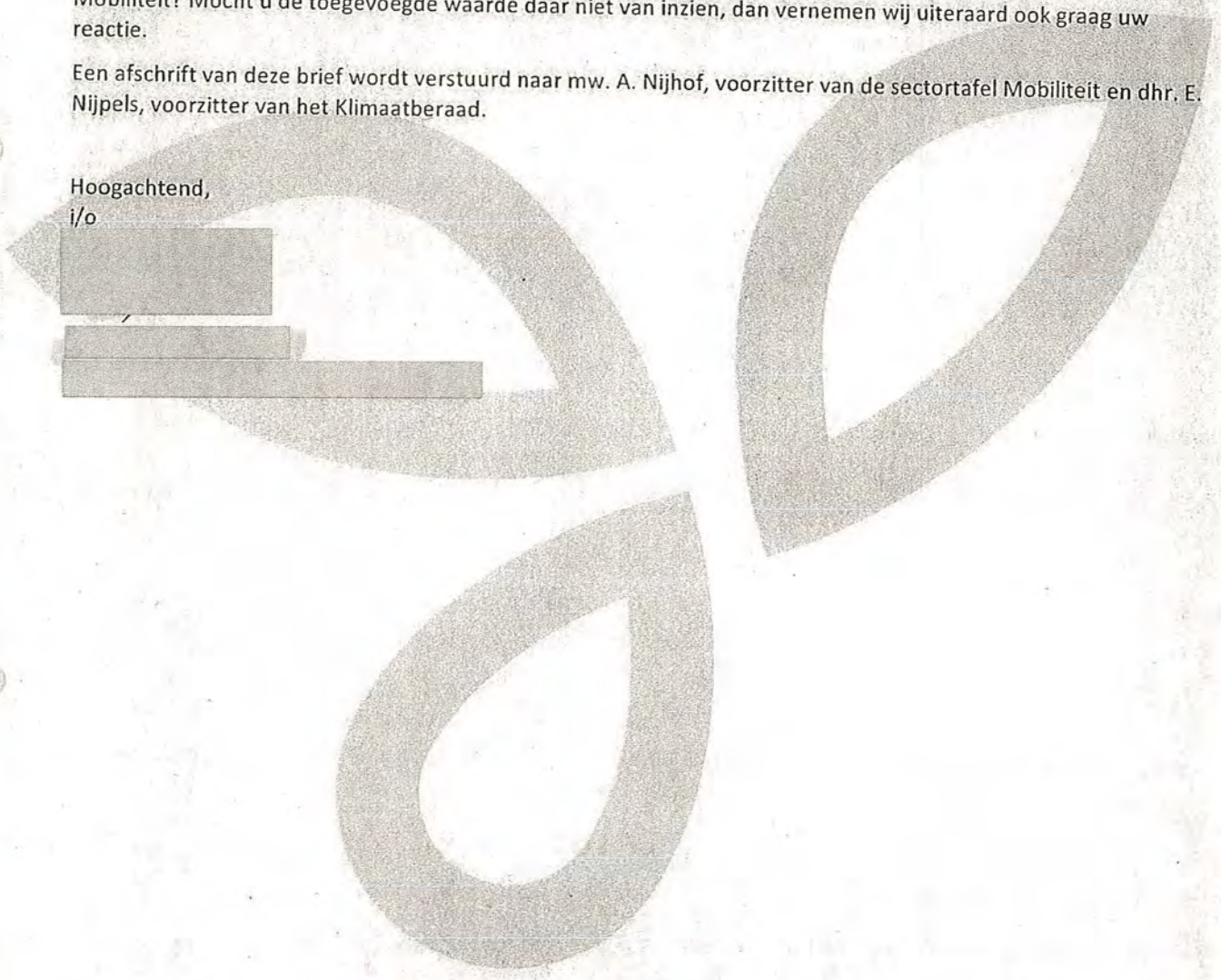
Wij hebben er uiteraard begrip voor dat niet alle belanghebbenden aan tafel kunnen zitten. We willen er echter wel op wijzen dat de organisatie die biobrandstoffenproducenten vertegenwoordigt (NVDB) in de mobiliteitstafel enkel de biodieselsector vertegenwoordigt. De NVDB heeft dus niet het mandaat om namens ons te bespreken en ook geen kennis over de inzet van ethanol uit afval- en reststromen (geavanceerde biobrandstoffen).

Aangezien AER de enige grootschalige Nederlandse bio-ethanolproducent is, hebben wij geen sectorale belangenorganisatie. Wij vallen derhalve tussen het wal en het schip en dat is jammer aangezien onze industrie een zeer reële, tastbare CO₂-besparing kan leveren mits en voor zover de bijmenging van bio-ethanol hoger kan zijn dan het huidige zeer bescheiden percentage van 2%. Grotere inzet van ethanol als brandstof is 'laaghangend fruit' en het zou onverstandig zijn dit niet te plukken.

Daarom willen wij u vragen of u toegevoegde waarde ziet om ook de stem van een grootschalige bio-ethanolproducent aan tafel te hebben en zo ja, op welke wijze onze stem alsnog kan worden gehoord aan de tafel Mobiliteit? Mocht u de toegevoegde waarde daar niet van inzien, dan vernemen wij uiteraard ook graag uw reactie.

Een afschrift van deze brief wordt verstuurd naar mw. A. Nijhof, voorzitter van de sectortafel Mobiliteit en dhr. E. Nijpels, voorzitter van het Klimaatberaad.

Hoogachtend,
i/o

16-7
201
Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 17 mei 2019 15:35
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: Graag samenstelling industrietafel

Dit was na afloop van het gesprek

Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted]
070 [redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@energie-nederland.nl>
Verzonden: woensdag 14 maart 2018 18:17
Aan: [redacted] <[redacted]@minez.nl>
Onderwerp: Graag samenstelling industrietafel

Hoi [redacted]

Goed om je weer even te spreken!

Zoals gezegd als het kan graag de samenstelling van de industrietafel. We weten dat het nog "in uitvoering" is.

Veel dank alvast

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Energie-Nederland

t: +31 (0)70 [redacted]

m: +31 (0)6 [redacted]

e: [redacted]@energie-nederland.nl

w: www.energie-nederland.nl

ONDERNEMEND IN ENERGIE

Aanmeldingen organisaties

Type organisatie	Naam organisatie	Tafel	Al reactie gegeven
NGO	MVO NL/ Groene Zaak	Alle sectortafels	
NGO	Energieboot (Talitha Muusse)	Alle sectortafels	Sandor koffiegedronken?
Maatschappelijk		Alle	
Branchevereniging	Waternet	Geen specifieke	Ja
Bedrijf	(via)	?	
Maatschappelijk	SKAO	Geen specifieke	
Branchevereniging		Klimaatberaad	Ja - doorgestuurd naar secretariaat I&W + elektriciteit
Branchevereniging	FME	Klimaatberaad, elektriciteit, industrie en gebouwde omgeving	
		Als onbezoldigd gezant van Vernieuwend Nederland	Ja, Ed
Branchevereniging	Avi's		
Branchevereniging		Klimaatberaad	
Ondernemersorganisatie	Uneto-VNI	Taakgroep Arbeidsmarkt	
Branchevereniging	GeoBusiness Nederland	Mobiliteit en Elektriciteit, Innovatie en ruimtelijke inpassing	Ja, Ed
Mede-overheid	UvW	Allen	
Bedrijf	Innodril	?	
Bedrijf	Shell	Gebouwde omgeving en mobiliteit	
Bedrijf	Nuon	Gebouwde omgeving (indirect bij mobiliteit en industrie)	
Bedrijf	Green Choice	Elektriciteit	
Bedrijf	Uniper	Elektriciteit	
Branchevereniging	Centrum Hout / Koninklijke Vereniging Van Nederlandse Houtondernemingen (VNNH) / NRV	Gebouwde omgeving	
Bedrijf		Gebouwde omgeving	
Mede-overheid	Waarborgfonds Eigen Woningen	Gebouwde omgeving	
Bedrijf	NAM	Gebouwde omgeving	

Via Twitter

Type organisatie	Naam organisatie	Tafel	Al reactie gegeven
------------------	------------------	-------	-----------------------

Beroepsvereniging Energie-adviseurs	FedEC	Industrie en GO	
Maatschappelijk	JongeKlimaatbeweging		
Bedrijf	innogyNL		

FedEC (Beroepsvereniging Energie-adviseurs): Prachtig nieuws. @FedECNL schuift graag aan bij met name tafels #industrie en #GO om haar expertise te delen. @JanssenManon @diederiksamsom

• **JongeKlimaatbeweging:** @keesvendrik en @EdNijpels. Breed gedragen akkoord vraagt ook om de input van jongeren; jullie weten ons te vinden

• **innogyNL:** Ook wij staan in de startblokken om afspraken te maken voor een nieuw #Energieakkoord tot 2030, willen we onze klimaatdoelen halen. Samen met andere bedrijven, ngo's, consumentenorganisaties en de overheid willen we hiervoor goede afspraken maken.

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Communicatie Klimaattransitie

November 2018

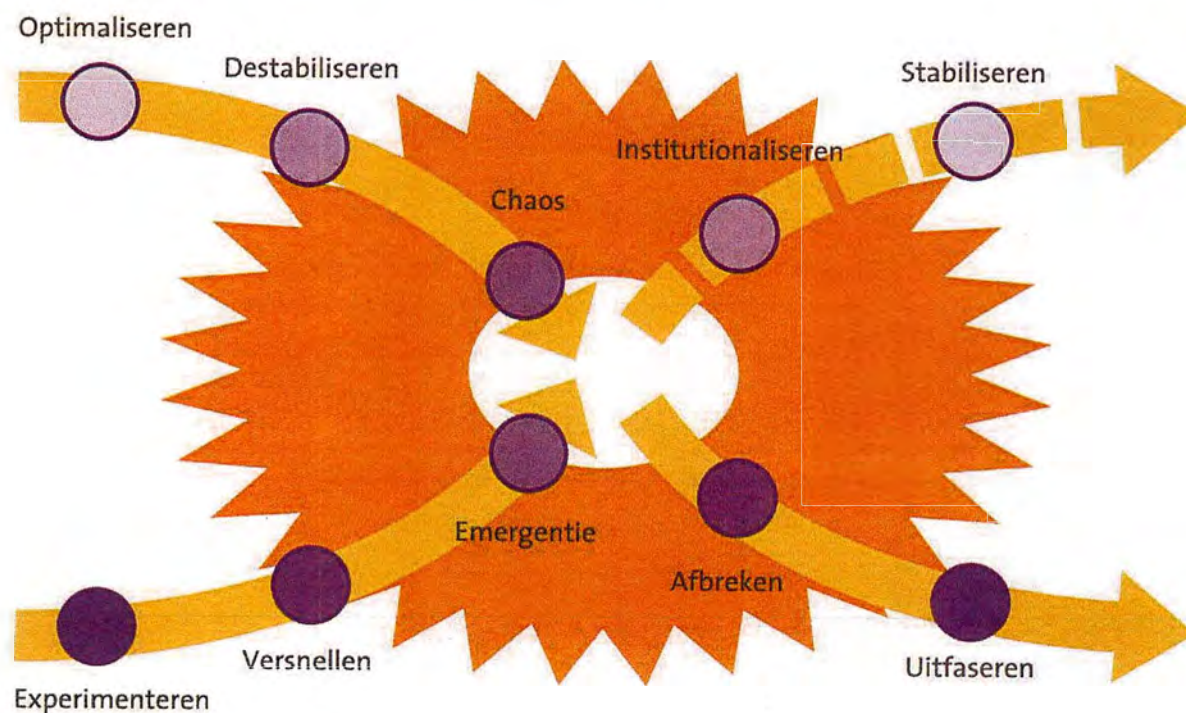
Patronen van opbouw en afbraak in transities

(Lodder, Roorda, Loorbach, & Spork, 2017)

Transitie en
verandering

=

Experimenteren
en (af en toe)
chaos

Figuur 1: de x-curve

Communicatie dilemma's

Nederland pakt door!
Of... zitten we vast in de polder?

Draagvlak en maatschappelijke betrokkenheid is cruciaal...
Maar... wat is dat eigenlijk?

Rijksoverheid en onderhandelaars
*Wie pakt welke rol?
Wat doen we samen?*

Klimaat-communicatie is van iedereen!
Of: strakke regie vanuit het rijk?

Ruimte voor maatwerk?
Of kaders en standaardisatie?

Vandaag beginnen?
Of klimaatakkoord afwachten?

Houvast via strategisch kader

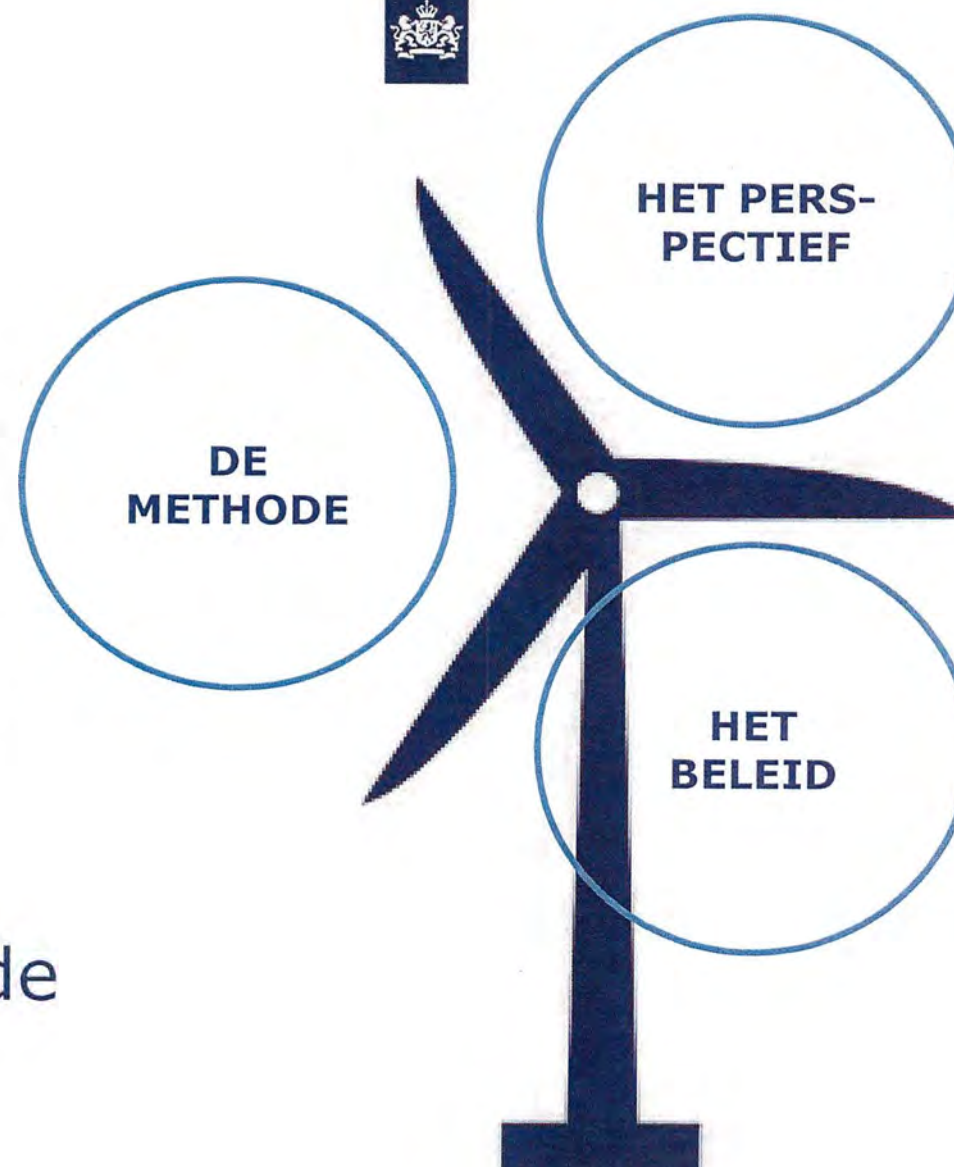

Omgevingsmanagement+

Ontwikkeling van een integrale visie en methode met o.a. netwerkaanpak, interbestuurlijke samenwerking, gedragskennis, verandercommunicatie, etc.

De drie wieken
van de Rijksbrede
aanpak

Nederland 'verbouwt'

Ontwikkeling van het verhaal, de koepel en de thema's via campagnes, PR en always-on laag

Beleidscommunicatie

Eenduidige communicatie over besluitvorming, wetgeving, programma's, projecten, proeftuinen, etc.

Speelveld communicatie

VEEL VRAGEN

Verandercommunicatie

De ambitie is helder, we bouwen aan het "Nederland van de toekomst"

De weg er naartoe is volop in ontwikkeling

Net als bij veranderende organisaties

De opgave is groot en de uitvoering zal nog decennia duren

De verandering kent verschillende fases

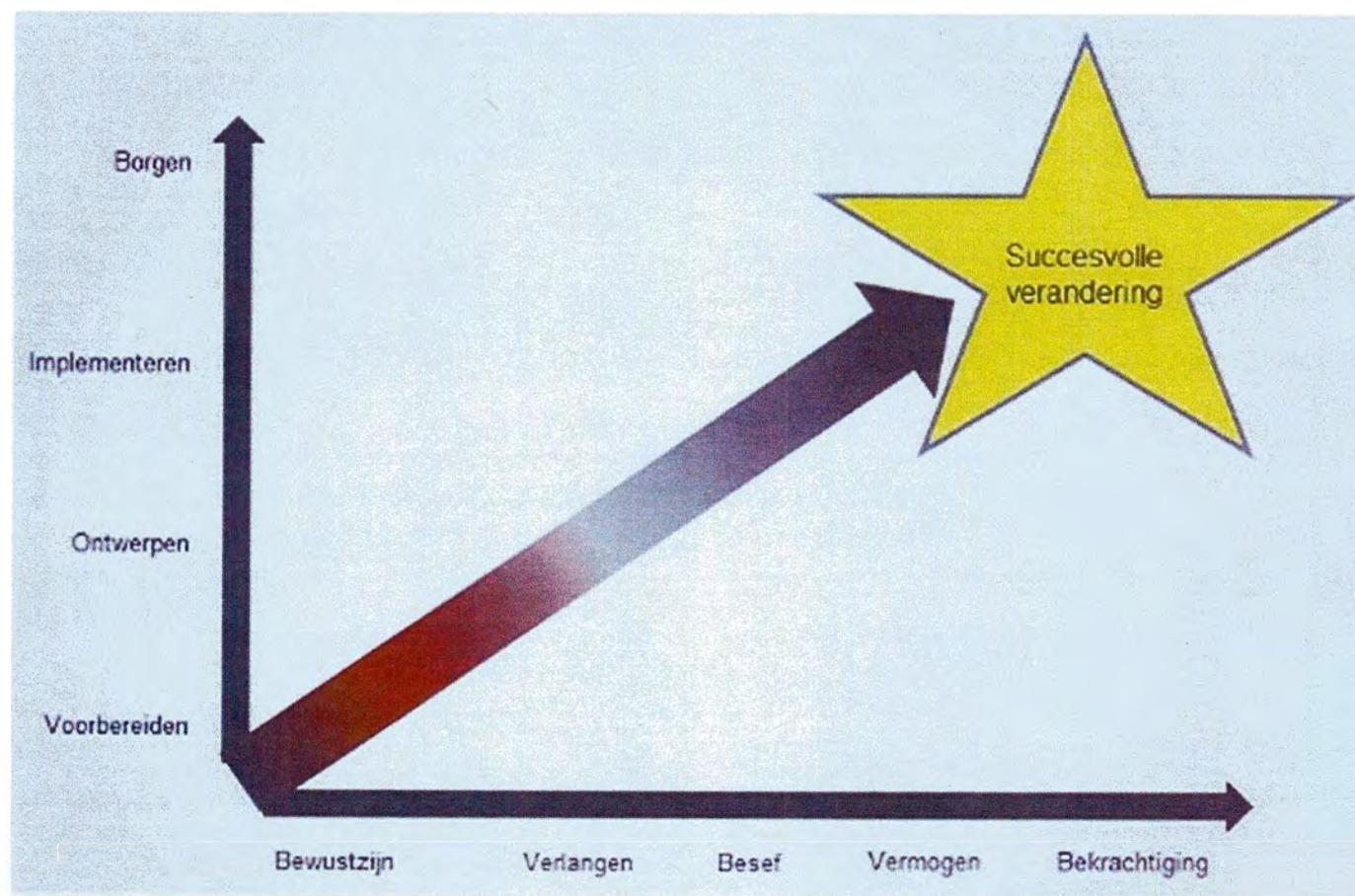
De communicatie groeit hierin mee

Per fases maken we scherpe keuzes

veranderfase

fase van gedrag

Communicatie in een veranderend speelveld

- + **Informatievoorziening**
- + **Betekenisgeving**
- + **Dialoog**
- + **Participatie**
- + **Zichtbaar maken van veranderingen**
- + **Ambitie om gedrag te veranderen**

Strategische uitgangspunten

1. Er is een nieuwe sociale norm
2. Energietransitie is een verantwoordelijkheid van iedereen
3. We bereiken mensen als de *intention-behaviour gap* het kleinst is
4. Grote en kleine stappen als handelingsperspectief

Opzet

Klimaatakkoord

Doel

Bewustwording van verantwoordelijkheid samenleving

Door

Woordvoering over inhoud en proces

Brede publieksaanpak

Publiekscampagne

Doel

Bewustwording van eigen verantwoordelijkheid en direct handelen

Door

PR-communicatie
Koepelthema
Overkoepelende campagne
themacampagnes ministeries

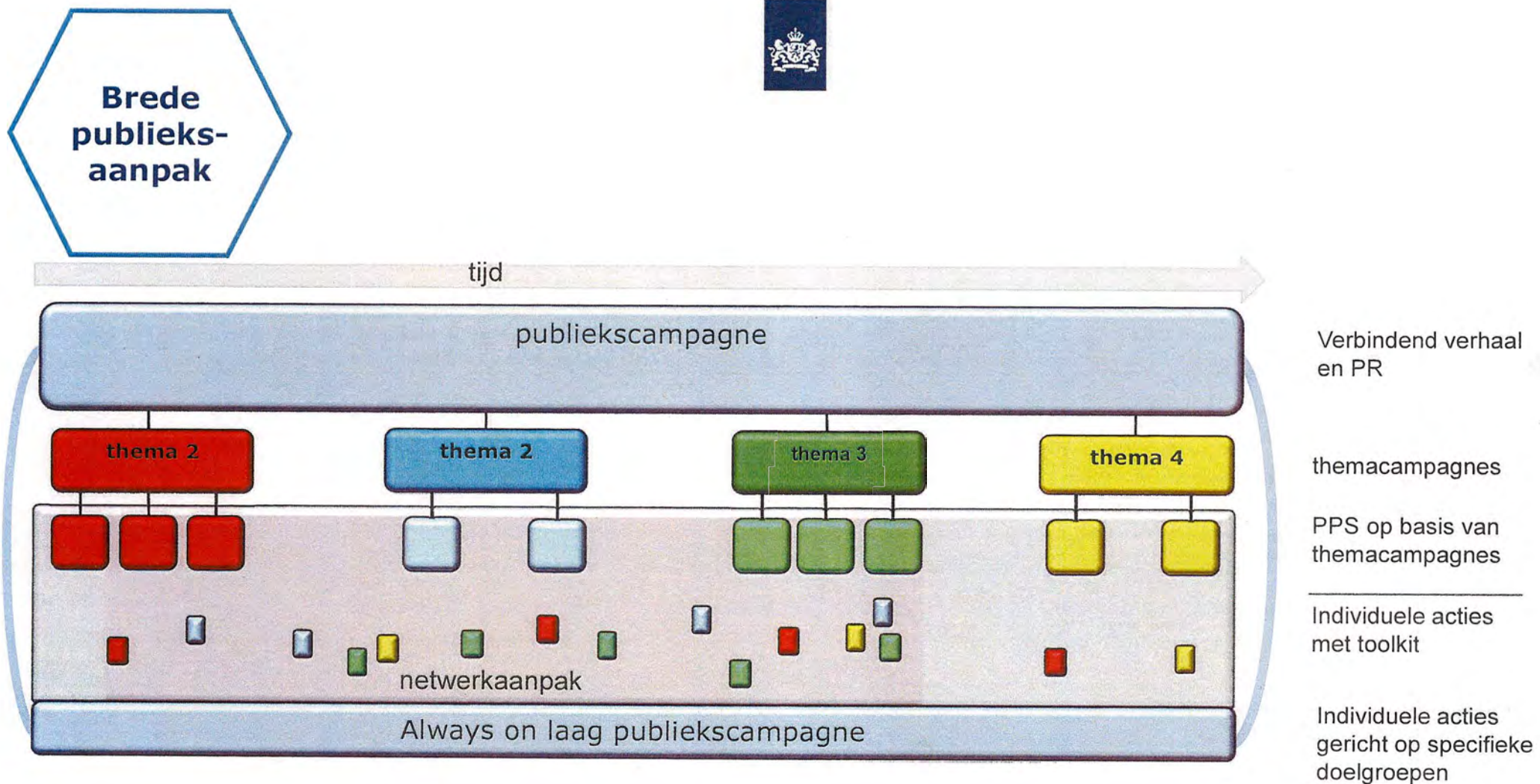
Netwerkaanpak

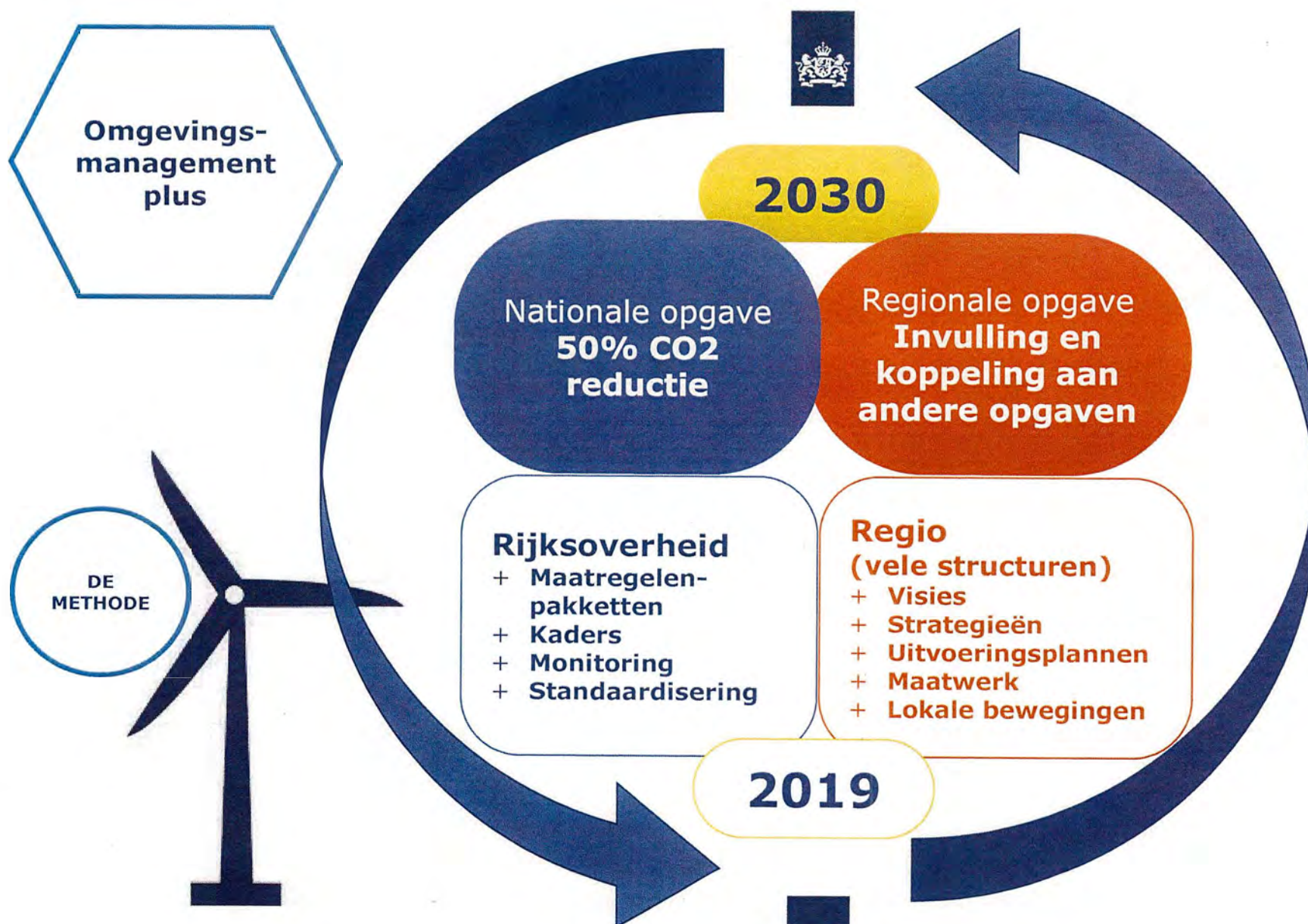
Doel

Handelingsperspectief via vertrouwde kanalen

Door

Netwerken opzetten
Acties in eigen woon- en leefsituatie

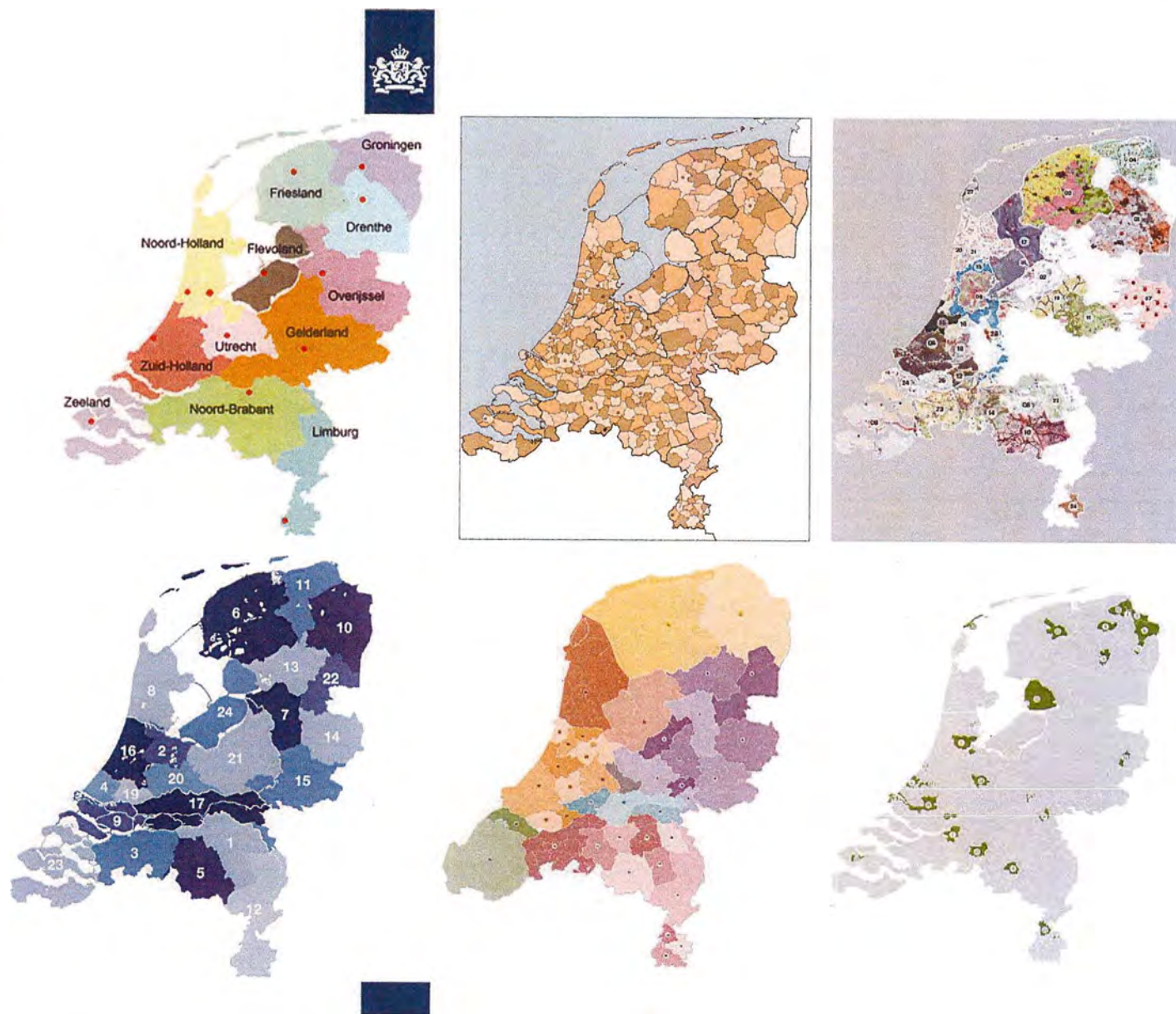

Aansluiten op bestaande structuren

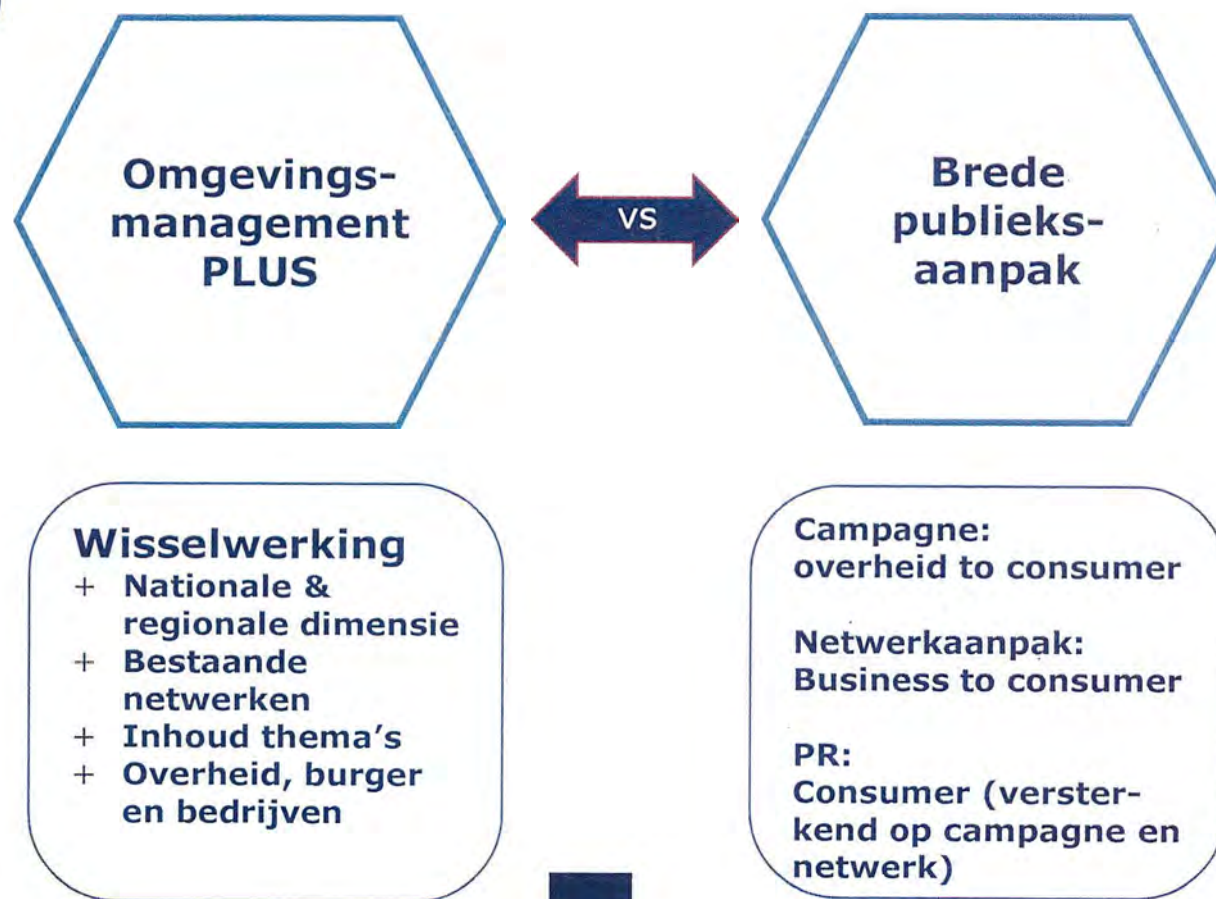
maar hoe?

Provincies
Gemeenten
Waterschappen
RES-regio's
Deltaprogramma's
Klimaatadaptatie
Proeftuinen
Lokale bewegingen
etc.

Lichte regie via inzet op netwerken

Doel van de communicatiestrategie

De klimaattransitie is een aansprekend en toegankelijk onderwerp, aangejaagd door het Rijk

Het Nederland van de toekomst krijgt steeds meer betekenis: lokaal, regionaal, nationaal en internationaal

Uitgangspunten

Wees flexibel. Wees weerbaar.

De veranderfase, doelgroep en het gedragsdoel bepalen de focus

Maak keuzes. Leer door te doen.

Leg de verantwoordelijkheden waar ze horen en breng anderen in stelling

**Rol
communicatie**
van *regie* naar
meer
faciliterend

27 aardgasvrije wijken

Voorbeeld uitwerking:

Programma Aardgasvrije Wijken

'Gas de
wijk uit?
Prima
hoor'

Aardgasvrij en huurder de dupe?

MICHEL THEEUWEN
M.THEEUWEN@ED.NL
EINDHOVEN

Van der Pekbuurt als eerste Amsterdamse wijk van het gas af

Opeens gaat het snel met aardgasvrij
wonen

en voor 2050 van het gas af.

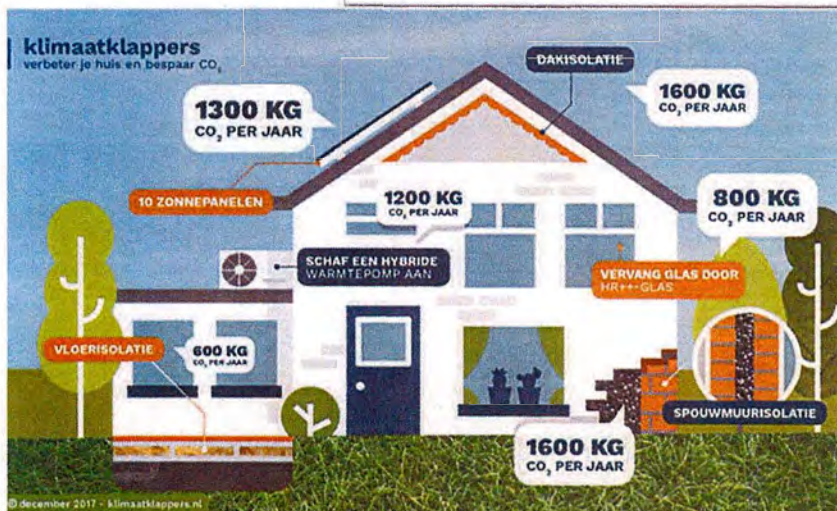
Leren koken
zonder gas

Energie besparen doe je nu.nl

Hoe maak ik mijn
huis **energiezuiniger**
en **aardgasvrij**

veel afzenders...

#VANGASLOS

één boodschap?...

Context #aardgasvrij

Speelveld aardgasvrije wijken

Strategische uitgangspunten #aardgasvrij

1. Geef gemeenten en stakeholders ruimte om zelf te communiceren
2. Landelijke 'koepel' en lokaal maatwerk versterken elkaar
3. Bouw aan een sterke community - persoonlijk én online
4. Creëer ruimte voor dilemma's
5. Gebruik de kracht van (data)visualisatie

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Vragen?